Marek Blažka a kol.

1989 +25 = Výzkum užitečný pro společnost

Nástin historie státní podpory výzkumu v ČR v letech 1989 až 2014

Marek Blažka a kol.

1989 + 25 = Výzkum užitečný pro společnost

Nástin historie státní
podpory výzkumu v ČR
v letech 1989 až 2014

Citace:

Blažka Marek a kol.: 1989 + 25 = Výzkum užitečný pro společnost. Nástin historie státní podpory výzkumu v ČR v letech 1989 až 2014. První vydání. Praha. Technologická agentura ČR, 2014. 128 stran.

Autoři:

Autorem všech textů, s výjimkou předmluvy a přílohy číslo 2, je RNDr. Marek Blažka. Autorkou předmluvy je Ing. Rut Bízková, autorem přílohy Proměna státních institucí průmyslového aplikovaného výzkumu po roce 1989 je Ing. Miroslav Janeček, CSc.

Recenzenti:

Publikaci recenzovali Ing. Miroslav Janeček, CSc. (vyjma pasáže, jejímž je sám autorem), Ing. Pavel Komárek, CSc. a Doc. Ing. Karel Šperlink, CSc.

© Technologická agentura ČR, 2014

ISBN 978-80-260-7068-9

Obsah

PŘEDMLUVA 5

SITUACE V LETECH 1989 AŽ 2010 9

1. Roky 1989 až 1993 10

2. Roky 1993 až 1998 19

3. Roky 1998 až 2006 31

4. Roky 2006 až 2010 45

ZALOŽENÍ A ČINNOST TA ČR V LETECH 2009 AŽ 2014 65

1. Vznik TA ČR 66

2. Orgány a Kancelář TA ČR 67

3. Programy TA ČR 72

PŘÍLOHY 81

1. Transformace ČSAV na AV ČR v letech 1989 až 1993 82

2. Proměna státních institucí průmyslového aplikovaného výzkumu po roce 1989 89

3. Představitelé federálních a národních orgánů působících v letech 1989 až 1993 97

4. Složení rad zabývajících se výzkumem a vývojem a předsednictev GA ČR a TA ČR 98

5. Souhrnné grafy výdajů na výzkum a vývoj ze státního rozpočtu v letech 1993 až 2014 106

6. Programy výzkumu a vývoje zahajované v letech 1998 až 2005 116

7. Výdaje ze státního rozpočtu na VaV na programy aplikovaného výzkumu a vývoje potenciálně spadající do TA ČR 120

8. Struktura a obsah Národní politiky výzkumu a vývoje ČR z roku 2000 122

9. Struktura Národního programu výzkumu (2004–2009) 123

10. Seznam zkratek 124

PŘEDMLUVA

„Kdo nezná svou minulost, je odsouzen ji opakovat". Tuto slavnou větu George Santayany slýcháme nebo čteme poměrně často. Naše zkušenost říká, že to není vzletná fráze, ale výsledek pozorování „ze života". Kdo nezná minulost, nemůže se z ní poučit, najít v ní paralelu s tím, co se děje dnes, a proto není schopen ve stejné situaci volit jiné řešení. Protože zároveň platí jiná, daleko starší věta: „Pod sluncem není nic nového. Co bylo, to i bude …" (Čtěte v bibli.)

Předkládaná historie téměř 25 let výzkumu v České republice není žádné rozsáhlé a vyčerpávající historické dílo. Je to jen základní a neúplný přehled toho, co se v oblasti státní podpory výzkumu a vývoje dělo po stránce organizační, finanční a personální od dob slavného zlomu v československé společnosti v roce 1989.

Technologická agentura České republiky, která vznikla před pěti lety, byla výsledkem dlouhého úsilí o přenastavení podpory aplikovanému výzkumu po roce 1989. Když jsme se — po prvních zkušenostech v Technologické agentuře — začali ptát, co je třeba brát v úvahu, abychom zbytečně neopakovali staré chyby, ukázalo se, že pamětníků „starých chyb" ubývá a hlavně s novými skutečnostmi ubývá paměti. Ani aktéři minulého dění si už snadno nevybaví, jak to všechno bylo a jaké by tedy mělo být poučení.

A tak nezbylo, než zapátrat v papírech — jaká výhoda, že všeobecná elektronizace nastala až v době, která je z hlediska historických pramenů snáze dosažitelná. Autoři následujících textů byli schopni dojít do svých papírových archivů a tam hledat. Zabere to sice nějaký čas, ale pokud člověk ví, kam sáhnout, není dohledání paměti nemožné. Za pár let to bude horší — kde se budou hledat počítače, na nichž bude možné přehrát pět a čtvrtkové diskety, pak tři a půlky … Jen jestli vlastně tím snadnějším životem s počítači nepřijdeme o vlastní historii? Nebo bude všechno jednodušší tím, že držitelé technických nosičů historie budou jejími jedinými vykladači? I to by mohlo být téma pro výzkum …

Porevoluční historie státní podpory výzkumu v České republice má dva aspekty, které jsou ve státní správě zcela mimořádné a usnadňují práci historika: Více než dvacet let byl „šedou eminencí" státní podpory výzkumu Marek Blažka, naposledy ředitel odboru sekretariátu Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Jestliže slýcháme časté stesky na nestabilitu státní správy a rychlou výměnu lidí, Marek Blažka je důkazem, že ve státní správě lze působit dlouho a účinně. S jeho působením pak souvisí druhý aspekt, a to vytvoření informačního systému výzkumu a vývoje (IS VaV), kde se téměř dvacet let shromažďují údaje o výzkumu podpořeném ze státního rozpočtu. Stojí za zmínku, že IS VaV nám závidí leckterá rozvinutá země. Stejně dlouho sbírá data od všech subjektů působících ve výzkumu také Český statistický úřad. A tak chceme-li se poučit, je z čeho.

Když jsme se v Technologické agentuře rozhodli, že popíšeme sami pro sebe, pro své další směřování, myšlenkový pochod, který vedl k vytvoření agentury, bylo logické obrátit se na toho, kdo velmi aktivně „u toho byl", a to po celou porevoluční periodu. Hlavním autorem textu je tedy Marek Blažka, jehož zadáním bylo shromáždit hlavní fakta o státní podpoře výzkumu a vývoje po roce 1989. Devadesátá léta byla obdobím všeobecné přeměny, také organizační uspořádání výzkumu doznalo zásadních změn. Alespoň některé z nich, transformace Akademie věd a resortních výzkumných ústavů orientovaných

na aplikovaný výzkum, jsou krátce popsány v této publikaci. V novém tisíciletí pak hlavní výzvou pro Českou republiku byl vstup do Evropské unie. Následně Česko získalo nebývalou podporu pro rozvoj výzkumné infrastruktury z evropských strukturálních fondů. To je velkou příležitostí, ale zároveň i velkou výzvou – nové instituce bude potřeba smysluplně využít, ale také udržet je v chodu. Rovněž tato skutečnost je v publikaci stručně zachycena. A nezbytný je také kontext – občas to vypadá, že jediný, kdo u nás finančně podporuje výzkum, je stát. Přitom soukromý sektor dává do výzkumu spoustu peněz… Původně jsme chtěli zařadit do publikace také informace o firemním výzkumu a investicích firem do podpory výzkumu a vývoje. Ukázalo se však, že tato problematika by vyžadovala daleko větší pozornost, než tu, kterou jsme schopni jí v současnosti poskytnout. Zůstává tak výzvou pro pokračování této publikace.

Nedostatkem našeho systému podpory výzkumu je soustavně nízká míra spolupráce výzkumných organizací, financovaných převážně státem, s firmami. Výzkumné organizace jsou ve veřejném prostoru více slyšet, ony většinou mluví o veřejných finančních prostředcích, a tak vzniká dojem, že za všechno může stát a všechno má financovat stát. Opak je pravdou. Konečně, i proto vznikla Technologická agentura, aby v této věci došlo k nápravě.

Základní text Marka Blažky prošel doplňováním a oponenturou řady osobností, které hrály v podpoře výzkumu v minulých desetiletích významnou roli. Jsem velice vděčna za spolupráci zejména Miroslavu Janečkovi, Karlu Šperlinkovi a Pavlu Komárkovi. Celou přípravu publikace měl na starosti Jan Stejskal, bez něho by nevznikla. Také bez práce kolegyň a kolegů z Technologické agentury ČR. Jim všem proto patří dík za vynaložené úsilí, za to, že dnes můžete držet v ruce tuto knížku.

Předkládaná publikace může být zdrojem řady zajímavých informací a pobídkou historikům pro další a daleko podrobnější rozpracování nejnovější historie výzkumu a vývoje v České republice. Nám v Technologické agentuře pomáhá pochopit minulost, jejímž jsme produktem, a formulovat poslání do let následujících. Tak, abychom mohli naplnit cíl, kvůli kterému se děly všechny porevoluční změny v podpoře výzkumu a vývoje a kvůli kterému vznikla Technologická agentura – aby byl výzkum užitečný pro společnost.

Rut Bízková, předsedkyně TA ČR

01 Roky 1989 až 1993

02 Roky 1993 až 1998

03 Roky 1998 až 2006

04 Roky 2006 až 2010

SITUACE V LETECH 1989 AŽ 2010

1. Roky 1989 až 1993

Celkový přehled

Během roku 1989 procházela česká společnost zásadními změnami, které v listopadu vyvrcholily přechodem od komunistického režimu ke zřízení vyznávajícímu demokratické principy. Stejně jako společnost, měnil se v následujících letech od základu i přístup státu k podpoře výzkumu a vývoje.

Vrcholnými orgány státní podpory výzkumu a vývoje (VaV) byly v listopadu 1989 Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj (SK VTRI) na úrovni federace, Česká komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj (ČK VTIR) pro Českou republiku a Slovenská komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj (ŠK VTIR) pro Slovenskou republiku. Téměř všechna federální i národní ministerstva měla útvary pro VaV, měla své resortní výzkumné ústavy a výzkum a vývoj podporovala i formou specializovaných programů. Jako všechny aktivity podporované státem, i výzkum a vývoj byly řízeny státním plánem, pětiletým plánem a jednoročními prováděcími plány. Plán vědeckotechnického rozvoje byl jednou z mnoha kapitol celkového národohospodářského plánu a tvořen byl třemi částmi: Plánem základního výzkumu, Plánem technického rozvoje (v podstatě plán aplikovaného výzkumu) a Plánem ekonomického výzkumu. Plán základního výzkumu předkládala vládě prostřednictvím SK VTRI Československá akademie věd (dále také jako „ČSAV"). Plán technického rozvoje předkládala vládě SK VTRI. Plán ekonomického výzkumu předkládala vládě rovněž prostřednictvím SK VTRI Rada ekonomického výzkumu.

Na počátku roku 1990 byly zahájeny systémové změny v ekonomice, jejichž cílem byl přechod od centrálně plánované ekonomiky k ekonomice tržní. Změny zahrnovaly cenovou liberalizaci, zavedení vnitřní směnitelnosti koruny a liberalizaci zahraničního obchodu, privatizaci, obezřetnou makroekonomickou politiku.

Federální shromáždění ČSFR přijalo v červnu 1990 zákon o tvorbě strategie hospodářského a sociálního rozvoje. Tímto zákonem, který nabyl účinnosti 1. července 1990, byly

Grafická příloha č. 1
Výdaje na VaV ze státního rozpočtu v ČR v letech 1989–1995 (mil. Kč)

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
výdaje financované ze státního rozpočtu	-	-	4 478	3 150	2 782	3 627	4 513

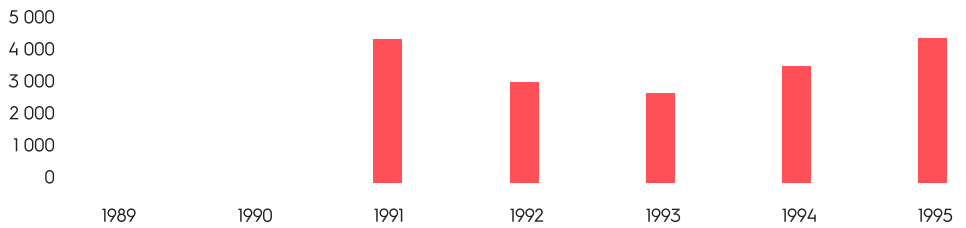

Údaje z let 1989 až 1993 byly vyhodnocovány podle tehdejší federální metodiky, která se částečně používala až do roku 1995. Při tom byly zahrnuty do výdajů na VaV různé výdaje, které s VaV neměly nic společného. Svědčí o tom například výrazný pokles počtu výzkumných pracovníků po tomto období způsobený nezahrnováním nesouvisejících profesí do výdajů na VaV, které před tím bylo běžné. Od roku 1995 se roční výkazy postupně přizpůsobují metodice užívané v OECD a popsané ve Frascatském manuálu, a to jak v používaných ukazatelích, tak i v jejich třídění. Tyto nové přístupy pak byly zpětně aplikovány i na roky 1994 a 1995 – kvůli tomu je možné, že údaje za roky 1994 a 1995 uváděné v této kapitole (tedy vyhodnocované částečně podle staré metodiky), se mohou výrazně lišit od údajů za stejné roky v kapitole následující, a to jak ve struktuře výdajů, tak i v jejich absolutní výši.

kromě jiného zrušeny zákon č. 81/1986 Sb., o osmém pětiletém plánu (1986—1990) a zákon č. 67/1989 Sb., o národohospodářském plánování.

Po větší část roku 1990 probíhaly vzrušené diskuse o strategii přechodu k tržní ekonomice. Česká verze, formulovaná ekonomy kolem vlády ČR Petra Pitharta, navrhovala pomalejší tempo transformace, standardní metody privatizace a aktivní strukturální politiku. Federální verze, prosazovaná ministrem financí Václavem Klausem, navrhovala nutnost rychlého a nekompromisního postupu klíčových reforem. Obě verze byly předloženy federální vládě 3. května 1990.

Dne 17. září 1990 schválilo Federální shromáždění Scénář ekonomické reformy. Byla to radikálnější, rychlá „federální verze" Václava Klause a ekonomů kolem něj. Scénář měl následující části: 1) Makroekonomický rámec (Stabilizační politika, Daňová reforma, Rozpočtová pravidla), 2) Změna vlastnických poměrů v ekonomice (Malá privatizace a restituce, Velká privatizace, Fond státního majetku), 3) Liberalizace cen, 4) Vnitřní směnitelnost československé měny, 5) Sociální souvislosti ekonomické reformy, 6) Strukturální politika, 7) Specifika agropotravinářského komplexu.

V období do roku 1993 docházelo k častým změnám struktury orgánů státní správy a jejich vedoucích představitelů v souvislosti s volbami do parlamentu a rozdělením federace. V tabulkách v příloze číslo 3 na straně 97 jsou uvedeni předsedové vlád federace, České republiky, předsedové SK VTRI, ministři školství ČR a vedoucí představitelé ČSAV a od roku 1993 Akademie věd České republiky, tedy institucí, které měly podstatný vliv na systém VaV a jeho vývoj.

1990—1992
Základy nového systému podpory výzkumu a vývoje

Na počátku roku 1990 proběhlo na SK VTRI několik jednání o vytvoření nového systému státní podpory VaV za účasti cca tří desítek zástupců vysokých škol, ČSAV a zástupců státní správy. Jednání byla velice bouřlivá. Názory byly značně rozdílné. Zástupci vysokých škol a akademie požadovali zrušení SK VTRI, kladli důraz na svobodu vědy a bádání a byli zásadně proti vytvoření většího úřadu státní správy pro záležitosti VaV. Zástupci státní správy prosazovali záměr na vytvoření systému podpory VaV obvyklého v západních zemích.

Přibližně od poloviny roku 1990 docházelo v oblasti VaV k postupnému útlumu aktivit federálních orgánů státní správy a jejich činnost přebíraly orgány státní správy ČR. Důvodem nebyla, alespoň v letech 1990 a 1991, nějaká předtucha, že dojde k rozpadu federace. Hlavní příčinou byly personální kapacity. Na Státní plánovací komisi, která byla od 27. června 1990 do 2. července 1992 nahrazena federálním ministerstvem pro strategické plánování, měl útvar pro záležitosti VaV nedostatečné personální vybavení. Výjimkou byl menší aktivní útvar pro mezinárodní spolupráci vedený Janou Rainišovou.

V srpnu 1990, po zrušení SK VTRI, bylo novelou zákona České národní rady ze dne 8. ledna 1969, o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky č. 2/1969 Sb.[1], zřízeno Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj (MHPR). Ministrem

1 Zákon ČNR č. 2/1969, takzvaný kompetenční zákon má pohnutou historii. Od roku 1969 byl novelizován celkem 77 krát: 1970 (2x), 1973, 1976, 1983, 1988, 1989 (2x), 1990 (7x), 1991, 1992 (10x), 1993 (3x), 1994, 1995 (2x), 1996 (3x), 1997, 1998 (3x), 2000 (9x), 2001, 2002(4x), 2003 (2x), 2004 (5x), 2005 (4x), 2006 (6x), 2007, 2008 (3x), 2009, 2011, 2012 (2x). Přes četné pokusy doposud nebyla nalezena dostatečná politické vůle k vydání zákona nového.

byl jmenován Karel Dyba. Na MHPR byly zřízeny dva odbory, které se zabývaly VaV: odbor politiky vědy a výzkumu (ředitel František Hronek a 6 pracovníků) a odbor programů výzkumu (ředitel Václav Šedivý a 9 pracovníků).

V průběhu o něco více než dvou let byly na MHPR za účasti zástupců Akademie věd a vysokých škol se značnými obtížemi připravovány:

- celkový model systému VaV; zpočátku byly systémy obvyklé ve vyspělých zemích Evropy považovány (především ministrem Karlem Dybou) za málo liberální, vzory byly hledány především v zemích „asijských tygrů";
- zásady legislativních předpisů pro podporu VaV;
- koncepční dokument o státní podpoře VaV.

Relativně bez obtíží bylo dosaženo shody názorů na:

- zřízení instituce pro účelovou podporu projektů především základního výzkumu — grantové agentury;
- přípravu a vyhlášení programů na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje;
- zřízení poradního orgánu vlády pro záležitosti VaV.

Ke sjednocení názorů na zřízení poradního orgánu vlády pro záležitosti VaV (složení, působnosti aj.) velice přispěli Jan Koukal z Fyzikálního ústavu ČSAV a Jiří Koryta z Fyziologického ústavu ČSAV.

Do července 1992 proběhlo několik jednání k výše uvedeným problémům i u místopředsedy vlády ČR Antonína Baudyše. Akademii (ČSAV) zastupovali profesoři Otto Wichterle a Jaroslav Kurzweil, MŠMT náměstek Libor Pátý a ředitel Zbyněk Vedral; MHPR náměstek Ladislav Chrudina a ředitel František Hronek. Jednání organizoval vedoucí sekretariátu místopředsedy vlády Miroslav Kalousek.

Grafická příloha č. 2
Celkové výdaje na VaV v letech 1989—1995 a jejich rozdělení na investiční a neinvestiční (mil. Kč)

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
celkové výdaje na VaV	**21 420**	**12 415**	**15 211**	**14 499**	**12 320**	**12 983**	**13 974**
neinvestiční prostředky celkem	19 583	10 763	13 503	12 204	11 091	11 215	12 423
investiční prostředky celkem	1 837	1 652	1 708	2 295	1 229	1 768	1 551

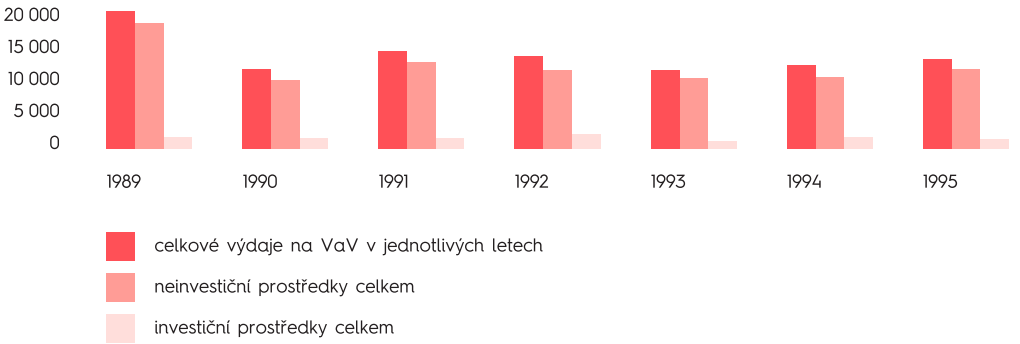

MHPR během své existence předložilo do vlády ČR několik významných dokumentů, zejména to byly:

- **Politika vlády ČR v oblasti vědy, výzkumu, rozvoje techniky a technologií**, která byla schválena usnesením vlády ze dne 17. dubna 1991 č. 123. Usnesením bylo kromě jiného uloženo MHPR ve spolupráci s Ministerstvem financí a Akademií věd předložit vládě do 31. května 1991 návrh na způsob financování vědy v ČR v návaznosti na připravovaná legislativní opatření. Dále bylo resortním ministrům uloženo provést do 30. června 1991 prověrku účelnosti struktury a velikosti přímo řízených organizací vědy a výzkumu a zpracovat návrh konkrétních opatření k přechodu rozpočtových organizací na příspěvkovou formu od 1. ledna 1992.

- **Programy výzkumu, rozvoje techniky a technologií**. Usnesením vlády ze dne 17. dubna 1991 č. 123 byly schváleny následující programy:

  — Rozvoj vzdělávání,
  — Péče o zdraví lidu a zdravá výživa,
  — Tvorba a ochrana životního prostředí,
  — Progresivní technologie pro malé a střední podniky,
  — Informatizace,
  — Úspory energie.

Dále vláda uložila MHPR ve spolupráci s ostatními zainteresovanými ministerstvy a sekretářem ČSAV jmenovat rady jednotlivých programů a spolu s radami zabezpečovat přípravu a výběr projektů určených k podpoře. Ministerstvu financí vláda uložila uvolňovat prostředky na vybrané projekty z účelové rezervy státního rozpočtu pro financování výzkumu, rozvoje techniky a technologií.

V roce 1991 byly usnesením vlády ze dne 26. června 1991 č. 217 zrušeny odměny vyplácené akademikům a členům korespondentům ČSAV.

Zásluhou mimořádné iniciativy Jiřího Niederleho z ČSAV vláda usnesením ze dne 14. srpna 1991 č. 281 schválila přístup ČSFR k Úmluvě o zřízení Evropské organizace pro jaderný výzkum (CERN). V roce 1991 byla zahájena jednání o přidružení ČSFR k Evropským společenstvím.

Na začátku roku 1992 vláda ČR svým usnesením ze dne 8. ledna 1992 č. 10 vzala na vědomí zprávu MHPR o zajišťování programů výzkumu, rozvoje techniky a technologií České republiky a přípravě hodnocení a výběru návrhů projektů. Tímto usnesením vláda kromě jiného uložila Ministerstvu financí ve spolupráci s MHPR připravit do 30. června 1992 návrh na využití nepřímých forem podpory výzkumu, rozvoje techniky a technologií platný od 1. ledna 1993 v souvislosti se zavedením nové daňové soustavy.[2]

Ve stejný měsíc vláda svým usnesením ze dne 22. ledna 1992 č. 46 schválila návrh MHPR na zřízení **Koordinační rady vlády ČR pro vědu a technologie** a jmenovala předsedou rady místopředsedu vlády ČR Antonína Baudyše. Členy Koordinační rady vlády ČR pro vědu a technologie (jsou uvedeni v příloze číslo 4 na straně 98) jmenovala vláda usnesením ze dne 19. února 1992 č. 116. Sekretářem patnáctičlenné federální Rady byl František Hronek, ředitel odboru politiky vědy a výzkumu na MHPR.

2 Trvalo ještě více než patnáct let, než se podařilo nepřímé nástroje podpory v ČR zavést.

Stejným usnesením vláda uložila předsedovi Rady, aby předložil zásady zákona o České akademii věd a umění a zásady zákona o vědě a technologiích. Vláda pak 15. března 1992 přijala dvě usnesení – č. 159 k návrhu zásad zákona České národní rady o České akademii věd a č. 160 k návrhu zásad zákona České národní rady o vědě a technologiích. Vlastní návrh zákona o vědě a technologiích ale již připravila Česká národní rada (viz dále).

Na žádost odboru mezinárodní spolupráce Státní plánovací komise[3] vyslala OECD pětičlennou skupinu expertů na posouzení systému VaV v ČSFR a předložení návrhu na jeho změny. Skupina působila v ČSFR cca pět měsíců, vedla rozhovory s pracovníky vysokých škol, ČSAV, ministerstev a výzkumných ústavů. Výsledky a doporučení komise expertů OECD byly projednány v květnu 1992 na sympoziu na zámku Smolenice ve Slovenské republice, účelovém zařízení Slovenské akademie věd.

MHPR kromě jiného usilovalo o zavedení terminologie obvyklé v zemích OECD, tj. dvojice pojmů věda a technika (technologie) a dvojice výzkum a vývoj a o potlačení jazykově nelogické dvojice věda a výzkum. Téměř jako anekdota zní, že v polovině roku 1992 se na Ministerstvu pro strategické plánování (orgán vytvořený po zrušení Státní plánovací komise) sešli tři místopředsedové vlád (federální, české a slovenské), dva zástupci MHPR a jeden zástupce MŠMT. Byla uzavřena písemná dohoda o správných, OECD doporučovaných dvojicích pojmů: věda – technika; výzkum – vývoj. Týden na to obdržel ministr MHPR Karel Dyba dopis od místopředsedy slovenské vlády Jána Černogurského, účastníka jednání, v kterém byla několikrát užita dvojice pojmů věda a výzkum.[4]

Grafická příloha č. 3
Výdaje na VaV ze státního rozpočtu v letech 1989–1995 a jejich rozdělení podle sektorů, do nichž směřovaly (mil. Kč)

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
podnikatelský	-	-	700	339	368	260	407
vládní	-	-	3 565	2 670	2 108	2 818	3 129
vysokoškolský	-	-	213	141	306	549	978

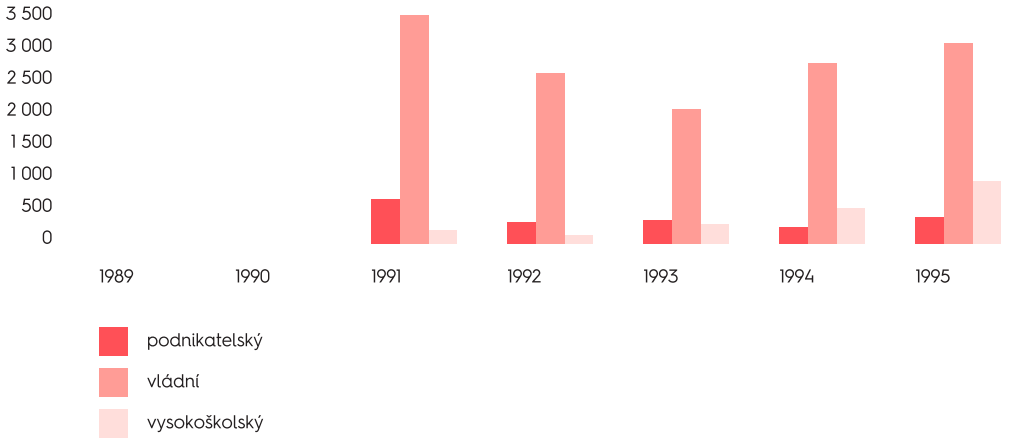

3 Předsedou Státní plánovací komise (SPK) byl do 27. června 1990 ministr Vladimír Dlouhý. Od 27. června 1990 byla SPK nahrazena Ministerstvem pro strategické plánování, v jehož čele byl ministr Pavel Hoffman.

4 Nelogické spojení věda a výzkum má ovšem dost tuhý kořínek. Vždyť i odbor MHPR, který zavedení pojmů dle OECD prosazoval, měl název „odbor politiky vědy a výzkumu". A nejsme v tom sami. V Rakousku stále existuje Spolkové ministerstvo pro vědu a výzkum. Vědecká rada v Německu, hlavní poradní orgán spolkové vlády a vlád spolkových zemí, dvojici pojmů věda a výzkum také používá dodnes.

Obdobné úsilí bylo vynakládáno na vytvoření systému statistiky VaV shodného se systémem zemí OECD, kvůli čemuž proběhlo několik jednání na úrovni ředitelů odborů Federálního statistického úřadu a MHPR.

V prvních dvou letech přicházely rovněž nabídky několika evropských zemí na vytváření nového systému VaV. Byly to především Dánsko, Itálie – nabídka na vytvoření informačního systému VaV, Rakousko – pomoc členským zemím bývalé RVHP střední a východní Evropy s vytvářením systému VaV, Nizozemsko – zřízení kontaktní kanceláře, popřípadě i pobočky jejich sdružení ústavů aplikovaného výzkumu TNO, a Německo. Ke konkrétní spolupráci však vedlo jen úsilí Německa. Několik pracovníků MHPR, respektive MŠMT absolvovalo stáže na Spolkovém ministerstvu pro vzdělání a výzkum (BMBF).

V druhé polovině roku 1992 začínalo být zřejmé, že dojde k rozdělení federace. Po parlamentních volbách se od 2. července 1992 stal předsedou české vlády Václav Klaus. Postupně začalo docházet ke změnám orgánů státní správy.

V září 1992 předložila vláda návrh, jenž počítal se zánikem Ministerstva pro hospodářskou politiku a rozvoj a rozdělením jeho působnosti mezi navrhované Ministerstvo hospodářství, dopravy a spojů a Ministerstvo průmyslu a obchodu. Na jednání České národní rady však došlo ke změnám a působnosti byly zákonem ČNR č. 474/1992 Sb. převedeny následovně:

- ve věcech energetiky, teplárenství, plynárenství, těžby ropy a zemního plynu, těžby, úpravy a zušlechťování tuhých paliv, rud, radioaktivních surovin a magnezitu a tvorby zahraničně ekonomické politiky včetně zahraničních investic a řízení České energetické inspekce na Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO);

- ve věcech vědní politiky a vývoje technologií na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT).

Grafická příloha č. 4
Celkové výdaje na VaV v letech 1989–1995 a jejich rozdělení podle sektorů, do nichž směřovaly (mil. Kč)

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
podnikatelský	-	-	10 558	10 880	9 024	8 699	9 099
vládní	-	-	4 408	3 474	2 907	3 704	3 698
vysokoškolský	-	-	245	145	389	580	1 186

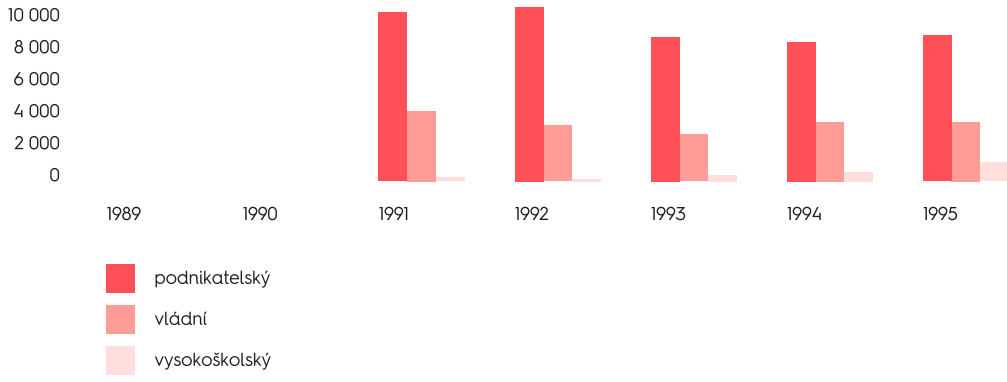

Zákon nabyl účinnosti 31. října 1992. Část pracovníků odboru politiky výzkumu a inovací rušeného MHPR přešla s určitým časovým předstihem (na počátku září 1992) do odboru výzkumu na MŠMT.[5]

1992
Zákon č. 300/1992 Sb., o státní podpoře vědecké činnosti a vývoje technologií

Na přípravě zákona se podílely MHPR a pracovní skupina ustavená u místopředsedy vlády ČR Antonína Baudyše. Velice aktivně se na přípravě návrhu zákona podílel i věcně příslušný výbor České národní rady. Zákon č. 300/1992 Sb., o státní podpoře vědecké činnosti a vývoje technologií nabyl účinnosti 1. července 1992. Zavedl základní principy financování výzkumu a vývoje ze státního rozpočtu České republiky, tedy institucionálního financování rozpočtových a příspěvkových organizací zabývajících se výzkumem a vývojem a účelového financování projektů na základě výsledků veřejné soutěže. Tímto zákonem byla rovněž zřízena Rada vlády České republiky pro vědeckou činnost a vývoje technologií (později byla novelou zákona č. 1/1995 Sb. přejmenována na Radu vlády ČR pro výzkum a vývoj) a byly stanoveny její základní úkoly, tj. příprava návrhu účelových výdajů na výzkum a vývoj, posuzování programů výzkumu a vývoje, stanoviska k legislativě v této oblasti a úkoly ve vztahu ke Grantové agentuře České republiky (dále také „GA ČR"). Stejným zákonem byla zřízena i GA ČR jako rozpočtová organizace (v současné době je organizační složkou státu), která je správcem rozpočtové kapitoly, a byly určeny její úkoly související s poskytováním účelových finančních prostředků na projekty základního výzkumu na základě výsledků veřejné soutěže.

Grafická příloha č. 5
Celkový počet zaměstnanců ve výzkumu a vývoji v letech 1989–1995

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
zaměstnanci VaV celkem	137 927	105 916	76 487	57 227	40 214	38 752	47 500
výzkumní pracovníci	77 850	62 268	41 668	31 543	23 336	23 741	37 151

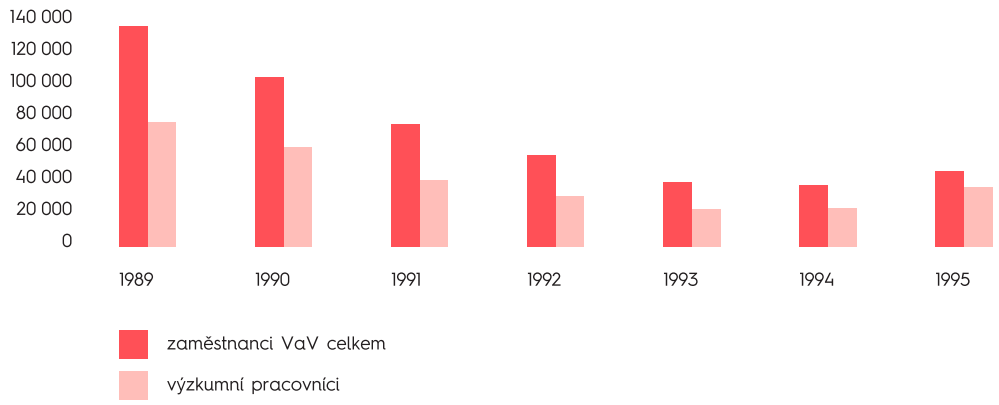

5 *František Hronek, Marek Blažka, Svatopluk Halada a Jarmila Rudolfová.*

1992–1993
Vznik a zahájení činnosti Rady vlády ČR pro vědeckou činnost a vývoje technologií

Začátky činnosti Rady vlády České republiky pro vědeckou činnost a vývoje technologií (dále také „Rada“) nebyly jednoduché.

V srpnu a září 1992 vznikly značné problémy s ustavením Rady, protože předseda vlády ČR Václav Klaus požadoval minimum poradních orgánů vlády. Prosazoval pojetí, kdy veškeré problémy řeší sama vláda. Vláda tak 26. srpna 1992 pověřila ministra pro hospodářskou politiku a rozvoj Karla Dybu a ministra školství, mládeže a tělovýchovy Petra Piťhu, aby do 5. září zpracovali návrh na změnu zákona ČNR č. 300/1992 Sb., kterým by Rada byla zrušena. Vzhledem k tomu, že rychlá změna zákona však nebyla ani možná, ani průchodná, na další schůzi 2. září 1992 vláda uložila oběma ministrům navrhnout jmenování členů Rady a současně jim uložila navrhnout koncepci další činnosti Rady vlády pro vědeckou činnost a vývoje technologií.

Nakonec vláda 16. září 1992 přijala usnesení č. 554 o zřízení Rady vlády ČR pro vědeckou činnost a vývoje technologií (členové Rady jsou uvedeni v příloze číslo 4 na straně 98).[6] Sekretářem Rady byl jmenován Marek Blažka, jeden z pracovníků, kteří přešli z MHPR na MŠMT.

Dne 15. října se konalo první jednání nové Rady. Bylo zvoleno předsednictvo Rady ve složení Jan Koukal, Josef Syka a Karel Šperlink. V rozporu s představami některých členů vlády o zrušení Rady začala Rada rychle pracovat. Činnost Rady mělo sice společně zajišťovat MHPR a MŠMT, fakticky ji ale vedle dalších úkolů zajišťoval sekretář Marek Blažka. První zasedání se uskutečnila na MHPR a po zrušení MHPR (k 31. říjnu 1992) na MŠMT. Od 7. zasedání 23. února 1993 Rada zasedala v prostorách Akademie věd České republiky.[7]

Vztah Rady a ministerstev v té době ilustruje následující dokument:

Ze zápisu z 3. zasedání Rady vlády České republiky pro vědeckou činnost a vývoje technologií, konané dne 26. 11. 1992 na MŠMT:

K bodu 2)

„Před projednáním tohoto bodu přišel ministr školství, mládeže a tělovýchovy prof. Piťha. … Dále vysvětlil důvody, které vedly vládu ČR k redukci počtu poradních orgánů, a uvedl, že ***v případě zrušení Rady vlády pro vědeckou činnost a vývoje technologií zřídí svůj poradní orgán.“***

Do konce roku 1992 se konala další tři zasedání Rady, na nichž vedle zajištění své činnosti Rada začala řešit úpravy rozpočtu na rok 1993 (tj. jeho změny rozpočtovými opatřeními hrazenými z rozpočtové rezervy ve výši 1,2 mld. Kč) a proces jmenování předsednictva Grantové agentury ČR a další kroky nezbytné pro zahájení její činnosti.

6 Nikdy se nepodařilo zjistit, kde byl autorem kostrbatého názvu první Rady.

7 Od srpna 1993 začala Rada zasedat na Úřadu vlády ČR, kde se s půlroční přestávkou v roce 2007 schází dodnes.

1992–1993
Vznik a zahájení činnosti Grantové agentury České republiky

Vláda svým usnesením ze dne 9. prosince 1992 č. 695 na návrh Rady jmenovala Karla Štulíka předsedou a členem předsednictva GA ČR a Ctirada Johna, Petra Zunu a Josefa Válku členy předsednictva GA ČR. Pátým členem byl jmenován usnesením vlády ze dne 6. ledna 1993 č. 13 Karel Hruška (viz příloha číslo 4 na straně 98).

Paralelně se jmenováním předsednictva GA ČR se ještě v roce 1992 rozběhly práce na přípravě Statutu GA ČR. Předloženy byly dva návrhy – od Rady vysokých škol (dále také „Rada VŠ") a od Československé akademie věd, které se lišily zejména způsobem voleb orgánů GA ČR. Oba návrhy předpokládaly třístupňový model, ale Rada se rozhodla vypracovat vlastní návrh založený na dvoustupňovém modelu. Postupně byly v lednu Radou schváleny základní principy (pět oborových komisí atd.) a v únoru byl návrh Statutu GA ČR odsouhlasen Radou. Podle tohoto návrhu pak vláda schválila Statut GA ČR svým usnesením ze dne 21. dubna 1993 č. 191.

Do března 1993 byla GA ČR bez zaměstnanců, takže nezbytnou agendu související se zřízením rozpočtové kapitoly, s administrativou a přípravou podkladů, s návrhy na jmenování členů odborných komisí, s přípravnými pracemi pro vyhlášení veřejné soutěže atd. zajišťoval sekretář Rady Marek Blažka. V březnu 1993 byl po výběrovém řízení, které proběhlo v únoru, jmenován ředitelem Kanceláře GA ČR Petr Pacák a rychle začal budovat tým spolupracovníků. Vzhledem k tomu, že dislokační komise vlády nepřidělila GA ČR žádné prostory, propůjčila jí AV ČR na zahájení činnosti několik místností.

Grafická příloha č. 6
Počet výzkumníků zaměstnaných ve výzkumu a vývoji v letech 1989–1995 a podíl vysokoškolsky vzdělaných výzkumníků mezi nimi

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
výzkumní pracovníci celkem	**77 850**	**62 268**	**41 668**	**31 543**	**23 336**	**23 741**	**37 151**
výzkumníci s vysokoškolským vzděláním	46 279	31 248	23 277	18 821	13 266	13 749	15 941
výzkumníci s vědeckou kvalifikací	9 388	7 855	6 381	5 923	5 015	5 610	9 255

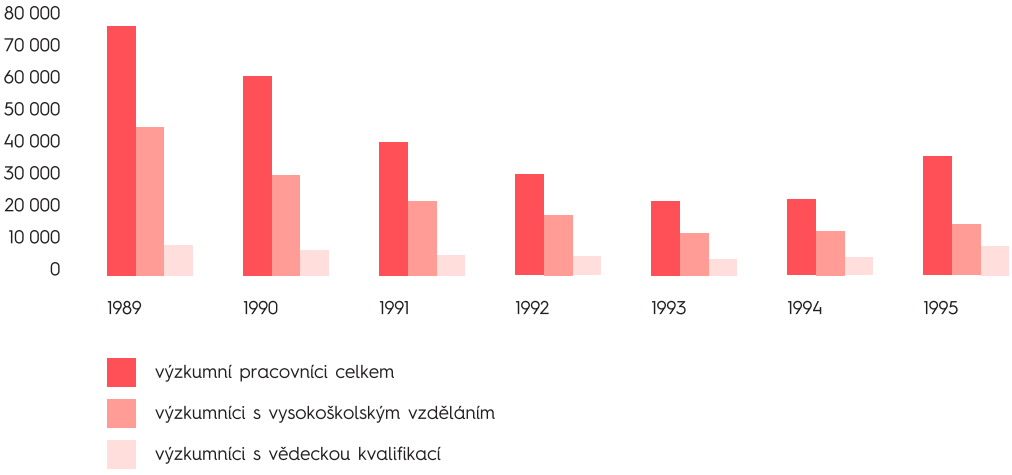

Členové odborných komisí byli zvoleni pracovními skupinami složenými ze zástupců Rady a předsednictva GA ČR dne 9. března 1993. Vzhledem k tomu, že v té době ještě nebyl oproti původním předpokladům schválen návrh Statutu GA ČR, byly výsledky voleb zapečetěny až do 22. dubna 1993.

Dalším problémem bylo získání prostředků na podporu projektů GA ČR. Nakonec na návrh Rady vláda z rozpočtové rezervy v roce 1993 uvolnila 150 milionů Kč.

V květnu 1993 byla vyhlášena první veřejná soutěž na projekty GA ČR, do níž bylo předloženo přes 1 500 návrhů projektů, podpořeno bylo 727 tříletých projektů.

2. Roky 1993 až 1998

Celkový přehled

Zatímco v letech 1989 až 1992 se o řízení výzkumu a vývoje rozhodovalo většinou na federální úrovni, s blížícím se rozpadem federace se tyto aktivity začaly přesunovat na úroveň národní. Za začátek tohoto procesu lze označit dva zákony České národní rady (dále také „ČNR"), konkrétně zákon č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky (nabyl účinnosti až se vznikem ČR dne 1. ledna 1993), a zákon č. 300/1992 Sb., o státní podpoře vědecké činnosti a vývoje technologií (nabyl účinnosti již 1. července 1992). Ve druhé polovině roku 1992 již řada činností probíhala na národní úrovni, a proto byly aktivity vyplývající ze zákona o státní podpoře vědecké činnosti (Rada, GA ČR) uvedeny v předchozí kapitole, zatímco aktivity vyplývající ze zákona o Akademii věd ČR (AV ČR) jsou až v této kapitole.

Grafická příloha č. 7
Vývoj celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu v letech 1993–1998 (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
celkem výdaje na VaV	4 378	4 216	4 863	6 136	7 582	7 768

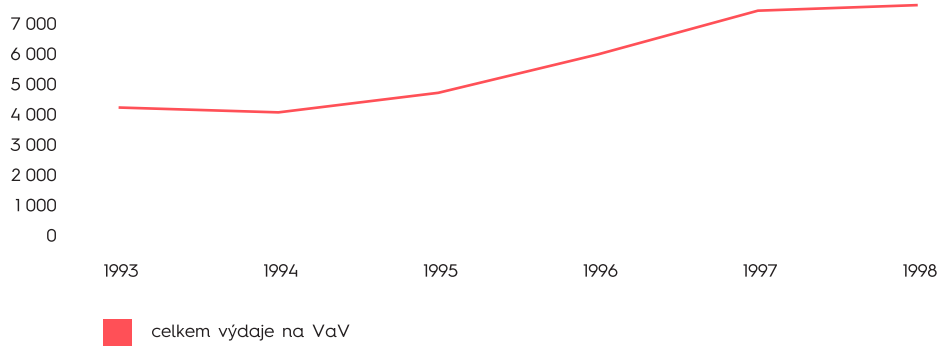

Do roku 1998 se celkové výdaje na VaV ze státního rozpočtu braly jako výdaje skutečně čerpané. Od tohoto roku se však změnila metodika a začaly být uváděny jako výdaje schválené. Z tohoto důvodu je v této kapitole uváděno pro rok 1998 číslo 7 768 mil. Kč jako celkové výdaje. Jde o skutečné výdaje. V tabulkách v následující kapitole je však pro rok 1998 uváděno číslo 8 732 mil. Kč. To byla totiž výše schválených celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu pro daný rok.

V období 1993 až 1998, zahrnujícím dvě koaliční vlády (ODS, KDS – jen v první koaliční vládě, ODA, KDU-ČSL) premiéra Václava Klause (2. července 1992 – 4. července 1996 a 4. července 1996 – 2. ledna 1998) a přechodnou „úřednickou" vládu premiéra Josefa Tošovského (2. ledna 1998 – 22. července 1998), došlo k vymezení většiny základních principů systému výzkumu a vývoje. I když řada z nich byla uskutečněna nebo upřesněna až v dalších obdobích, základy současného systému řízení a podpory výzkumu a vývoje se všemi pozitivními i negativními rysy vznikly v této době.

1993
Vznik Akademie věd České republiky

Akademie věd České republiky (AV ČR) byla zřízena zákonem č. 283/1992 Sb., ze dne 6. května 1992. Zákon nabyl účinnosti až s rozpadem federace dne 31. prosince 1992. Při přípravě zákona o vzniku Akademie věd České republiky se vyskytly i názory, že ČSAV by měla být zrušena bez jakékoli náhrady. Některé vysoké školy spřádaly úvahy o tom, které ústavy Akademie by jim měly být přiděleny. Zákonem byla na AV ČR zároveň převedena majetková a jiná práva a závazky ČSAV, jež přešla na Českou republiku. Tímto zákonem AV ČR rovněž získala svou rozpočtovou kapitolu (ČSAV měla rovněž rozpočtovou kapitolu, ale v rámci českého, nikoliv federálního rozpočtu).

Na vzniku Akademie věd České republiky se výrazně podepsal zákon ČNR č. 10/1993, o státním rozpočtu České republiky na rok 1993, a následně i regulační opatření ministerstva financí ČR ze dne 27. ledna 1993. Došlo k výraznému snížení výdajů AV ČR o cca jednu třetinu (400 milionů Kč) a následně k její transformaci v roce 1993. Od 1. ledna 1993 do 25. února 1993 vykonával působnost Akademické rady prozatímní Výbor pro řízení pracovišť Československé akademie věd, vedený Jiřím Velemínským. První Akademický

Grafická příloha č. 8
Porovnání účelové a institucionální podpory VaV ze státního rozpočtu v letech 1993–1998 (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
celkem účelová podpora	2 221	1 649	2 106	3 318	4 407	4 336
celkem institucionální podpora	2 157	2 567	2 757	2 818	3 175	3 431

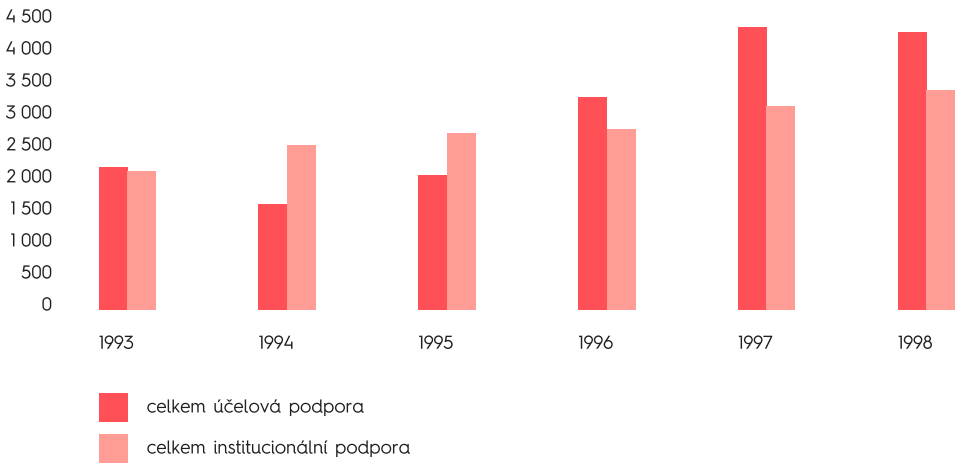

sněm AV ČR se konal dne 24. února 1993, předsedou Akademie věd ČR byl zvolen Rudolf Zahradník a čestným předsedou Otto Wichterle. Zvoleny byly i další orgány AV ČR, a dále bylo zrušeno 21 pracovišť AV ČR a další sloučena nebo reorganizována. Sněm také schválil Stanovy AV ČR a další opatření.

Jednoduchou záležitostí nebyla ani transformace Československé akademie věd (ČSAV). Problémem byla její velikost a způsob financování. Spor o další průběh transformace AV ČR a o její financování probíhal ještě podstatnou část roku 1993.

Jak vyplývá z následujícího usnesení, představy vlády o způsobu transformace se alespoň zpočátku značně lišily od představ AV ČR a dalších orgánů včetně Rady. Vláda usilovala o podstatné zmenšení AV ČR a rovněž o snížení jejího majetku:

Usnesením vlády ze dne 24. března 1993 č. 135, o transformaci Akademie věd České republiky, požádala vláda předsedu AV ČR, aby jí předložil transformační projekt, který měl mj. *„obsahovat časové fázování řešení transformace s ohledem na bezprostřední, střednědobé a dlouhodobé cíle řešení; součástí transformačního projektu bude i* ***přehled majetku, resp. té části, která by mohla být odprodána, s tím, že případné výnosy (resp. jejich část) budou ponechány Akademii k dispozici.***"

Při přípravě materiálu o transformaci AV ČR se projevovaly rozpory mezi Radou a MŠMT, zejména ohledně předurčení vědní politiky, kterou navrhovalo MŠMT. Usnesením ze dne 28. dubna 1993 č. 206, o transformačním projektu Akademie věd České republiky, vzala vláda tento projekt na vědomí a v usnesení zdůraznila *„potřebu urychlené formulace konečného cíle řešení transformace Akademie, potřebu posouzení globálního dělení finančních prostředků Akademie vládou (humanitní, technická a přírodovědecká část) a potřebu rozlišení vědeckých pracovišť Akademie pro posouzení jejich další transformace"*. O rok později (23. února 1994, usnesení č. 97) již vláda vzala zprávu o průběhu transformace AV ČR jen na vědomí, což bylo mj. důsledkem diskusí o vědní politice na kulatých stolech u premiéra Václava Klause (viz dále). Podrobně je proces transformace ČSAV na AV ČR popsán v příloze 1 na straně 82.

1993—1994
Podpora výzkumu a vývoje

Rada se postupně začala orientovat v rozpočtové problematice a mj. musela vyřešit i podporu bývalých federálních projektů. Vláda postupně na návrh Rady ve třech etapách (usnesení vlády ze dne 24. března 1993 č. 136, ze dne 19. května 1993 č. 256 a ze dne 21. července 1993 č. 407) z rozpočtové reservy uvolnila 723 mil. Kč na řešení projektů v roce 1993 v kapitolách MZ, MŠMT, AV ČR, MPO, MH, GA ČR, MŽP a ČÚZK (viz seznam zkratek na straně 124). MZ a další resorty (MO, MD, MS, MZV, MPSV, MK, ÚV ČR a SÚJB) měly výdaje na výzkum již zahrnuty ve svém rozpočtu. Celkem byl v letech 1993 a 1994 výzkum a vývoj podporován ze 17 rozpočtových kapitol.

1993—1995
Změny v Radě a její činnost

Výkonný předseda Rady Jan Koukal se v květnu stal primátorem a v srpnu 1993 byl vládou jmenován předsedou Rady Igor Němec (ODS), ministr vlády premiéra Václava Klause. Současně po řadě měsíců jednání vláda schválila svým usnesením ze dne 25. srpna 1993 č. 466 Statut Rady vlády České republiky pro vědeckou činnost a vývoje technologií. Rada poté začala zasedat na Úřadu vlády ČR (dále také „ÚV ČR"). Činnost Rady zajišťoval její sekretariát na ÚV ČR pod ministrem a vedoucím Úřadu vlády (jako samostatné oddělení přímo řízené vedoucím ÚV ČR). Vedoucím oddělení byl jmenován sekretář Rady Marek Blažka. V závěru roku 1993 byla na ÚV ČR přijata nejprve sekretářka Monika Hadincová a poté postupně v letech 1994 a 1995 tři odborní pracovníci Martin Matějka, Jana Zoubková a Miloš Thoma.

V roce 1993 a v následujících letech se Rada rovněž zabývala otázkami souvisejícími s privatizací výzkumných ústavů. Je třeba konstatovat, že na rozdíl od jiných činností nebyla z řady důvodů v této problematice příliš aktivní a hlavně nebyla prakticky vůbec úspěšná. Proces privatizace zejména průmyslových výzkumných ústavů byl zdokumentován až dodatečně v roce 2001 a jeho výsledkem bylo, že přes 90 % zprivatizovaných ústavů přestalo působit v oblasti výzkumu a vývoje. To silně poznamenalo nejen celý aplikovaný výzkum v ČR, ale i proces přenosu výsledků do praxe a spolupráci výzkumných organizací s podniky. S důsledky takto provedené privatizace se ČR potýká dodnes.

Na konci roku 1993 a v roce 1994 fakticky vznikala první část stávajícího informačního systému CEP (Centrální evidence projektů výzkumu a vývoje). I když byla část údajů získána až v roce 1995 po nabytí účinnosti zákona č. 1/1995 Sb., který definoval CEP, v roce 1994 CEP uváděl již 2 487 řešených projektů s celkovou podporou ze státního rozpočtu za celou dobu řešení ve výši 3 458 mil. Kč.

Cenu za popularizaci výzkumu a vývoje v hromadných sdělovacích prostředcích uděloval předseda Rady každoročně od roku 1995. Naposledy byla cena udělena v roce 2000 za rok 1999. Jejími nositeli byli v roce 1995 Karel Pacner a Pavel Baroch (Mladá fronta Dnes), v roce 1996 Tomáš Jančařík (Česká televize), v roce 1997 Ivo Budil (Český rozhlas), v roce 1998 Šárka Spěváková (Ekonom a Hospodářské noviny) a v roce 1999 Martin Uhlíř a Josef Matyáš (Lidové noviny).

Hlavní náplní činnosti Rady koncem prvního a ve druhém pololetí roku 1993 ale byla koncepce vědní politiky ČR.

1993—1994
Kulaté stoly premiéra Václava Klause a první Zásady vlády pro oblast výzkumu a vývoje

Počátkem května 1993 předložilo MŠMT Komisi pro vědu a výzkum Parlamentu ČR první návrh Politiky vlády ČR v oblasti vědecké činnosti a vývoje technologií.

V průběhu května se k materiálu sešly desítky připomínek resortů a dalších zainteresovaných institucí, načež byl počátkem června materiál MŠMT stažen. Další verzi návrhu předložilo MŠMT v červenci 1993, tentokrát vládě. Materiál byl znovu připomínkován a premiér Václav Klaus se rozhodl řešit přetrvávající problémy na jednání ministrů a představitelů

zainteresovaných orgánů u kulatého stolu. K němu Rada připravila v září 1993 vlastní koncepci, která byla alternativou k návrhu předloženému MŠMT. Po několika odkladech se první jednání u kulatého stolu pod vedením premiéra uskutečnilo 29. listopadu 1993. Výsledkem jednání byl úkol vytvořit ve společné skupině (ÚV ČR, Rada, MŠMT, AV ČR) nový materiál, který bude vycházet z koncepce Rady. Na druhém kulatém stole dne 17. března 1994 byl návrh prakticky bez připomínek přijat a vláda ho schválila jako „Zásady vlády ČR pro oblast výzkumu a vývoje" svým usnesením ze dne 25. května 1994 č. 282 (dále také „Zásady vlády").

Součástí Zásad byl i závazek vlády postupně zvyšovat výdaje státního rozpočtu na výzkum a vývoj na 0,7 % HDP, který byl v následujících letech předmětem řady diskuzí (a mimochodem nebyl dodnes splněn). Příslušný bod Zásad vlády zněl následovně:

3. Se zlepšováním ekonomické situace bude vláda postupně rozšiřovat celkový rozsah státní finanční podpory výzkumu a vývoje. Státní podpora odpovídající stabilní ekonomice by měla představovat asi 0,7 % hrubého domácího produktu. Jednotlivé části výzkumu a vývoje budou podporovány diferencovaně s předpokladem následujících podílů z celkové státní podpory v konečném období:

a) badatelský výzkum postupně okolo 20 % určených ze tří čtvrtin na podporu vysokých škol a ústavů Akademie věd České republiky a ze čtvrtiny na projekty (granty) na základě veřejné soutěže,

b) cílený výzkum postupně okolo 60 % určených ze dvou třetin na projekty (granty) na základě veřejné soutěže a z jedné třetiny na podporu vysokých škol, ústavů Akademie věd České republiky a dalších ústavů,

c) vývoj výrobků a technologií okolo 5 % určených na projekty pro potřeby státu (obrana apod.) a na návratné bezúročné půjčky, na úroky z půjček atd. pro podíl na financování projektů,

d) rozvoj infrastruktury pro výzkum a vývoj okolo 7,5 % (např. informační sítě, certifikace, archivy),

e) zahraniční spolupráce okolo 7,5 % určených na projekty na základě veřejné soutěže a krytí závazků vyplývajících z mezinárodních smluv České republiky.

1994
Novela zákona č. 300/1992 Sb., zákon č. 1/1995 Sb.

Návazně na první Zásady vlády ČR pro oblast výzkumu a vývoje vznikla v průběhu roku 1994 významná novela zákona č. 300/1995 Sb., která byla schválena jako zákon č. 1/1995 Sb. (úplné znění zákona pak vyšlo jako zákon č. 2/1995 Sb.). Novela přinesla zásadní změny nejenom v terminologii a v definicích (například pojmy *„vědecká činnost a vývoje technologií"* byly nahrazeny pojmy *„výzkum a vývoj"*, doplněny byly i jejich definice) a ve financování (zejména ve vymezení účelového financování), ale zavedla i povinnost informovat o prováděném výzkumu a jeho výsledcích a umožnit využití těchto výsledků, uzákonila centrální evidenci projektů výzkumu a vývoje (dále také „CEP"), rozšířila úkoly Rady (o návrh výdajů na institucionální podporu, odpovědnost za CEP) a zavedla pozici předsedy Rady jako člena vlády.

1994—1998
Příprava návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj

V letech 1993 a 1994 byla příprava návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj výrazně odlišná od systému užívaného v pozdějších letech, který byl kodifikován v zákoně č. 130/2002 Sb. V prvé řadě se rozpočet týkal jen účelových výdajů a institucionální výdaje byly poskytovány v rámci celkových dotací rozpočtovým a příspěvkovým organizacím. I u účelových výdajů však byla situace vzhledem k teprve se profilujícímu postavení Rady výrazně jiná. Účelové výdaje na výzkum a vývoj na roky 1993 a 1994 byly vázány v rozpočtové rezervě a postupně byly uvolňovány v průběhu roku podle jednotlivých usnesení vlády (v roce 1993 viz výše, v roce 1994 650 milionů Kč podle usnesení ze dne 16. února 1994 č. 80). První úplný návrh výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj na rok 1995 tak byl Radou (návazně na schválené Zásady vlády) předložen dne 9. července 1994 a byly v něm uvedeny i výdaje, které v předchozích letech byly poskytovány různým způsobem. Návrh rozpočtu na VaV v 90. letech navíc neschvalovala vláda, ale porada ekonomických ministrů (dále také „PEM"). Při jednáních o návrhu zákona o státním rozpočtu na další rok a pak při jeho čerpání často docházelo (vlivem úsporných opatření) ke snížení výdajů na výzkum a vývoj.

Mezikrokem ke standardnímu pojetí přípravy návrhu rozpočtu a jeho čerpání byla „Pravidla pro poskytování účelových finančních prostředků ze státního rozpočtu na podporu projektů výzkumu a vývoje" (dále také „Pravidla"), schválená usnesením vlády ze dne 3. ledna 1996 č. 27. Tato Pravidla stanovila postup pří schvalování výdajů, zejména nově zavedla povinnosti při vyhlašování a v průběhu veřejné soutěže a povinnost hodnotit a kontrolovat průběh řešení projektu a efektivnost využívání prostředků.

Grafická příloha č. 9
Státní výdaje na VaV v letech 1993—1998 (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
návrh (PEM)	-	5 200	4 809	6 234	7 553	8 732
skutečnost	4 567	4 216	4 863	6 136	7 582	7 768

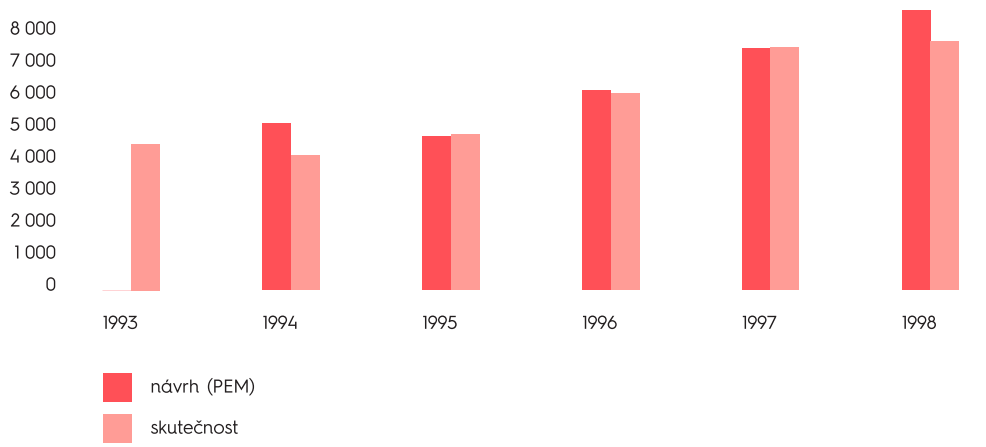

První návrh rozpočtu na výzkum a vývoj v dnešním pojetí byl schválen až vládou premiéra Josefa Tošovského usnesením ze dne 10. června 1998 č. 396, o státní podpoře výzkumu a vývoje v roce 1999 a v dalších letech. V tomto usnesení byl rovněž zopakován cíl dosáhnout v objemu státních výdajů na výzkum a vývoj 0,7 % HDP.

1995—1998
Programy výzkumu a vývoje

V letech 1993 až 1995 v podstatě neexistovaly programy výzkumu a vývoje v dnešním pojetí (dnes je program souborem věcných, časových a finančních podmínek, které pro činnosti potřebné k dosažení cílů programu předem stanovuje poskytovatel; cíle programu jsou pak naplňovány jednotlivými projekty vybranými ve veřejné soutěži). Účelová podpora výzkumu a vývoje byla v tomto počátečním období uskutečňována podporou jednotlivých projektů, které se ale často nepřesně jmenovaly programy.

I v dalších letech bylo běžné, že se program jmenoval „Projekty pro státní správu…" (např. programy MDS aj.), že byl zaměřen na konkrétní odvětví (např. dva programy MPO „Podpora vybraných průmyslových odvětví" od roku 1996 a 1997) nebo na konkrétní obor a obsahoval málo projektů (např. 16 programů na MZ, 9 programů MŽP nebo 4 programy MK řešené od roku 1995 a 1996 aj.). Hlavní část účelové podpory byla realizována podporou na grantových principech (cíle si stanovil řešitel sám), a to jak v základním výzkumu (GA ČR a AV ČR), tak i v základním a aplikovaném výzkumu (např. MZ — Interní grantová agentura od roku 1992, MZe — Národní agentura pro zemědělský výzkum od roku 1994 aj.).

Grafická příloha č. 10
Porovnání účelové a institucionální podpory a celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu v letech 1993—1998 (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
celkem účelová podpora	2 221	1 649	2 106	3 318	4 407	4 336
celkem institucionální podpora	2 157	2 567	2 757	2 818	3 175	3 431
celkem výdaje na VaV	**4 378**	**4 216**	**4 863**	**6 136**	**7 582**	**7 768**

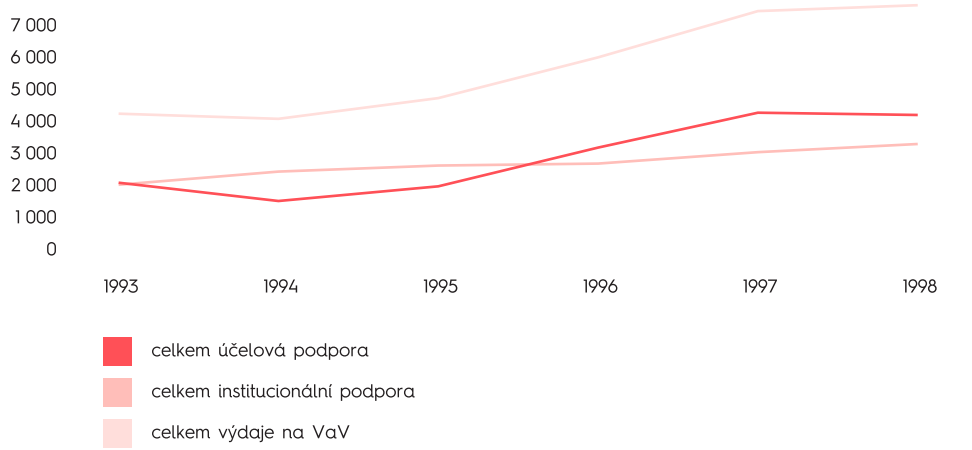

První programy (s výjimkou programů mezinárodní spolupráce) začaly být řešeny až v letech 1995 a 1996. K dnešnímu pojetí programů měly samozřejmě daleko, hlavní důraz byl kladem na značně obecné cíle programu a jejich podmínky byly formulovány velmi volně. Z významnějších programů zahájených v letech 1996 až 1998 lze uvést například:

AV ČR:
- „Program podpory rozvoje přístrojového vybavení progresivních vědních oborů", 1996 až 2004, průměrně cca 65 mil. Kč/rok,

MPO:
- „TECHNOS", 1995 až 2000, průměrně cca 160 mil. Kč/rok,
- „PARK", 1995 až 2000, průměrně cca 20 mil. Kč/rok,
- „Zvýšení exportní výkonnosti českého průmyslu", 1998 až 2002, průměrně cca 200 až 400 mil. Kč/rok,

MŠMT:
- „Posílení výzkumu na vysokých školách", 1996 až 2000, průměrně cca 250 mil. Kč/rok,
- „Rozvoj informační infrastruktury výzkumu a vývoje", 1998 až 2000, průměrně cca 100 mil. Kč/rok,

MŠMT (mezinárodní spolupráce):
- „COST", 1993 až 2005, průměrně cca 40 až 60 mil. Kč/rok,
- „EUREKA", 1994 až 2005, průměrně cca 40 až 60 mil. Kč/rok,
- „4. Rámcový program EU" (později „EUPRO"), 1995 až 2005, cca 70 mil. Kč/rok,
- „KONTAKT", 1996 až 2005, průměrně cca 50 až 80 mil. Kč/rok,
- „INGO", 1998 až 2006, průměrně cca 30 až 40 mil. Kč/rok,

MZe:
- „Program podnikatelsky využitelného výzkumu", 1995 až 2002, průměrně cca 150 až 180 mil. Kč/rok.

1997
Druhé Zásady vlády pro oblast výzkumu a vývoje

Zatímco první Zásady vlády z roku 1994 byly velmi stručné, druhé Zásady vlády pro oblast výzkumu a vývoje (dále také „Zásady") z roku 1997 již začaly připomínat výzkumnou politiku uplatňovanou ve vyspělejších zemích. Připraveny byly společně Radou a MŠMT a schváleny byly usnesením vlády ze dne 23. dubna 1997 č. 247. Členěny byly do následujících bloků s řadou významných principů:

Preambule (východiska Zásad),

A. Cíle Zásad – např.:

- *„dopracování současného systému státní podpory výzkumu a vývoje tak, aby byl při vstupu do Evropské unie kompatibilní s jejím systémem"*,
- *„pravidelně, podle ekonomických možností, zvyšovat přímou státní finanční podporu výzkumu a vývoje tak, aby tato podpora při přijetí České republiky do Evropské unie představovala nejméně 0,7 % hrubého domácího produktu"*,

B. Zaměření státní podpory výzkumu a vývoje — např.:

- *„v badatelském výzkumu i v nespecifikovaném výzkumu na všech vysokých školách cíle stanovují sami vědečtí pracovníci a členové akademické obce“,*
- *„v průmyslovém výzkumu a vývoji, jehož výsledky jsou určeny k průmyslovému využití (bez ohledu na to, kdo jej řeší), bude vláda rozšiřovat jeho podíl tak, aby při přijetí České republiky do Evropské unie dosahoval jedné pětiny celkové státní podpory výzkumu a vývoje“,*

C. Způsob státní podpory výzkumu a vývoje — např.:

- *„účelové prostředky na podporu výzkumu a vývoje budou poskytovány na základě smlouvy pro všechny subjekty shodným způsobem, tj. přímo z rozpočtu zadavatele na účet nositele projektu“,*
- *„veškeré náklady na výzkumné záměry organizací* (budou hrazeny) *z institucionálních prostředků zřizovatele (včetně odpovídajících mezd a režijních nákladů i nákladů na vlastní řešení interních vědeckých programů jednotlivých institucí)“,*

D. Využití výsledků výzkumu a vývoje — např.:

(vláda) *„podpoří spolupráci výzkumných organizací a vysokých škol s podnikovou sférou, využití výsledků výzkumu a financování výzkumu a vývoje z různých zdrojů“.*

I ze stručného výčtu principů, které byly formulovány v Zásadách z roku 1997, je zřejmé, že řada z nich je aktuálních dodnes. Pro ilustraci uveďme citaci ustanovení bodu B.1.a) Zásad, která se týkala hodnocení výzkumných organizací:

a) (podpora VaV bude mj. uskutečňována) *„institucionální podporou výzkumných záměrů organizací, které budou společně s dosavadní činností těchto organizací pravidelně hodnotit (evaluovat) podle společné metodiky komise renomovaných vědeckých pracovníků a členů akademické obce včetně zahraničních analogickým způsobem jako grantové projekty,“*

Na druhé Zásady vlády pro oblast výzkumu a vývoje navázaly „Principy vědní politiky České republiky na přechodu do 21. století“, schválené usnesením vlády ze dne 10. června 1998 č. 397, připravené společně MŠMT a Radou. Vzhledem k tomu, že tyto principy byly připravovány a schvalovány za přechodné vlády premiéra Josefa Tošovského, šlo o dokument, který formuloval základní principy příští národní politiky a termín jejího předložení (do konce roku 1999). Přestože šlo zejména o principy tvorby vědní politiky a nikoliv o závazky vlády, byl i v tomto dokumentu zopakován cíl dosažení podílu státních výdajů na VaV ve výši 0,7 % HDP s termínem „při přijetí ČR do EU“. Tyto principy byly později potvrzeny i novou vládou premiéra Miloše Zemana a jejím usnesením ze dne 9. prosince 1998 č. 811, o přípravě národní politiky výzkumu a vývoje ČR a o činnosti Rady vlády ČR pro výzkum a vývoj.

1996—1998
Činnost Rady

Po volbách v roce 1996, ve druhé vládě premiéra Klause, se v srpnu 1996 stal předsedou Rady Pavel Bratinka (ODA) a postupně došlo i k dílčí obměně Rady. Personální zajištění sekretariátu se neměnilo, organizačně byl začleněn do sekce ministra bez portfeje. Rada pokračovala ve své činnosti.

Po ustavení úřednické vlády premiéra Josefa Tošovského v roce 1998 se předsedou Rady na půl roku (leden—srpen 1998) stal Jan Sokol, ministr školství, mládeže a tělovýchovy. Rada pokračovala ve svých úkolech. V červnu 1998 byla Radou vládě předložena (a vládou schválena) první analýza stavu výzkumu a vývoje v ČR („Současný stav výzkumu a vývoje v ČR a jeho srovnání se zahraničím"). Dále pokračoval rozvoj informačního systému VaV — v roce 1998 vznikl RIV (Registr informací o výsledcích VaV) a v roce 1999 CEZ (Centrální evidence výzkumných záměrů).

Grafická příloha č. 11
Výdaje ze státního rozpočtu na institucionální podporu VaV v letech 1993—1998 rozdělené podle jednotlivých poskytovatelů (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
AV ČR	768	1 152	1 172	1 348	1 532	1 657
MŠMT	554	734	883	789	757	825
GA ČR	11	16	16	19	18	18
MZ	201	232	188	269	235	250
MPO	24	0	0	0	0	0
MZe	308	186	252	143	158	176
MO	92	0	0	0	162	203
MŽP	30	171	171	161	184	188
MH	143	0	0	0	0	0
MD (MDS)	0	11	13	14	24	25
MK	0	19	13	20	14	14
ostatní	26	45	49	56	91	73

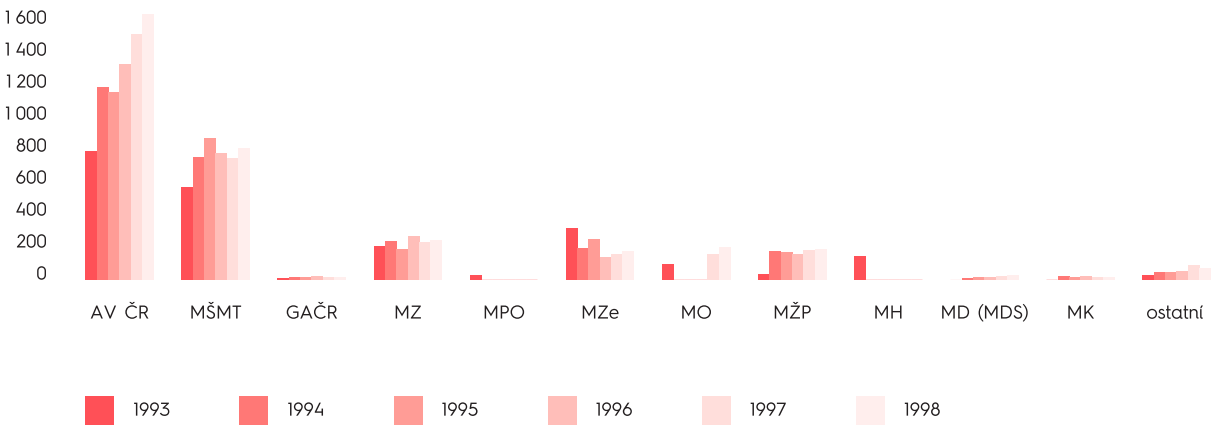

1998
Výzkumné záměry 1999—2004

Vláda Josefa Tošovského svým usnesením ze dne 22. dubna 1998 č. 281 také schválila „Pravidla hodnocení výzkumných záměrů a výsledků organizací pro poskytování institucionální podpory výzkumu a vývoje". Tím došlo k první z řady zásadních změn způsobu institucionálního financování výzkumných organizací v ČR. Místo výše podpory, vycházející z výdajů za minulý rok, byla nadále podpora výzkumných organizací založena na hodnocení výzkumných záměrů a výsledků organizací. Podstatné bylo, že výzkumné organizace poprvé formulovaly představy o své činnosti na dalších pět let (později bylo toto období prodlouženo na šest let) a současně uvedly své dosavadní výsledky. Hodnocení bylo prováděno třístupňově, tedy na úrovni organizace, na úrovni poskytovatele a na úrovni Rady. Zde je třeba zdůraznit, že na rozdíl od dalších změn institucionální podpory toto hodnocení nemělo výrazný vliv na výdaje dané rozpočtové kapitoly. I na úrovni výzkumných organizací byly dopady hodnocení relativně malé, což byly zřejmě hlavní důvody, proč byla tato změna způsobu podpory u první vlny výzkumných záměrů (1999 až 2004) konsensuálně přijata.

Grafická příloha č. 12
Výdaje ze státního rozpočtu na účelovou podporu VaV v letech 1993—1998 rozdělené podle jednotlivých poskytovatelů (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
AV ČR	462	314	316	365	435	456
MŠMT	111	63	162	639	654	978
GA ČR	201	450	610	750	789	850
MZ	434	224	333	349	378	388
MPO	93	79	99	615	884	964
MZe	191	217	221	267	288	265
MO	332	23	53	82	633	102
MŽP	93	46	77	129	146	132
MH	246	208	199	0	0	0
MD (MDS)	19	14	13	46	78	65
MK	1	2	1	32	71	81
ostatní	38	11	22	43	50	54

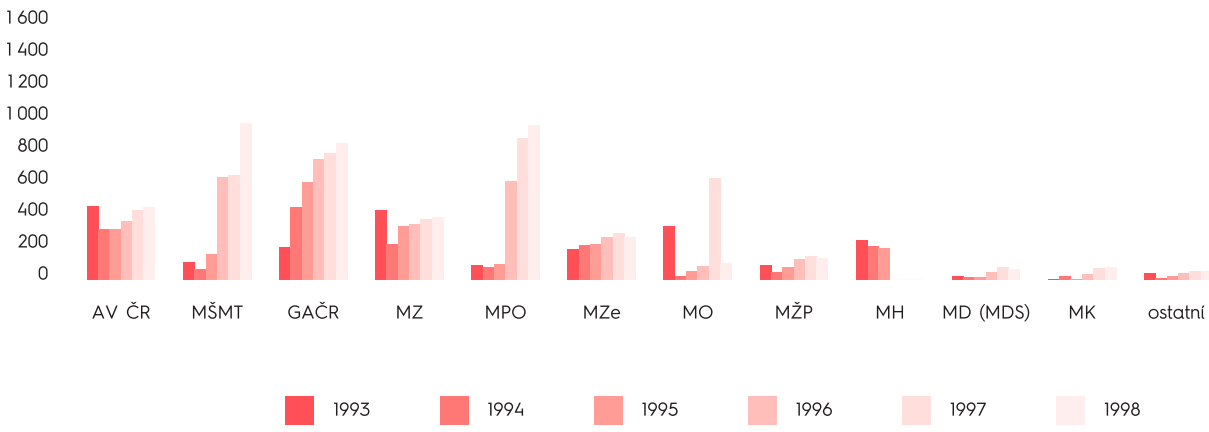

Grafická příloha č. 13

Celkové výdaje ze státního rozpočtu na podporu VaV v letech 1993–1998 rozdělené podle jednotlivých poskytovatelů (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998
AV ČR	1 230	1 465	1 488	1 713	1 967	2 114
MŠMT	665	797	1 045	1 428	1 411	1 804
GA ČR	212	466	626	769	808	867
MZ	635	457	520	618	614	639
MPO	117	79	99	615	884	964
MZe	499	403	473	410	446	441
MO	424	23	53	82	795	305
MŽP	123	216	248	290	330	320
MH	389	208	199	0	0	0
MD (MDS)	19	25	26	60	102	91
MK	1	21	14	52	85	96
ostatní	64	56	71	99	141	127

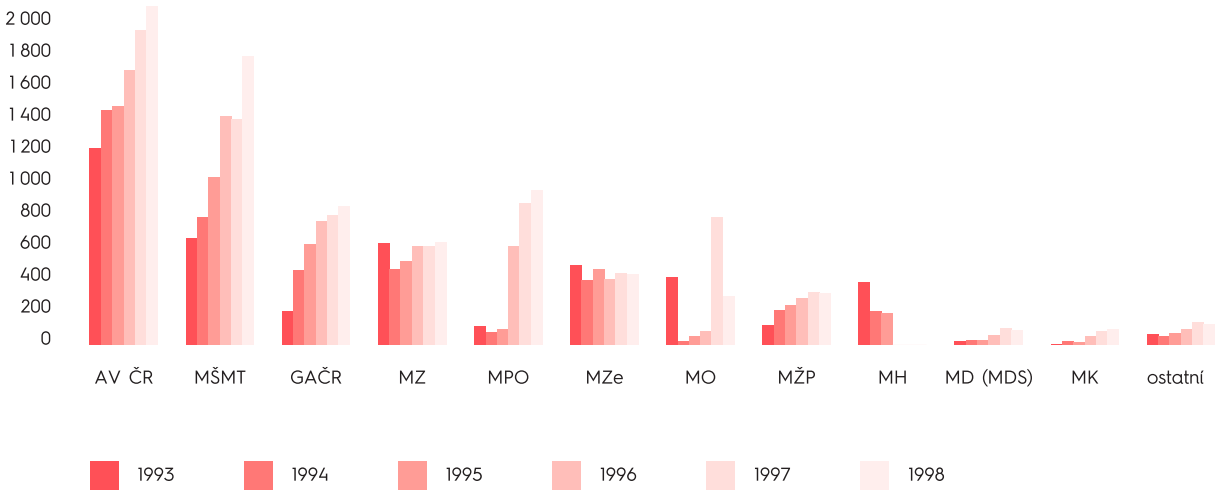

3. Roky 1998 až 2006

Celkový přehled

Roky 1998 až 2006 zahrnují období mezi volbami do Poslanecké sněmovny v letech 1998 a 2006, kdy premiéry byli představitelé ČSSD. V prvním volebním období 1998 až 2002 byl předsedou vlády Miloš Zeman (22. července 1998 — 15. července 2002) a menšinová vláda tolerovaná na základě opoziční smlouvy ČSSD a ODS byla složena pouze ze zástupců ČSSD. Ve druhém volebním období 2002 až 2006 byly předsedy koaličních vlád ČSSD, US-DEU a KDU-ČSL postupně Vladimír Špidla (15. července 2002 — 4. srpna 2004), Stanislav Gross (4. srpna 2004 — 25. dubna 2005) a Jiří Paroubek (25. dubna 2005 — 4. září 2006). Předsedy Rady byli v letech 1998 až 2006 místopředsedové vlády za ČSSD, postupně to byli Pavel Mertlík, Pavel Rychetský, Martin Jahn a Jiří Havel (viz příloha číslo 4 na straně 98).

V období 1998 až 2006 Česká republika zažívala dobu ekonomické prosperity. Hrubý domácí produkt ČR, zejména po roce 2000, pravidelně rostl (v roce 1998 činil 2 061,6 miliard Kč, v roce 2006 3 352,6 miliard Kč[8]). Zároveň celkem pravidelně rostly i výdaje státního rozpočtu ČR na výzkum a vývoj (z 8,7 miliard Kč/rok v roce 1998 na 18,2 miliard Kč/rok v roce 2006). V oblasti VaV byla schválena nová legislativa, která nahradila zákony z dob federace (zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů) nebo je zásadním způsobem doplnila (zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích aj.). Z původně samostatných databází CEP, RIV a CEZ se jejich vzájemným provázáním postupně stal Informační systém výzkumu, vývoje a inovací (IS VaV). V pravidelných obdobích začaly být připravovány a schvalovány strategické a koncepční dokumenty pro tuto oblast (Národní politiky výzkumu a vývoje aj.). V systému řízení výzkumu a vývoje k zásadním změnám nedošlo, posílila se úloha Rady pro výzkum při přípravě návrhu rozpočtu a při tvorbě strategických dokumentů. Relativně se posílila úloha MŠMT, které se mj. stalo resortem s největší rozpočtovou kapitolou na VaV a na řadě materiálů s Radou úzce spolupracovalo, a rovněž MPO, které začalo výrazněji podporovat aplikovaný výzkum a vývoj. Zvýšily se i výdaje dalších rozpočtových kapitol (zejména AV ČR a GA ČR), naproti tomu na třetinu klesly výdaje na obranný výzkum a vývoj (viz příloha číslo 5 na straně 106). Rozpory mezi aktéry systému řízení byly řešeny většinou na základě konsensu, z čehož měly dlouhodobý užitek všechny strany. Na druhé straně tím ale docházelo k odkladu řešení části dlouhodobých problémů, které se pak v dalším období stávaly naléhavými (například způsob institucionální podpory prostřednictvím výzkumných záměrů aj.). Celkově se však systém řízení a podpory VaV v tomto období značně stabilizoval a přes řadu problémů, které v té době byly více či méně úspěšně řešeny, nebyl ani jeden z nich takového rozsahu, že by systém jako celek ohrozil.

1998—2002
Rada pro výzkum a vývoj

Od 13. srpna 1998 do 2. května 2001 byl předsedou Rady Pavel Mertlík (ČSSD), nejprve jako místopředseda vlády pro hospodářskou politiku, od 21. července 1999 i jako ministr financí. V tomto období se Rada pod jeho vedením vedle další agendy nejvíce zaměřila na přípravu návrhu rozpočtu na VaV. V té době vznikl postup přípravy návrhu rozpočtu na výzkum a vývoj tak, jak v zásadě funguje dodneška (a jak byl v roce 2002 kodifikován zákonem č. 130/2002 Sb.) — první návrh rozpočtu na VaV Rada představuje v lednu,

8 *Zdroj: ČSÚ*

v únoru následují návrhy poskytovatelů, v březnu probíhají společná jednání Rady a poskytovatelů, v dubnu je návrh rozeslán do meziresortního připomínkového řízení, v květnu jsou vypořádány připomínky a návrh je schválen Radou, načež je v červnu schválen i vládou.

Podstatné pro přípravu rozpočtu byly dva nepsané, ale dlouho dodržované principy. Prvním principem bylo politické rozhodnutí o celkových výdajích na výzkum a vývoj před zahájením přípravy rozpočtu. To bylo v době, kdy předseda Rady a ministr financí byla jedna a ta samá osoba, samozřejmé, tento princip byl ale zachováván i v dalších letech prvního desetiletí bez ohledu na to, kdo byl předsedou Rady a kdo ministrem financí. Druhým principem bylo časové omezení, tj. že návrh výdajů na výzkum a vývoj musí vláda schválit nejpozději v červnu tak, aby tyto výdaje stihlo Ministerstvo financí zapracovat do prvního návrhu rozpočtu ČR, který zasílalo resortům v polovině července. Podstatné bylo i zavedení schvalování rozpočtových opatření, která se týkala změn rozpočtu VaV v průběhu roku, Radou před jejich předložením Ministerstvu financí.

Dne 3. května 2001 byl předsedou Rady jmenován Pavel Rychetský (ČSSD), místopředseda vlády a předseda Legislativní rady vlády. Přes relativně krátké období jeho působení v Radě ovlivnil celý systém výzkumu a vývoje na řadu let zejména tím, že byla připravena nebo začala být připravována řada právních předpisů zabývajících se výzkumem a vývojem (viz dále).

S rostoucí agendou Rady se v tomto období postupně zvýšil počet pracovníků sekretariátu Rady ze 4 na 9 pracovníků, z oddělení se stal v roce 2000 odbor úřadu vlády ČR a jeho ředitelem byl jmenován Marek Blažka. Na činnost Rady a jejího sekretariátu bylo v roce 2001 vydáno 8,2 milionů Kč. V rámci ÚV ČR byl sekretariát Rady zařazen nejprve v sekci místopředsedy vlády pro ekonomiku, později v sekci místopředsedy vlády pro legislativu.

Grafická příloha č. 14
Porovnání účelové a institucionální podpory VaV ze státního rozpočtu v letech 1998–2006 (mil. Kč)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
celkem účelová podpora	5 281	4 811	5 893	5 707	5 354	6 035	6 795	7 094	8 616
celkem institucionální podpora	3 451	4 861	5 749	6 871	7 144	7 886	7 869	9 364	9 563

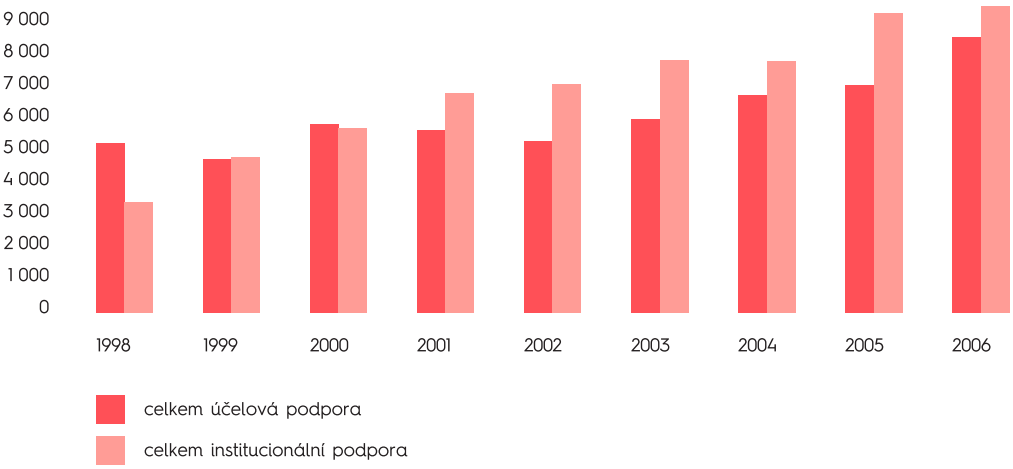

2002–2006
Rada pro výzkum a vývoj

Po volbách se v nové vládě stal dne 8. srpna 2002 předsedou Rady Petr Mareš (US), místopředseda vlády pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje. Jeho funkční období bylo silně poznamenáno povodněmi ze srpna 2002, které zasáhly i řadu výzkumných ústavů a vysokých škol a některá ministerstva, včetně Úřadu vlády ČR. Tím byla dočasně ochromena činnost sekretariátu Rady a Rady samotné (například v prvních týdnech bylo spojení možné přes jediný mobil, protože veškeré servery a centrála byly ve vytopeném suterénu ÚV ČR). Stav se postupně normalizoval a Rada začala řešit své standardní úkoly – přípravu rozpočtu (v roce 2004 14,6 miliard Kč), pokračovala v legislativní činnosti (zpočátku neúspěšná příprava zákona o veřejných výzkumných institucích řízená AV ČR, kterou Rada převzala a dovedla k úspěšnému přijetí zákona č. 341/2005 Sb., dále novela zákona č. 130/2002 Sb. zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje), v dalším rozšíření informačního systému o část VES (veřejná evidence soutěží ve VaV) atd. Ve spolupráci Rady s MŠMT vznikl také Národní program výzkumu a další nové programy (viz dále).

Agenda Rady se dále rozrostla (na cca 20 materiálů schválených vládou ročně), počet pracovníků jejího sekretariátu vzrostl o jednoho, vzrostl i rozpočet na činnost Rady na 14,5 milionů Kč/rok (zejména zajištěním IS VaV na základě veřejných obchodních soutěží, kdy byl celý systém po povodních rekonstruován, zálohován atd.). Odborně byl sekretariát Rady začleněn do sekce místopředsedy vlády, ale současně byl řízen sekcí vedoucí ÚV ČR. Toto dvojí řízení přinášelo řadu rozporů.

Grafická příloha č. 15
Vývoj celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu v letech 1998–2006 (mil. Kč)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
celkem výdaje na VaV	8 732	9 672	11 641	12 578	12 498	13 920	14 664	16 458	18 179

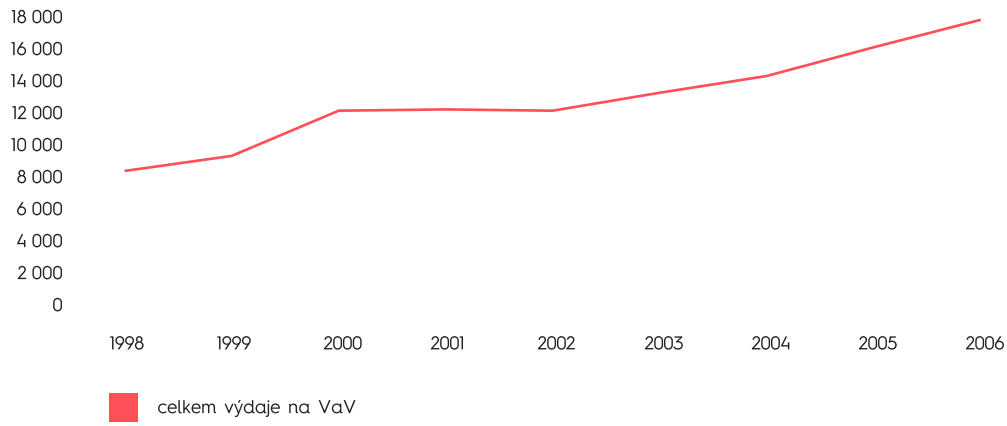

Do roku 1998 se celkové výdaje na VaV ze státního rozpočtu braly jako výdaje skutečně čerpané. Od tohoto roku se však změnila metodika a začaly být uváděny jako výdaje schválené. Z tohoto důvodu bylo v minulé kapitole uváděno pro rok 1998 číslo 7 768 mil. Kč jako celkové výdaje. Šlo o skutečné výdaje. V tabulkách v této kapitole je však uváděno číslo 8 732 mil. Kč. To byla totiž výše schválených celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu pro daný rok.

Dne 17. srpna 2004 se po demisi premiéra Vladimíra Špidly stal ve vládě premiéra Stanislava Grosse předsedou Rady Martin Jahn (nestraník za ČSSD), místopředseda vlády pro ekonomiku. Za Martina Jahna, který pokračoval ve svých funkcích i po změně premiéra na Jiřího Paroubka, došlo k výrazným změnám ve složení Rady. Členy a místopředsedy Rady se stali ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Petra Buzková a ministr průmyslu a obchodu Milan Urban, stálým hostem byl ministr zdravotnictví David Rath (všichni ČSSD). V tomto období byl VaV pojímán jako součást širší hospodářské a ekonomické politiky ČR (viz dále „Strategie hospodářského růstu" 2005). Pokračovala činnost Rady v oblasti přípravy a obhájení návrhu výdajů státního rozpočtu na VaV (v roce 2006 výdaje vzrostly na 18,1 miliard Kč), v oblasti legislativní (zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, zákon č. 227/2006 Sb., o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů atd.). I další aktivity Rady silně vzrostly, za předsedy Martina Jahna vláda schválila za jeden a čtvrt roku cca 30 materiálů Rady, z nichž byla celá řada vládě předložena poprvé. Šlo například o zřízení Národní ceny vlády České republiky Česká hlava (usnesení vlády ze dne 19. ledna 2005 č. 234), o Národní program výzkumu II připravený MŠMT ve spolupráci s Radou (usnesení vlády ze dne 9. března 2005 č. 272), o první Souhrnné vyhodnocení výsledků programů výzkumu a vývoje ukončených v letech 2000 až 2003 (usnesení vlády ze dne 13. dubna 2005 č. 432), o první samostatné priority VaV – Dlouhodobé základní směry výzkumu (usnesení vlády ze dne 1. června 2005 č. 661), o Národní inovační politiku ČR na léta 2005 až 2010 (usnesení vlády ze dne 7. července 2005 č. 851) a o první návrh na sjednocení administrativy výzkumu a vývoje (usnesení vlády ze dne 29. září 2005 č. 1260) atd. Na řadu z nich se navázalo v dalších obdobích činnosti Rady.

Grafická příloha č. 16
Porovnání účelové a institucionální podpory a celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu v letech 1998–2006 (mil. Kč)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
celkem účelová podpora	5 281	4 811	5 893	5 707	5 354	6 035	6 795	7 094	8 616
celkem institucionální podpora	3 451	4 861	5 749	6 871	7 144	7 886	7 869	9 364	9 563
celkem výdaje na VaV	**8 732**	**9 672**	**11 641**	**12 578**	**12 498**	**13 921**	**14 664**	**16 458**	**18 179**

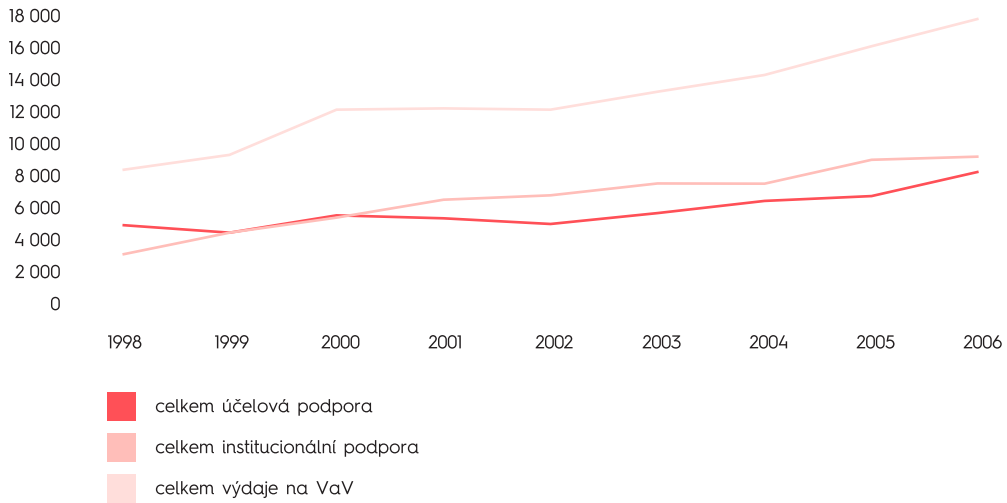

V letech 2004 až 2006 byl vzhledem k rozsáhlým aktivitám Rady a jejího předsedy posílen i sekretariát Rady na 17 pracovníků (rozpočet Rady byl v roce 2006 18,1 milionů Kč). Organizačně byl sekretariát Rady a odbor VaV součástí sekce pro ekonomiku ÚV ČR a přes počáteční problémy v komunikaci s ostatními nově zřízenými odbory této sekce (přibližně do konce roku 2004) se nakonec spolupráce ukázala pro všechny účastněné jako velmi přínosná.

Velmi těsná spolupráce Rady a MŠMT se po roce 2002 začala drolit a od roku 2004 se MŠMT snažilo zaujmout výraznější roli při řízení a hlavně financování systému výzkumu a vývoje. Souběžně ale ochabovala koncepční činnost ministerstva, což vyústilo až ve zrušení odboru politiky výzkumu a její realizace MŠMT, vedeného v té době Miroslavem Markem.

Jedním z důvodů rozporů mezi oběma institucemi byla snaha tehdejší ministryně Petry Buzkové (respektive jejího blízkého okolí) využít části prostředků na VaV k podpoře vzdělávání, proti čemuž se Rada ostře postavila. Tyto problémy se promítaly do řady dalších sporů mezi Radou a MŠMT a mj. se projevily při přípravě druhé vlny výzkumných záměrů 2005—2009 a způsobu jejich hodnocení, při přípravě druhé Národní politiky VaVaI z roku 2004 atd. (viz dále).

Po rezignaci Martina Jahna se stal předsedou Rady od ledna 2006 do října 2006 Jiří Havel. Rada do voleb a během povolebních jednání v létě 2006 pokračovala ve své standardní činnosti a v dokončení řady rozpracovaných materiálů — od ledna do září 2006 vláda schválila dalších 18 materiálů na návrh Rady.

2000
Národní politika výzkumu a vývoje ČR

Vláda svým usnesením č. 16 ze dne 5. ledna 2000 schválila „Národní politiku výzkumu a vývoje České republiky". Tento koncepční a strategický dokument navázal na „Principy vědní politiky České republiky na přechodu do 21. století" z roku 1999 a byl připraven za úzké spolupráce Rady a MŠMT. Podstatná byla už změna jeho přípravy oproti předchozím dokumentům — poprvé byl připraven na základě řady dílčích studií a podkladů (Deklarace o vědě a využití vědeckých poznatků, Návrh postupu pro stanovení dílčích tematických programů (priorit) národního programu výzkumu (2001—2004), Socioekonomické cíle výzkumu a vývoje, Koncepce národních databází výzkumu a vývoje ČR, Statistika výzkumu a vývoje v ČR, Rozbor právních aspektů dokumentů o výzkumu a vývoji Evropského společenství, Státní správa výzkumu a vývoje v zahraničí aj.). Další zásadní změnou bylo, že na přípravě této politiky se pod vedením 1. místopředsedy Rady Martina Potůčka podílela řada vědců a dalších odborníků, rozdělených do osmi skupin vedených členy Rady:

- Výzkum a vývoj a transfer dosažených výsledků — Karel Šperlink,
- Základní výzkum, lékařský výzkum a vývoj a společenské vědy — Karel Jungwirth,
- Aplikovaný výzkum a vývoj — průmyslový, zemědělský, resortní — Zdeněk Vostracký,
- Financování a nepřímé nástroje podpory výzkumu a vývoje — Pavel Chráska,
- Mezinárodní spolupráce — Josef Syka,

- Infrastruktura výzkumu a vývoje — Jiří Zlatuška,
- Morálně etické aspekty výzkumu a vývoje — Michal Anděl,
- Analýza dosavadního vývoje a stavu výzkumu a vývoje v České republice a jejich srovnání se zahraničím — Zdeněk Kukal.

Výsledkem všech těchto a dalších aktivit byla podrobná, velmi dobře podložená a zdokumentovaná politika, která v té době snesla srovnání s obdobnými dokumenty jiných vyspělých zemí. Její obsah a struktura jsou uvedeny v příloze 8 na straně 122.

2004
Národní politika výzkumu a vývoje ČR na léta 2005 až 2009

Prvotní návrh politiky, vypracovaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, trpěl několika nedostatky — obsahoval některé deklaratorní, málo zacílené formulace, nedostatečně reflektoval blížící se vstup ČR do EU a také zcela opomíjel (na rozdíl od zahraničních politik) aktivity v oblasti inovací, přípravu nových priorit VaV atd. Vláda tuto politiku schválila svým usnesením ze dne 7. ledna 2004 č. 5, v dalších letech ale musela být opakovaně novelizována.

Paralelně zejména pod vedením Rady vznikla řada dalších koncepčních dokumentů, z nich nejvýznamnější byly dva. Svým usnesením ze dne 1. června 2005 č. 661 vláda schválila „Dlouhodobé základní směry výzkumu", tj. priority, kterými se měl VaV v ČR řídit. Těchto sedm priorit (1. Udržitelný rozvoj; 2. Molekulární biologie; 3. Energetické zdroje; 4. Materiálový výzkum; 5. Konkurenceschopné strojírenství; 6. Informační společnost; 7. Bezpečnostní výzkum) se realizovalo nepřímo, zejména při přípravě operačního programu „Výzkum a vývoj pro inovace" (existence priorit VaV byla jednou z podmínek Evropské komise). Při implementaci Národní politiky VaV z roku 2004 byl učiněn nepříliš úspěšný pokus zapracovat tyto priority do jejího hlavního realizačního výstupu — Národního programu výzkumu II. Druhým významným dokumentem byla „Národní inovační politika České republiky na léta 2005 až 2010", schválená usnesením vlády ze dne 7. července 2005 č. 851.

Národní politika VaV z roku 2004 tak musela být v dalších letech opakovaně přepracovávána a novelizována, zejména usnesením vlády ze dne 1. června 2005 č. 661 o Dlouhodobých základních směrech výzkumu, usnesením vlády ze dne 22. února 2006 č. 178 o harmonizaci Národní politiky výzkumu a vývoje České republiky na léta 2004 až 2008 s Národní inovační politikou a dalšími relevantními dokumenty České republiky a Evropské unie.

Souhrnně lze toto období (cca let 2003 až 2005) ve strategickém a koncepčním zaměření VaVaI charakterizovat jako období nadprodukce řady dokumentů, které ale nebyly až na výjimky vzájemně provázány, byly vytvářeny ad hoc atd. a jejichž výsledek byl poměrně rozpačitý — dokumenty byly schváleny, ale ve velmi krátké době změněny. Zhodnotit, co který koncepční dokument konkrétního přinesl, ať už v pozitivním nebo negativním slova smyslu, tak v podstatě není možné ani nyní s časovým odstupem.

2005
Strategie hospodářského růstu ČR

Vláda svým usnesením ze dne 12. května 2004 č. 460 uložila místopředsedovi vlády pro ekonomiku předložit vládě návrh Strategie hospodářského růstu České republiky (dále jen „SHR"). SHR byla připravena jako koncepční materiál, který identifikoval rozvojové priority ČR, principy a nástroje vedoucí k hospodářskému růstu a udržitelnému rozvoji ČR a dále zastřešoval a koordinoval dílčí koncepce výkonných složek státu. SHR pracovala s časovým rámcem 2005–2013. Vznikl tak na svou dobu (a svým pojetím i na dnešní dobu) ojedinělý dokument, který komplexně a provázaně řešil všechny aspekty od fiskální politiky a udržitelnosti veřejných financí přes penzijní systém až po pět prioritních oblastí, na něž se měla zaměřit podpora státu.

Řídící skupina SHR pracovala ve složení Martin Jahn (vedoucí), Karel Havlíček, Pavel Mertlík, Daniel Münich a Jan Švejnar; garanty jednotlivých prioritních oblastí byli Petr Zahradník (Institucionální prostředí a Zdroje financování), Hanuš Krejčí (Infrastruktura), Lenka Míkovcová (Rozvoj lidských zdrojů) a Marek Blažka (Výzkum, vývoj a inovace), vedoucím projektového týmu byl David Hofman.

Grafická příloha č. 17
Plánované a skutečně vynaložené výdaje ze státního rozpočtu na programy NPV

kód	resort	program NPV	plánované výdaje (mil. Kč)	vynaložené výdaje (mil. Kč)
1Q	AV ČR	Podpora projektů cíleného výzkumu (NPV)	2 822	326
1E		Informační společnost (NPV)		789
1F	MD	Bezpečná a ekonomická doprava (NPV)	520	506
1H	MPO	POKROK (NPV a vývoje)	3 088	600
1J	MPSV	Moderní společnost a její proměny (NPV a vývoje)	301	185
1K	MŠMT	Podpora začínajících pracovníků výzkumu (NPV)	5 809	57
1M		Výzkumná centra (NPV)		5 931
1N		Informační infrastruktura výzkumu (NPV)		618
1P		Regionální a mezinárodní spolupráce ve výzkumu (NPV)		900
1A	MZ	Zdraví obyvatel (NPV)	1 462	182
1B	MZe	Kvalitní a bezpečná výživa (NPV)	946	236
1G		Využití přírodních zdrojů (NPV)		475
1R		Krajina a sídla budoucnosti - 4 (NPV)		30
1C	MŽP	Krajina a sídla budoucnosti (NPV)	2 014	47
1D		Životní prostředí a ochrana přírodních zdrojů (NPV)		47
1I		Racionální využití energie a obnovitelné přírodní zdroje (NPV)		22
NPV celkem			16 962	10 951

Zdroj: NPV a IS VaVaI/CEP

SHR nejprve vláda vzala na vědomí svým usnesením ze dne 20. července 2005 č. 984, definitivně pak strategii schválila až svým usnesením ze dne 16. listopadu 2005 č. 1500. Dne 31. prosince 2005 přestal být Martin Jahn členem vlády a připravovaný proces realizace SHR tím v podstatě skončil. SHR ale ještě dlouho byla neformální inspirací pro řadu dalších strategických dokumentů a svou komplexností zůstala do dnešní doby nepřekonána.

1998—2006
Státní podpora výzkumu a vývoje

S jedinou výjimkou celkové výdaje státního rozpočtu ČR na výzkum a vývoj v letech 1998 až 2006 pravidelně rostly — celkem z 8,7 miliard Kč v roce 1998 na 18,2 miliard Kč v roce 2006. V roce 2002 poklesly výdaje o 80 milionů Kč, tj. o 0,6 %, což bylo dáno zejména využitím prostředků státního rozpočtu pro jiné účely než na VaV (viz příloha číslo 5 na straně 106).

Na druhé straně je třeba upozornit na odlišný způsob krytí nárůstu výdajů na VaV. V předchozím období 1993 až 1997 byl nárůst výdajů pokryt zvýšením podílu výdajů na VaV na HDP (nárůst výdajů na VaV v letech 1993 až 1998 ze 4,2 na 8,7 miliard Kč/rok znamenal nárůst podílu výdajů na VaV na HDP z 0,35 % na 0,5 %). Do roku 2000 tento trend

Grafická příloha č. 18
Celkové výdaje ze státního rozpočtu na podporu VaV v letech 1998—2006 rozdělené podle jednotlivých poskytovatelů (mil. Kč)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
MŠMT	1 804	2 806	3 937	4 734	4 730	4 982	4 688	5 478	6 766
AV ČR	2 147	2 410	2 779	3 048	3 141	3 651	4 033	4 440	4 709
MPO	964	1 198	1 420	1 200	1 100	1 195	1 559	1 850	2 176
GA ČR	871	965	1 013	1 073	1 074	1 197	1 252	1 326	1 399
MZ	639	619	678	713	713	739	800	850	870
MZe	442	442	482	475	515	582	668	724	767
MO	1 209	561	551	498	391	531	484	490	482
MŽP	341	341	413	413	413	564	566	560	402
MD (MDS)	91	89	95	94	94	96	158	167	168
MPSV	20	20	27	52	56	91	114	123	96
MK	97	94	108	116	95	83	82	89	93
ostatní	107	125	139	163	176	210	258	361	250

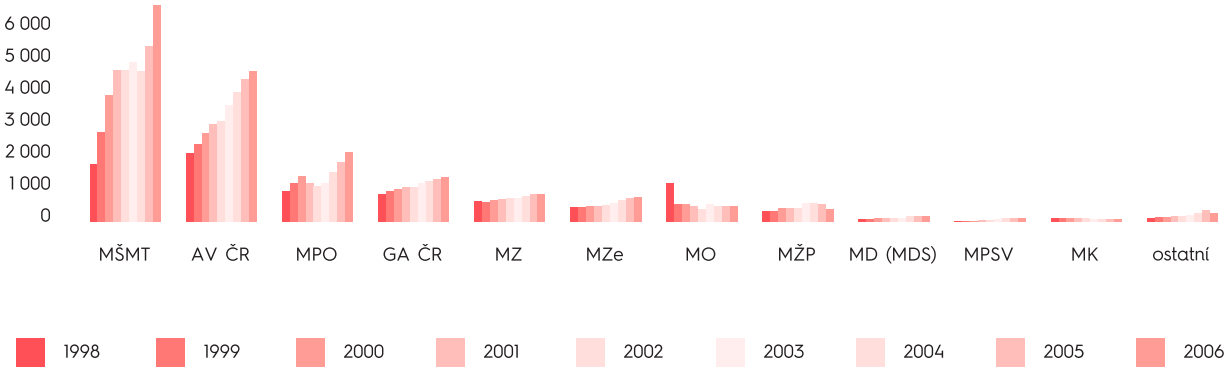

pokračoval (nárůst na 11,6 miliard Kč/rok, respektive na 0,55 % HDP), ale v dalších letech již přes relativně vysoký nárůst výdajů na VaV (v roce 2006 18,2 miliard Kč/rok) byl provázen stagnací podílu těchto výdajů na HDP (v roce 2006 0,57 % HDP). Dosažení cíle 0,7 % podílu výdajů na VaV na HDP tak bylo odkládáno, a to přesto, že nová vláda se svým usnesením č. 249 ze dne 22. března 1999 zavázala zvýšit státní výdaje na výzkum a vývoj v roce 2000 na 0,6 % HDP, v roce 2001 na 0,65 % HDP a v roce 2002 na 0,7 % HDP.

Z jednotlivých kapitol se v tomto období nejvíce zvýšily výdaje MŠMT (3,8krát) a MPO (2,3krát), což souviselo zejména s postupnou profilací těchto ministerstev podle duálního modelu dvou klíčových ministerstev ve VaV, obvyklém v řadě vyspělých zemí. Důraz na oblast základního výzkumu se projevil ve zvýšení výdajů AV ČR (2,2krát), která byla na konci tohoto období druhým největším poskytovatelem. Výdaje na základní výzkum rovněž vzrostly, i když mírněji (1,6krát) u GA ČR. Růst dalších kapitol byl sice relativně vysoký, například u MPSV (4,8krát), kde souvisel se zpracováváním strategických studií, ale v absolutní výši výdajů šlo o relativně malé částky. Podrobnější údaje o výši státní podpory VaV u jednotlivých poskytovatelů jsou uvedeny v grafických přílohách.

1998—2006
Programy výzkumu a vývoje

Kromě programů pokračujících z předchozích období byly postupně připravovány i programy nové. Zejména v závěru tohoto období začaly některé z nich připomínat programy v dnešním pojetí, nešlo ale o dramatickou změnu, spíše o postupný vývoj. Co však bylo charakteristické zejména pro programy zahajované do roku 2003, byla jejich roztříštěnost. Tím, jak rostl počet poskytovatelů, rostl i počet (často velmi malých) programů, které řešily jejich problematiku, například Českého báňského úřadu (ČBÚ), Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK), MDS, MMR aj. Rovněž byla v tomto období stále ještě řešena na úrovni programů řada samostatných projektů. Ještě větší úlohu hrál značný počet programů u řady poskytovatelů — například MZ mělo 15 programů zaměřených podle jednotlivých oblastí zdravotnictví, MŽP 6 programů na jednotlivé složky životního prostředí atd. Celkově bylo v období 1998 až 2005 zahájeno 111 programů výzkumu a vývoje (viz příloha číslo 6 na straně 116).

To vedlo k snahám o zmenšení počtu programů (mj. po roce 2002 musely být programy již schvalovány vládou podle zákona č. 130/2002 Sb.) a zejména o jejich koordinaci a sjednocení jejich formy (aby všechny programy obsahovaly základní ustanovení). V letech 2000 až 2001 probíhala příprava Národního programu výzkumu pro léta 2004 až 2006 (na přípravě se podílely Technologické centrum AV ČR a Inženýrská akademie ČR), jehož návrh sestával z pěti tematických a tří průřezových programů (v příloze číslo 9 na straně 123 je uvedena struktura NPV). Ty vycházely z navržených tematických a průřezových priorit, na jejichž přípravě se podílelo 296 expertů v 17 odborných panelech (13 tematických, 3 průřezové a 1 systémový). Národní program výzkumu vláda na návrh MŠMT a Rady schválila svým usnesením ze dne 28. dubna 2003 č. 417. Šlo fakticky o první stanovení priorit českého výzkumu.

Na NPV bylo v letech 2005 až 2009 plánováno cca 17 miliard Kč ze státního rozpočtu. V dalších letech ale došlo k výrazným změnám, a to jak v jeho struktuře, tak zejména v jeho financování. Část programů nebyla realizována vůbec, další část s výrazně menšími výdaji (viz grafická příloha č. 17 na straně 37). Jednou z hlavních příčin změn bylo, že při častých změnách ministrů a vlád řada resortů prosadila pokračování svých resortních

programů a aktivit a převod prostředků z NPV do nich. Realizovány nebyly schválené výdaje zejména v kapitolách AV ČR, MPO, MZ a MŽP. Naproti tomu byly (díky prodloužení programu Výzkumná centra do roku 2011) vyčerpány vyšší výdaje v kapitole MŠMT.

2005
Sjednocení administrativy (programů) výzkumu a vývoje

Dokument „Sjednocení administrativy výzkumu a vývoje" byl schválen usnesením vlády ze dne 29. září 2005 č. 1260. Šlo o materiál, který podrobně stanovoval strukturu návrhu programu, postup při změnách návrhu programu, způsob vyhlášení veřejné soutěže ve VaV, strukturu zadávací dokumentace, nezbytné údaje o projektu a jejich členění, strukturu zpráv o řešení projektu, způsob kalkulace nákladů projektu, strukturu a obsah oponentních posudků, náležitosti smlouvy nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory společně se vzorovou smlouvou a náležitosti smlouvy o využití výsledků projektů. Přes svůj poněkud zavádějící název (týkal se prakticky pouze programů) tedy šlo o dokument, který v základních rysech sjednocoval značně odlišné přístupy jednotlivých poskytovatelů a uchazečům, respektive řešitelům projektů, umožňoval rychlou orientaci v řadě materiálů. Dokument byl po letech zrušen usnesením vlády ze dne 29. března 2010 č. 245. V té době převážil v Radě názor, že ho již není nutné aktualizovat.

Grafická příloha č. 19
Celkové výdaje ze státního rozpočtu na účelovou podporu VaV v letech 1998–2006 rozdělené podle jednotlivých poskytovatelů (mil. Kč)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
MŠMT	989	703	1 167	1 325	1 322	1 372	1 416	1 360	2 555
MPO	964	1 198	1 420	1 200	1 100	1 195	1 559	1 850	2 176
GA ČR	850	945	993	1 052	1 051	1 172	1 223	1 299	1 371
MZ	388	549	500	459	459	501	562	629	722
AV ČR	456	513	630	582	459	480	634	464	600
MO	998	291	444	391	283	423	334	356	354
MZe	286	262	302	231	249	289	348	309	318
MŽP	152	152	201	211	211	345	343	330	174
MD (MDS)	66	53	75	70	69	76	138	142	137
MPSV	5	5	7	16	18	49	71	73	43
ostatní	127	139	155	171	132	133	167	281	168

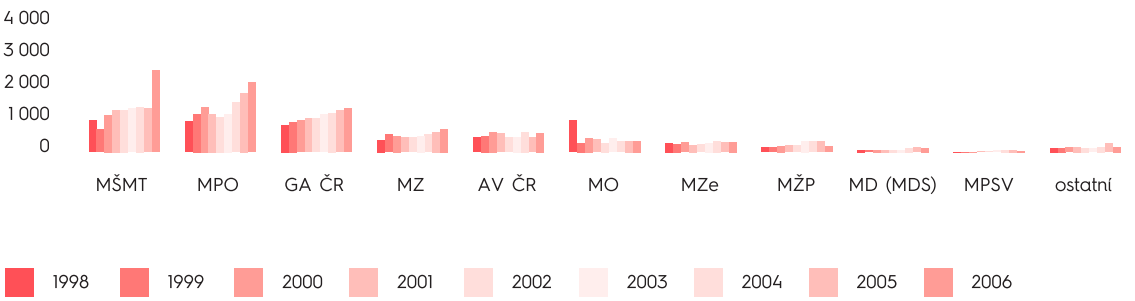

2003—2004
Příprava výzkumných záměrů na léta 2005—2009

Druhá vlna výzkumných záměrů (2005—2009) byla pojata odlišně od první vlny (1999 až 2003, respektive 2004). Odpovědnost za jejich hodnocení byla přesunuta z Rady na MŠMT a vláda svým usnesením ze dne 6. května 2002 č. 462 uložila ministru školství, mládeže a tělovýchovy připravit *„společný postup pro předkládání a hodnocení výzkumných záměrů v letech 2002—2003 na úrovni jednotlivých poskytovatelů a na meziresortní úrovni"* a tento postup všestranně zajistit včetně posílení příslušných útvarů o 10 zaměstnanců.

Realita byla ale poněkud jiná. Postup předložen a zajištěn včas nebyl a tak byla usnesením vlády ze dne 18. listopadu 2002 č. 1165 schválena možnost prodloužit řešení výzkumných záměrů o jeden rok, tj. jejich ukončení bylo posunuto z roku 2003 na rok 2004. Návazně vláda schválila svým usnesením ze dne 8. ledna 2003 č. 40 novelu nařízení vlády č. 462/2002 Sb., ve které byl kodifikován nový postup hodnocení. Zásadní chybou nového postupu bylo, že byl pojat jako veřejná soutěž, tj. bez ohledu na dosud poskytované institucionální prostředky výzkumným organizacím. Došlo tak k situaci, že některým výzkumným organizacím byly při hodnocení jejich návrhů nových výzkumných záměrů schváleny nárůsty výdajů až 38násobně a naopak řadě dalších výzkumné záměry schváleny nebyly a instituce měly být zrušeny nebo podstatně redukovány. V řadě případů byly výsledky hodnocení v rozporu s objektivními fakty (například s počtem publikací a citací v impaktovaných časopisech, s úspěšností v grantových soutěžích atd.). Zákonitě tak vznikla masivní kritika tohoto způsobu hodnocení, ať už z hlediska jeho odborné úrovně nebo jeho podjatosti (mediálně byly probírány například případy neschválených výzkumných záměrů Přírodovědecké fakulty UK Praha, ale i řady dalších). Část poskytovatelů v čele s AV ČR odmítla toto meziresortní hodnocení MŠMT respektovat a prostředky rozdělila na základě vlastního hodnocení s odvoláním na výlučnou odpovědnost poskytovatele podle rozpočtových pravidel.

Prodlouženo o jeden rok, tedy do konce roku 2004, bylo řešení 418 výzkumných záměrů. Podle původních předpokladů zahájilo řešení v roce 2004 jen 54 výzkumných záměrů, z toho 23 záměrů podpořených z rozpočtové kapitoly MŠMT byly první výzkumné záměry neziskových výzkumných organizací (zejména v průmyslu a zemědělství), které byly počátkem 90. let zprivatizovány a přes absenci státní podpory se nadále věnovaly výzkumu. Ostatní výzkumné záměry zahájené v roce 2004 byly záměry dalších resortů (MZe — 13, MO — 6, MK — 5, MPSV — 2, MV — 1 atd.). V roce 2005 začalo řešení 221 výzkumných záměrů, zejména ústavů AV ČR a vysokých škol (oproti předchozímu období až na výjimky předkládala každá instituce jen jeden výzkumný záměr). Nejkomplikovanější a nejproblematičtější byla vzhledem k výsledkům hodnocení situace u vysokých škol v působnosti MŠMT, kde muselo dojít k výrazným změnám u dalších výdajů na VaV tak, aby o dva roky později (v roce 2007) mohly být zahájeny alespoň některé přehodnocené výzkumné záměry. V roce 2007 bylo zahájeno 31 výzkumných záměrů MŠMT s celkovou podporou na celou dobu řešení ve výši 3 miliardy Kč. Ani výzkumné záměry ústavů AV ČR nebyly bez problémů, část z nich počítala se strmým nárůstem výdajů v průběhu řešení, který vysoce překračoval i v té době rychlý nárůst výdajů státního rozpočtu na VaV. To vše vedlo v roce 2008 k další změně způsobu poskytování institucionální podpory (viz dále).

2004
První hodnocení výzkumu a vývoje a jeho výsledků

První „Metodika hodnocení výzkumu a vývoje a jejich výsledků" vznikla na základě usnesení vlády ze dne 23. června 2004 č. 644, k hodnocení výzkumu a vývoje a jeho výsledků, a schválili ji v říjnu 2004 Martin Jahn a Petra Buzková. Dokument „Hodnocení výzkumu a vývoje a jeho výsledků" však kromě metodiky řešil také řadu základních principů hodnocení projektů, výzkumných záměrů atd. na úrovni poskytovatelů. Samotná metodika byla výsledkem a společným meziresortním průnikem těchto hodnocení.

Metodika pracovala s jedním indikátorem (index SR), který porovnával veškeré dosažené výstupy (vážené podle jednotlivých druhů výsledků) a souhrnné vstupy. Na základě takto vypočteného indexu byli jednotliví poskytovatelé a příjemci rozděleni do čtyř skupin: v zelené skupině byli poskytovatelé/příjemci, kteří nadprůměrně zhodnotili vynaložené prostředky (index SR nad 130 % průměru), v šedé skupině poskytovatelé/příjemci, kteří průměrně zhodnotili vynaložené prostředky (index SR mezi 70 % a 130 % průměrného indexu), ve žluté skupině poskytovatelé/příjemci s podprůměrným zhodnocením (index SR pod 70 %, ale s alespoň jedním výsledkem) a v červené skupině ti, kteří neměli žádný výstup. Tato metodika fungovala s dílčími úpravami do roku 2008 a s výjimkou červené skupiny neměla přímý dopad na návrh rozpočtu (v červené skupině byly výdaje kráceny o 10 % částky vynaložené na projekty bez žádného výsledku). Další významnou odlišností oproti pozdějším metodikám bylo, že vstupem pro hodnocení byly pouze výsledky ukončených projektů (a později

Grafická příloha č. 20
Celkové výdaje ze státního rozpočtu na institucionální podporu VaV v letech 1998–2006 rozdělené podle jednotlivých poskytovatelů (mil. Kč)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
MŠMT	815	2 103	2 770	3 408	3 408	3 610	3 273	4 118	4 211
AV ČR	1 691	1 897	2 150	2 466	2 682	3 171	3 400	3 975	4 109
MZe	156	180	180	244	266	293	321	415	449
MŽP	188	189	211	202	202	219	223	230	228
MZ	250	71	179	253	253	238	238	221	149
MO	211	270	107	107	107	107	150	134	128
MK	18	17	18	31	45	49	60	75	83
MPSV	15	15	20	36	38	42	42	50	53
MD (MDS)	25	36	20	25	25	20	20	25	32
GA ČR	22	21	20	21	23	25	29	27	29
ostatní	58	63	74	78	94	110	113	94	93

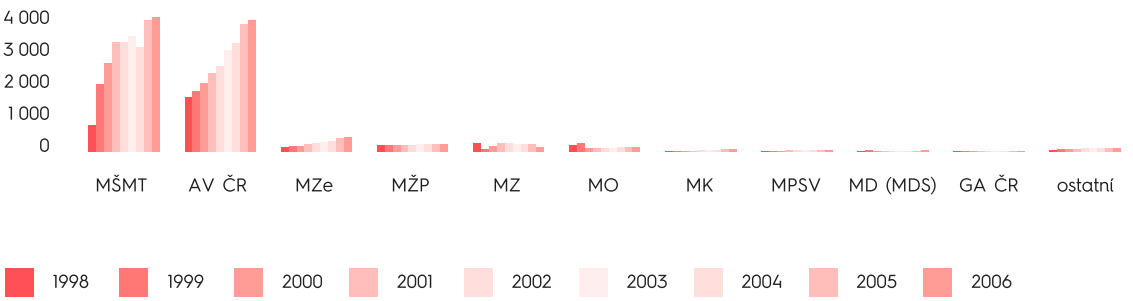

výzkumných záměrů), které prošly závěrečným hodnocením. Byl tím do značné míry eliminován jeden z hlavních problémů pozdějších metodik, tj. umělé vytváření samoúčelných výsledků.

Hodnocení 2004 proběhlo z dnešního pohledu v neuvěřitelně krátké době tří měsíců, počátkem roku 2005 se k němu vyjádřili poskytovatelé a Rada na 200. zasedání dne 11. února 2005 výsledky hodnocení schválila.

2001—2006
Legislativa VaV

S měnícími se podmínkami pro financování výzkumu a vývoje vyvstala v roce 2001 nutnost definovat a vymezit náležitosti veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji, kde na rozdíl od jiných typů veřejných soutěží není vybrán jen jeden nejlepší projekt, ale je jich vybráno více. Vláda tento problém vyřešila svým nařízením č. 88/2001 Sb., o podmínkách účelového financování výzkumu a vývoje a předání údajů do centrální evidence projektů financovaných ze státního rozpočtu, ve znění nařízení vlády č. 374/2001 Sb. Nařízení bylo dočasným řešením právně již neudržitelné situace do zpracování nového zákona č. 130/2002 Sb. a obsahovalo již jeho základní rysy.

Pod vedením předsedy Rady Pavla Rychetského pak Rada s MŠMT připravily zákon č. 130/2002 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje, a jeho tři prováděcí předpisy — nařízení vlády č. 267/2002 Sb., o informačním systému výzkumu a vývoje, nařízení vlády č. 461/2002 Sb., o účelové podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji a nařízení vlády č. 462/2002 Sb., o institucionální podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o hodnocení výzkumných záměrů. V tomto zákoně, který nahradil zákon č. 300/1992 Sb., byly podrobněji definovány pojmy, byl vymezen předmět a způsob poskytování podpory (tj. co, jak a kým může být ve VaV podpořeno), kodifikován byl postup přípravy návrhu výdajů státního rozpočtu na výzkum a vývoj, stanoveny byly lhůty a způsob poskytnutí podpory (u projektů na smluvním základě), vymezen byl rovněž způsob poskytování informací o VaV. Zakotven byl také způsob kontroly a sankce, ošetřeno bylo vlastnictví výsledků VaV, podrobněji než v nařízení vlády č. 88/2001 Sb. byla specifikována veřejná soutěž ve výzkumu a vývoji, upraven byl způsob hodnocení výzkumných záměrů, definovány byly základní náležitosti informačního systému výzkumu a vývoje, a stanoveny byly i kompetence a úkoly ústředního správního úřadu pro VaV (MŠMT), dalších poskytovatelů, Rady a GA ČR. Tři prováděcí předpisy pak podrobněji specifikovaly poskytování účelové a institucionální podpory a konkretizovaly údaje pro informační systém VaV. Již tento stručný výčet změn oproti předchozímu zákonu č. 300/1992 Sb. ukazuje, že šlo skutečně o zásadní přetvoření celého systému a bez ohledu na řadu změn, které tento zákon prodělal (do srpna 2014, kdy byla k tisku připravena tato publikace, byl již 13krát novelizován), kodifikoval systém výzkumu a vývoje v podstatě v jeho dnešní podobě.

Již od druhé koaliční vlády premiéra Václava Klause Rada pod vedením Pavla Bratinky řešila, jak právně transformovat výzkumné instituce z rozpočtových a příspěvkových organizací na veřejnoprávní instituce. Pokusy o obecnou právní normu nejen pro oblast VaV z různých důvodů selhaly a jednotlivé skupiny institucí se vydaly svou vlastní cestou, ať už samostatných zákonů pouze pro jednu organizaci, nebo pro celou skupinu stejných institucí. První, komu se podařilo prosadit nový zákon zahrnující i tuto transformaci, byly vysoké školy zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Tím vznikl silný tlak na to, aby ústavy AV ČR a resortní výzkumné ústavy měly obdobné právní postavení, na základě kterého by nebyly přímo řízeny ministerstvem, respektive správcem rozpočtové kapitoly, a mohly

o svém výzkumu rozhodovat samy (například v Principech vědní politiky z roku 1998 byl tento záměr explicitně uveden). Příprava zákona o veřejných výzkumných institucích se naplno rozeběhla na základě usnesení vlády ze dne 10. května 2000 č. 460, podle kterého měl být návrh zákona předložen vládě do 31. října 2001. V průběhu přípravy zákona, kterou vedla AV ČR, se projevily zásadní koncepční a další rozdíly mezi zainteresovanými institucemi (zejména mezi AV ČR, Radou a MŠMT) a tato etapa skončila neúspěšně. Situace se vyhrotila tak, že ji musela řešit vláda, která svým usnesením ze dne 12. září 2001 č. 900 uložila připravit nový harmonogram přípravy zákona. Kompetenční a koncepční spory ale pokračovaly a byly ukončeny až usnesením vlády ze dne 17. dubna 2002 č. 400, podle kterého přípravu zákona dostala na starost Rada. V podstatě se s přípravou zákona začínalo znovu od začátku a navíc ve výrazně odlišné situaci, protože zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, mj. upravil i hospodaření příspěvkových organizací (a fakticky zrušil rozpočtové organizace) a zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky, upravil mj. hospodaření s majetkem, se kterým výzkumné ústavy nakládaly.

Věcný záměr zákona o veřejných výzkumných institucích vláda schválila svým usnesením ze dne 7. dubna 2003 č. 331. I poté, co byl schválen věcný záměr zákona (tj. principy zákona), diskuze a spory neustaly a soustředily se na to, které konkrétní výzkumné ústavy ve kterých resortech budou v roce 2007 transformovány. Proto byl vlastní návrh zákona schválen až usnesením ze dne 8. prosince 2004 č. 1234. Zákon č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, nabyl účinnost dnem vyhlášení a výzkumné ústavy uvedené v příloze zákona měly být transformovány na veřejné výzkumné instituce. Tím ale komplikovaná příprava zákona neskončila, po volbách v roce 2006 byly zákonem č. 533/2006 Sb., který byl předložen jako poslanecký návrh, z působnosti zákona č. 341/2005 Sb., na poslední chvíli vyjmuty čtyři organizace v působnosti MZ a MŽP: Psychiatrické centrum Praha, Institut zdravotní politiky a ekonomiky, Česká geologická služba a Český hydrometeorologický ústav. Tyto čtyři výzkumné ústavy se tedy dodatečně nestaly od 1. ledna 2007 veřejnou výzkumnou institucí.

Poměrně komplikovaná byla i příprava dalšího zákona, která proběhla v tomto období, přestože vlastní zákon byl schválen až v roce 2006. Šlo o zákon č. 227/2006 Sb., o výzkumu na lidských embryonálních kmenových buňkách a souvisejících činnostech a o změně některých souvisejících zákonů, který byl připraven ve spolupráci Rady, MZ a MŠMT. Zde se ale projevily jiné problémy, které se týkaly do té doby minimálně diskutovaných a eticky citlivých otázek. Věcný záměr zákona byl schválen usnesením vlády ze dne 10. listopadu 2004 č. 1102, vlastní návrh zákona pak usnesením vlády ze dne 20. července 2005 č. 938. Tímto zákonem byl upraven dosud neregulovaný výzkum na lidských embryonálních buňkách, stanoveny podmínky pro tento výzkum, stanoveny náležitosti žádosti o povolení tohoto výzkumu a způsob jejího posuzování. Za posuzování žádostí po správní stránce odpovídalo MŠMT a po stránce odborné nově zřízená Bioetická komise Rady.

Další zásadní legislativní změnou v oblasti VaV, na které se Rada podílela, bylo zavedení daňového odpočtu na výdaje na VaV v roce 2004. Zákonem č. 669/2004 Sb., byla s účinností od 1. ledna 2005 do zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, doplněna ustanovení § 34 odst. 4 a 5, podle kterých může poplatník uplatnit odpočet od základu daně z příjmů ve výši 100 % výdajů vynaložených při realizaci projektů výzkumu a vývoje. Tento odpočet se týkal v letech 2005 až 2013 pouze výdajů na vnitropodnikový výzkum (tj. mj. vylučoval výdaje na spolupráci s výzkumnými organizacemi). K realizaci tohoto zákona vydalo dne 3. října 2005 Ministerstvo financí Pokyn D – 288, k jednotnému postupu při uplatňování ustanovení § 34 odst. 4 a 5 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, který připravilo ve spolupráci s Radou. Rovněž proběhla ve spolupráci Rady s Komorou daňových poradců certifikace daňových poradců a ve spolupráci s MF školení pracovníků finančních úřadů. Objem uplatněného odpočtu na VaV vzrostl v letech 2005 až 2013 z necelých 2 na necelých 6 miliard Kč/rok.

4. Roky 2006 až 2010

Celkový přehled

Roky 2006 až 2010 zahrnují období, kdy byl premiérem dvou vlád Mirek Topolánek, a navazující období premiéra Jana Fischera. První vláda Mirka Topolánka (4. září 2006 – 9. ledna 2007) byla složená ze zástupců ODS a nestraníků, ale nezískala důvěru Poslanecké sněmovny a od 16. října 2006 vládla v demisi. Těsnou důvěru (100 ze 198 hlasů) získala až druhá vláda Mirka Topolánka (9. ledna 2007 – 8. května 2009), která byla koaliční a skládala se ze zástupců ODS, KDU-ČSL, SZ a nestraníků. Tato vláda skončila uprostřed předsednictví ČR Evropské unii předčasně, když jí byla dne 24. března vyslovena nedůvěra (101/197 hlasů) Poslaneckou sněmovnou. Následovala úřednická vláda premiéra Jana Fischera složená z nestraníků nominovaných ODS, ČSSD a SZ, které sněmovna vyslovila důvěru (8. května 2009 – 13. července 2010).

V období 2006 až 2008 pokračovala ekonomická prosperita České republiky. Hrubý domácí produkt ČR dále pravidelně rostl (v roce 2006 to bylo 3 352,6 miliard Kč, v roce 2008 pak 3 848,4 miliard Kč). Teprve v závěru roku 2008 se i v ČR začaly projevovat příznaky ekonomické krize, která pak pokračovala v letech 2009 a 2010. Hrubý domácí produkt ČR v roce 2009 prudce poklesl (o 4,5 %), v letech 2010 a 2011 mírně vzrostl, ale pod úroveň roku 2008. Do roku 2009 celkem pravidelně rostly i výdaje státního rozpočtu ČR na VaV (z 18,2 miliard Kč v roce 2006 na 24,8 miliard Kč v roce 2009), v dalších letech pak již rostly výrazně méně. V oblasti VaV v tomto období došlo zejména k přípravě nových operačních programů využívajících prostředky z fondů EU v letech 2007 až 2013 (resp. 2015) i v oblasti výzkumu a vývoje a inovací (VaVaI) a k Reformě systému VaVaI v roce 2008 a navazující zásadní změně zákona č. 130/2002 Sb. V roce 2010 začaly být výrazně čerpány prostředky EU na operační programy Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) a Praha – Konkurenceschopnost (OP PK), takže veškeré veřejné výdaje (státní rozpočet včetně kofinancování ze zdrojů EU) v roce 2009 činily 32,4 miliard Kč.

Grafická příloha č. 21
Vývoj celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu v letech 2006–2014 (mil. Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
celkem výdaje na VaV	18 179	21 496	22 996	24 831	25 392	25 918	26 620	26 118	26 635

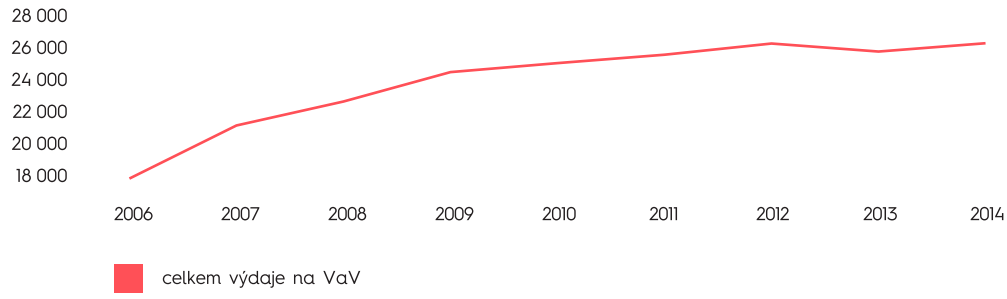

2006—2010
Rada pro výzkum a vývoj

V období od 4. října 2006 do 14. listopadu 2006 byla předsedkyní Rady ministryně Miroslava Kopicová, po ní se stal od 15. listopadu 2006 předsedou Rady premiér Mirek Topolánek. Jeho první vláda schválila 20. září 2006 usnesením č. 1088 snížení počtu pracovníků sekretariátu Rady na 5 míst (zbývajících 12 míst si ÚV ČR ponechal) a jeho přesun na MŠMT od 1. ledna 2007. Prakticky ihned se ukázalo, že toto usnesení vlády není realizovatelné bez porušení řady zákonů ani materiálně technicky (například nebylo možné bez značných a dlouhodobých investic přestěhovat informační systém výzkumu a vývoje provozovaný na serverech ÚV ČR se zajištěním dostatečné přístupové kapacity na MŠMT, MŠMT nemělo potřebné místnosti pro práci s utajovanými skutečnostmi atd.), ani personálně.

Toto období tak bylo poznamenáno komplikovanou organizační strukturou, která rozhodně nepřispěla k hladkému výkonu všech nezbytných agend. Projevilo se to zejména při přípravě návrhu rozpočtu na rok 2008, která probíhala silně nestandardně (a následovaly protesty resortů, vysokých škol, AV ČR, SP ČR atd.).

Situace se sice postupně začala stabilizovat, MŠMT například připravovalo definitivní přestěhování odboru do nových prostor, ale pak se projevily zásadní koncepční rozpory mezi Radou a MŠMT. V souvislosti s přípravou operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, personálními změnami na MŠMT a pokusy využít výdajů státního rozpočtu na VaV na jiné aktivity došlo k vyhrocení střetů mezi Radou, ministryní školství Danou Kuchtovou a premiérem Mirkem Topolánkem natolik, že vláda svým usnesením ze dne 11. června 2007 č. 635 zrušila původní usnesení a rozhodla o zpětné delimitaci 15 pracovníků sekretariátu Rady na ÚV ČR k 1. červenci 2007. Po návratu svého sekretariátu na ÚV ČR se Rada začala zabývat jednak přípravou operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace, který byl v polovině roku 2007 Evropskou komisí vrácen k přepracování s řadou zásadních připomínek, a současně novou koncepcí celého systému VaV, která vyústila v Reformu systému VaVaI v roce 2008.

Po jmenování úřednické vlády premiéra Jana Fischera se premiér stal i předsedou Rady na období od 25. května 2009 do 31. srpna 2010, I. místopředsedkyní Rady byla Miroslava Kopicová. Pod Fischerovým vedením zpočátku Rada usilovala o dokončení započatých reforem, i když s řadou ústupků — například dne 5. října 2009 vláda přijala závazek udržení výdajů AV ČR na další tři roky. Ve druhé části po prodloužení mandátu vlády v roce 2010 pak docházelo k řadě sporů mezi ním, respektive jeho kabinetem, a Radou s jejím sekretariátem. Těsně před volbami dne 10. května 2010 vláda na návrh premiéra svým usnesením č. 360 odvolala celou Radu (poprvé v historii) a jmenovala Radu novou (čtyři členové byli stejní), ve které se I. místopředsedkyní stala Stanislava Hronová. Tyto spory vedly v září 2011 k rezignaci dlouholetého ředitele sekretariátu Rady Marka Blažky.

Programy VaV 2006—2008

V letech 2006 až 2008 bylo zahájeno 42 nových programů (včetně jejich ekvivalentu v základním výzkumu, který se jmenuje „typy grantových projektů"), které vycházely z koncepcí a strategií přijatých v předchozím období, zejména z Národní politiky VaV z roku 2004 — šlo zejména o programy Národního programu výzkumu II (s kódem začínajícím 2), ale i o řadu resortních programů, které souhrnně ukazuje následující tabulka:

kód	resort	název programu	doba řešení		schválen vládou (dne a č. usn.)	
2A	MPO	Trvalá prosperita	2006	2011	9. 3. 2005	272
2B	MŠMT	Zdravý a kvalitní život	2006	2011	9. 3. 2005	272
2C	MŠMT	Informační technologie pro znalostní společnost	2006	2011	9. 3. 2005	272
2D	MŠMT	Sociálně-ekonomický rozvoj české společnosti	2006	2011	9. 3. 2005	272
2E	MŠMT	Lidské zdroje	2006	2011	9. 3. 2005	272
2F	MŠMT	Mezinárodní spolupráce	2006	2011	9. 3. 2005	272
2G	MŠMT	Podpora přípravy a realizace národní politiky včetně technické pomoci	2006	2011	9. 3. 2005	272
DB	MK	Výzkum a vědecké zhodnocení kulturně-historických hodnot prostředí, způsoby a nástroje jejich zachování a výzkum jevů tradiční lidové kultury jako nedílné součásti nehmotného kulturního dědictví	2006	2011	16. 3. 2005	312
DC	MK	Zpřístupnění a ochrana kulturních, uměleckých a vědeckých zdrojů	2006	2011	16. 3. 2005	312
DD	MK	Vědecko-dokumentární zhodnocení vývoje hudebního, divadelního a výtvarného umění, literární historie, teorie a kritiky, analyticko-sociologické studie současného stavu kultury na území ČR a výzkum a vědecké zhodnocení masmédií a audiovize	2006	2011	16. 3. 2005	312
DE	MK	Výpověď sbírek českých, moravských a slezských muzeí a galerií o přírodním a kulturním dědictví Evropy	2006	2011	16. 3. 2005	312
KA	AV ČR	Nanotechnologie pro společnost	2006	2012	17. 8. 2005	1006
OS	MO	Schopnosti – dosažení deklarovaných aliančních požadavků	2006	2011	14. 12. 2005	1628
VD	MV	Program bezpečnostního výzkumu	2006	2010	22. 2. 2006	189
CI	MD	Veřejné zakázky ve výzkumu a vývoji pro potřeby státní správy MD 2006	2006	2006		
JC	SÚJB	Výzkum a vývoj pro potřeby SÚJB jako orgánu státního dozoru a státní správy v oblastech jaderné bezpečnosti, radiační ochrany a kontroly dodržování zákazu nakládání s chemickými a biologickými zbraněmi	2006	2014		
CG	MD	Podpora realizace udržitelného rozvoje dopravy	2007	2011	26. 10. 2005	1380
WD	MMR	Výzkum pro řešení regionálních disparit	2007	2011	26. 10. 2005	1379
QH	MZe	Program výzkumu v agrárním sektoru 2007–2012	2007	2012	16. 11. 2005	1477
SP	MŽP	Resortní program výzkumu v působnosti Ministerstva životního prostředí na léta 2007–2011	2007	2011	10. 5. 2006	503
EA	MPO	Potenciál (Operační program Podnikání a inovace)	2007	2013	15. 11. 2006	1302
EB	MPO	Prosperita (Operační program Podnikání a inovace)	2007	2013	15. 11. 2006	1302
EC	MPO	Spolupráce (Operační program Podnikání a inovace)	2007	2013	15. 11. 2006	1302
EE	MŠMT	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost	2007	2015	15. 11. 2006	1302
AB	ČBÚ	Bezpečnost práce a provozu při hornické činnosti a vybraných činnostech prováděných hornickým způsobem	2007	2010		
GC	GA ČR	Mezinárodní projekty	2007	-		

kód	resort	název programu	doba řešení		schválen vládou (dne a č. usn.)	
VE	MV	Resortní výzkum a vývoj	2007	2011		
WE	MMR	Výzkum a vývoj pro potřeby státní správy – MMR	2007	2011		
7A	MŠMT	Šestý rámcový program Evropského společenství pro výzkum, technický rozvoj a demonstrační činnosti	2007	2017		
7B	MŠMT	Program Společenství pro zachování, popis, sběr a využití genetických zdrojů v zemědělství	2007	2017		
7E	MŠMT	Podpora projektů sedmého rámcového programu Evropského společenství pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007 až 2013) podle zákona č. 171/2007 Sb.	2007	2019		
OV	MO	Rozvoj dosažených operačních schopností ozbrojených sil České republiky	2008	2012	18. 6. 2007	680
NS	MZ	Resortní program výzkumu a vývoje – MZ II na léta 2008–2011	2008	2011	12. 12. 2007	1388
ED	MŠMT	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace	2008	2015	2. 4. 2008	362
MJ	URV	Informační systém VaV a jeho rozvoj	2008	2012		
OD	MO	Podpora dosažených operačních schopností ozbrojených sil České republiky	2008	2012		
RD	MS	Společnost, sankční politika, kriminalita	2008	2011		
7C	MŠMT	Výzkumný program Výzkumného fondu pro uhlí a ocel	2008	2019		
7D	MŠMT	Eurostars	2008	2019		
7F	MŠMT	Finanční mechanismy EHP/Norsko	2008	2017		
7G	MŠMT	Sedmý rámcový program Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom) v oblasti jaderného výzkumu a vzdělávání	2008	2017		
7H	MŠMT	Společné technologické iniciativy	2008	2017		

Pozn.: Programy realizované formou veřejných zakázek a typy grantových projektů vláda v tomto období neschvalovala.

2007–2008
Příprava operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) a operačního programu Podnikání a inovace (OP PI)

Strukturální fondy EU nabídly obrovskou příležitost pro celou řadu oblastí české ekonomiky. Jednou z nich bylo i posílení výzkumných kapacit z Evropského fondu regionálního rozvoje. Tato možnost byla částečně využita již dříve v OP Podnikání a inovace, v novém programovém období se však nabízela šance na daleko rozsáhlejší dobudování infrastruktury nejen pro výzkumné organizace a pro firmy, ale i pro instituce, usnadňující převod výsledků VaV do praxe.

Přípravou operačních programů se Rada zabývala již za předsedy Jiřího Havla při přípravě návrhu rozpočtu na rok 2007, tj. na jaře 2006 ještě před volbami do Poslanecké sněmovny. Důvodem bylo politické rozhodnutí o změně způsobu financování projektů budoucího operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Projekty podporované z fondů EU (z tzv.

strukturálních fondů) nejsou standardně financovány zálohově, což znamená, že příjemce si na jejich řešení musí vytvořit prostředky nebo si je půjčit a teprve po ukončení projektu (u rozsáhlejších projektů po ukončení samostatné etapy s konečným výsledkem, například dokončení stavby a vybavení jedné budovy z komplexu) a po proběhnutí všech kontrol a formalit jsou proplaceny. To v případě výzkumných organizací nebylo příliš reálné, a proto bylo rozhodnuto, že z výdajů na VaV budou hrazeny výdaje na zálohové financování projektů. Toto rozhodnutí se týkalo nejprve jen OP VaVpI, po vymezení rozhraní obou operačních programů bylo rozšířeno i na ty části OP PI, které podporovaly výzkum a vývoj.

První návrh OP VaVpI byl připraven v první polovině roku 2006 a první verze operačního programu byla schválena vládou usnesením ze dne dne 15. listopadu 2006 č. 1302. Evropská komise k němu však od počátku zaujala kritické stanovisko, proto byla do konce roku 2006 a v průběhu roku následujícího uskutečněna v programu celá řada změn, a to ve spolupráci MŠMT a Rady. Jednalo se zejména o zpřesnění priorit podpory budování center excelence a regionálních výzkumných a vývojových center. Byla také doplněna podpora center transferu technologií, pre-seed aktivit a zavedení start-up grantů. Ještě koncem roku 2006 se objevovaly návrhy na sloučení operačních programů Výzkum a vývoj pro inovace a Podnikání pro Inovace (gesce MPO). Tyto návrhy byly odmítnuty jak Radou, tak následně předsedou vlády Mirkem Topolánkem. Muselo však být zpřesněno vymezení obou operačních programů a zohledněna skutečnost, že MŠMT dle svých kompetencí zajišťovalo nabídkovou stranu inovačního procesu a MPO naopak stranu poptávky, protože zastupuje podnikatelskou sféru. Operační programy obou resortů musely tedy pokrývat inovační proces v celé jeho šíři, počínaje výzkumem a vývojem a konče komercializací výsledků na trhu. Součinnost obou ministerstev byla řešena v Dohodě ministryně školství, mládeže a tělovýchovy a ministra průmyslu a obchodu o koordinačních mechanismech při řízení

Grafická příloha č. 22
Porovnání účelové a institucionální podpory VaV ze státního rozpočtu a předfinancování EU v letech 2006–2014 (mil. Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
celkem účelová podpora	8 616	10 088	10 300	11 562	12 282	12 652	13 083	13 023	13 706
celkem institucionální podpora	9 563	11 942	13 220	13 859	13 587	13 454	13 536	13 095	12 930
celkem EU	0	3 570	125	7 563	4 008	3 001	12 060	13 961	7 976

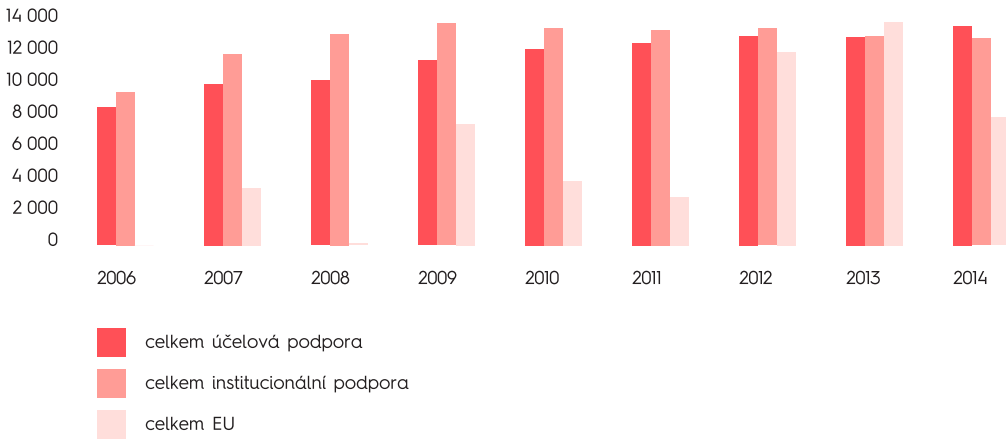

a implementaci Operačních programů Výzkum a vývoj pro inovace a Podnikání a inovace. Kvůli zpoždění při přípravě OP VaVpI však byla tato dohoda naplňována jen minimálně.

Složitost přípravy OP VaVpI byla umocněna i tím, že se jednalo o zcela nový program a musela být vytvořena na MŠMT nová implementační struktura, včetně jejího personálního zabezpečení, což nebylo kvůli častým změnám ve vedení ministerstva jednoduché. Počátkem října 2007 rezignovala ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Dana Kuchtová (9. ledna 2007 — 3. října 2007) a MŠMT vedl Martin Bursík, předseda SZ (2. listopadu 2007 — 4. prosince 2007). V této složité době probíhalo dopracování návrhu OP VaVpI a znovu začala jednání s Evropskou komisí, která pokračovala i v roce 2008, kdy MŠMT již vedl nový ministr Ondřej Liška (4. prosince 2007 — 8. května 2009). Při vyjednáváních s Evropskou komisí sehrála se svými zkušenostmi významnou úlohu Miroslava Kopicová, která v té době zastávala funkci I. místopředsedkyně Rady.

Výsledkem celého procesu bylo, že přestože byl OP VaVpI ještě počátkem roku 2006 hodnocen Evropskou komisí jako nejrozpracovanější operační program ČR, schválen byl jako poslední s ročním zpožděním. Oficiálně byl Operační program Výzkum a vývoj pro inovace schválen a podepsán Evropskou komisí dne 1. října 2008 za přítomnosti ministra školství,

Grafická příloha č. 23
Vývoj celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu v letech 2006–2014 (mil. Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
celkem účelová podpora	8 616	10 088	10 300	11 562	12 282	12 652	13 083	13 023	13 706
celkem institucionální podpora	9 563	11 942	13 220	13 859	13 587	13 454	13 536	13 095	12 930
celkem výdaje na VaV ze SR	**18 179**	**22 030**	**23 520**	**25 421**	**25 869**	**26 106**	**26 620**	**26 118**	**26 635**
celkem předfinancování z EU	0	3 570	125	7 563	4 008	3 001	12 060	13 961	7 976
celkem včetně předfinancování	**18 179**	**25 600**	**23 646**	**32 983**	**29 877**	**29 107**	**38 679**	**40 079**	**34 612**

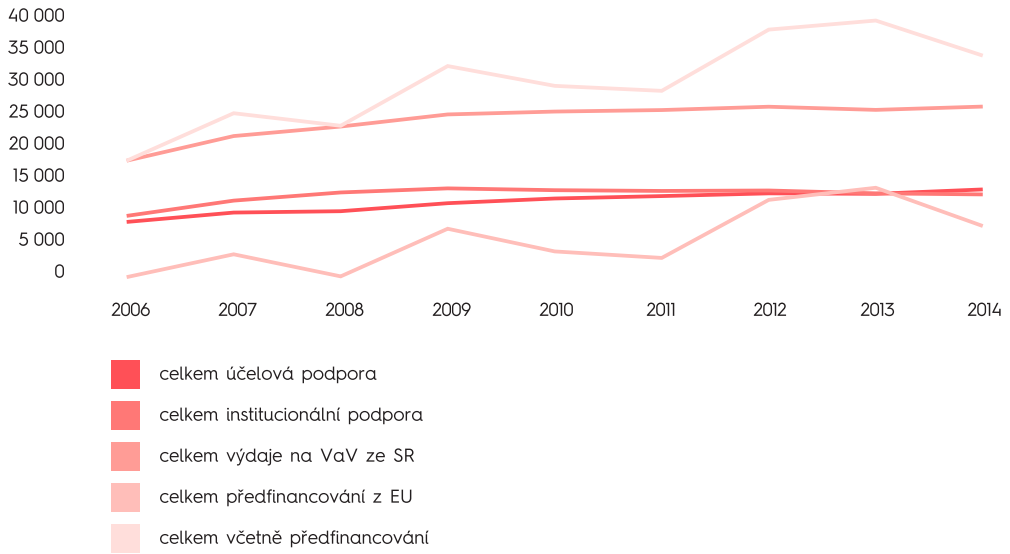

mládeže a tělovýchovy. Ani tato verze OP VaVpI ale nebyla poslední, dne 20. února 2012 byla Rozhodnutím Evropské komise přijata jeho novější verze, v níž byla zejména aktualizována implementační struktura OP VaVpI, upřesněny některé pojmy, aktualizován seznam velkých projektů, upřesněni možní příjemci, upravena smlouva o synergiích s operačním programem Podnikání pro Inovace a upraveny indikátory OP VaVpI.

Příprava OP PI probíhala standardnějším způsobem, a to jak vzhledem ke zkušenostem MPO z období 2004—2006 z operačního programu Průmysl a podnikání, tak vzhledem k relativní personální stabilitě řídícího orgánu. Operační program Podnikání a inovace schválila vláda ČR dne 15. listopadu 2006 usnesením č. 1302. Jedním z klíčových problémů při jednání o OP PI s Evropskou komisí bylo rozdělení problematiky výzkumu, vývoje a inovací do dvou operačních programů. Tyto připomínky k rozdělení problematiky navazovaly na projednávání nadřazeného dokumentu o koncepci a počtu všech operačních programů — Národního strategického referenčního rámce a zintenzivněly po kritickém stanovisku Evropské komise k prvnímu návrhu OP VaVpI v červenci 2007. Výsledkem jednání byl samostatný dokument Synergie (Systémové mechanismy pro dosažení synergických efektů mezi OP PI a OP VaVpI), který byl přijat a potvrzen Evropskou komisí dne 5. října 2007. Konečná verze OP PI pak byla dne 3. prosince 2007 schválena Evropskou komisí.

2008
Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR

Od poloviny roku 2007 se Rada zabývala možnostmi změny celého systému státní podpory VaVaI v ČR. Důvodů byla celá řada, mezi hlavní patřila složitost a roztříštěnost celého systému řízení a podpory VaV, která se projevovala mj. podporou z 22 rozpočtových kapitol, a to často výrazně odlišným způsobem včetně podpory aktivit, které měly s VaV málo co společného. Důvody Reformy byly později formálně shrnuty do tří bodů:

1) doposud (velmi) nízké přínosy výzkumu, vývoje a inovací pro ekonomiku a společnost ČR,

2) selhávající současný systém podpory výzkumu a vývoje, který jako celek není již nadále schopen poskytovat efektivně a včas prostředky na výzkum a vývoj a tím méně využít možností zdrojů EU pro tuto oblast,

3) pokračující rozmělněnost a roztříštěnost českého výzkumu, podpora průměrnosti na úkor excelence a faktická absence priorit vedoucí k narůstajícímu zaostávání za světem v řadě oborů.

Na mimořádném zasedání Rady dne 16. července 2007 byly diskutovány zejména dva problémy, na které i v Radě byly značně rozdílné názory. Prvním byla struktura státní správy a existence samostatných rozpočtových kapitol AV ČR a GA ČR. Tyto kapitoly dlouhodobě patří mezi tradiční, zároveň je ale taková struktura ve srovnání s jinými zeměmi historicky ojedinělá, čehož důsledkem je i menší provázanost těchto kapitol s dalšími oblastmi státní správy. Ve vlastní Reformě zůstaly obě kapitoly zachovány. Druhým diskutovaným problémem byl způsob a formy zapojení zejména ústavů AV ČR do terciárního vzdělávání na vysokých školách. V Reformě pak bylo řešení tohoto problému ponecháno na koncepci terciárního vzdělávání (na Bílé knize atd.), kam primárně věcně příslušelo.

Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací v České republice pak byla schválena usnesením vlády ze dne 26. března 2008 č. 287. Touto Reformou a na ni navazujícím zákonem č. 110/2009 Sb., který novelizoval zákon č. 130/2002 Sb., a dalšími 15 implementačními dokumenty schválenými vládou v letech 2008 a 2009 došlo ke zcela zásadním změnám v celé oblasti výzkumu a vývoje: na polovinu byl snížen počet poskytovatelů, byla zřízena Technologická agentura ČR (TA ČR), změnil se způsob institucionální podpory VaV (zrušení výzkumných záměrů a zavedení hodnocení výsledků výzkumných organizací podle výsledků v IS VaV), byl modifikován způsob poskytování účelové podpory, změněny byly systemizace státní správy VaV, podpora byla rozšířena i na podporu inovací (zatím nedokončeno), schválena byla nová Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 až 2015 atd. Z hlediska řízení a koordinace VaV fakticky došlo k posílení Rady a částečně MŠMT (výzkumná infrastruktura a mezinárodní spolupráce ve VaV) a naopak k oslabení MPO (jehož roli převzala nově zřízená TA ČR). V roce 2009 vypukly ostré protesty vědců zejména z AV ČR proti dopadům Reformy a změnám výdajů na VaV vycházejícím z nové metodiky hodnocení výsledků VaV (fakticky šlo o přesun institucionálních prostředků z AV ČR na vysoké školy).

Cíle Reformy 2008, která měla motto ***„Věda dělá z peněz znalosti, inovace dělají ze znalostí peníze"***, byly formulovány v sedmi bodech:

1. Zjednodušit podporu výzkumu a vývoje – instituce podporovat podle výsledků, týmy projektově.

2. Výrazně snížit počet 22 rozpočtových kapitol, z nichž je podporován výzkum a vývoj ČR, zjednodušit administrativu.

3. Podpořit excelenci ve výzkumu, zvýhodňovat ji a zajistit využití jejích výsledků pro inovace.

4. Podmínit programovou podporu výzkumu a vývoje spoluprací veřejného výzkumu s uživateli výsledků výzkumu a vývoje, založenou na podílovém financování z veřejných a soukromých zdrojů.

5. Zavést pružnější organizační struktury veřejného výzkumu.

6. Zajistit odborníky pro výzkum, vývoj a inovace.

7. Intenzivně zapojit ČR do mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Reforma 2008 byla koncepčním a strategickým dokumentem, který ale současně podrobně stanovoval postup realizace změn z ní vyplývajících šestnácti samostatnými úkoly, schvalovanými většinou vládou:

1) předložit OP VaVpI (*schválen usnesením vlády ze dne 2. dubna 2008 č. 362, s EK podepsán 1. října 2008*),

2) předložit Radě prováděcí dokumenty k OP VaVpI *(projednány na 237. zasedání Rady dne 14. listopadu 2008),*

3) zohlednit Reformu v přípravě rozpočtu VaV na rok 2009 a ve výhledu na léta 2010 a 2011 *(návrh rozpočtu schválen usnesením vlády ze dne 27. června č. 793),*

4) připravit novelu zákona č. 130/2002 Sb. a jeho prováděcích předpisů a předpisů souvisejících *(schválen jako zákon č. 110/2009 Sb. s účinností od 1. července 2009),*

5) zpracovat návrh změn ve státní správě výzkumu, vývoje a inovací (*schválen usnesením vlády ze dne 20. října 2008 č. 1305*),

6) předložit novou koncepci IS VaVaI *(schválena usnesením vlády ze dne 3. listopadu 2008 č. 1335),*

7) předložit čtyři meziresortní průřezové koncepce VaV:

- *„Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015" MV byla schválena usnesením vlády ze dne 27. června 2008 č. 743,*
- *„Meziresortní koncepce mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji" MŠMT byla schválena usnesením vlády ze dne 9. července 2008 č. 852,*
- *„Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity do roku 2015" MK byla schválena usnesením vlády ze dne 1. prosince 2008 č. 1525,*
- *„Meziresortní koncepce podpory velkých infrastruktur pro VaV do roku 2015" MŠMT byla schválena usnesením vlády ze dne 16. prosince 2008 č. 1585.*

8) předložit tři resortní koncepce VaV:

- *„Koncepce obranného aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015" MO byla schválena usnesením vlády ze dne 16. prosince 2008 č. 1587,*

Grafická příloha č. 24

Porovnání počtu pracovišť provádějících VaV ve veřejné a podnikové sféře s jejich celkovým počtem v letech 2007–2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
celkový počet pracovišť	**2 204**	**2 233**	**2 345**	**2 587**	**2 720**	**2 778**
celkem ve veřejném sektoru	382	381	383	389	387	376
celkem v podnikatelském sektoru	1 764	1 792	1 899	2 130	2 261	2 334

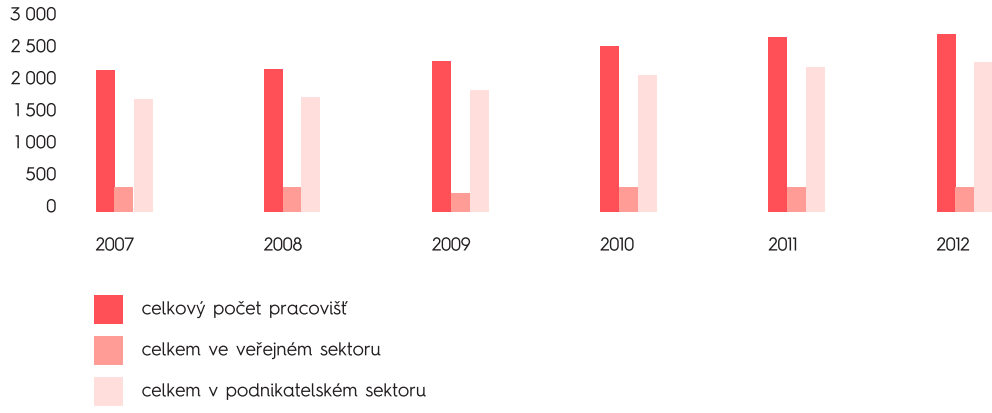

- *„Koncepce zemědělského aplikovaného výzkumu a vývoje do roku 2015" MZe byla schválena usnesením vlády ze dne 26. ledna 2009 č. 113,*

- *„Koncepce aplikovaného zdravotnického výzkumu a vývoje na léta 2010–2015" MZ byla schválena usnesením vlády ze dne 1. června 2009 č. 685.*

9) připravit návrh Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 až 2015 (*schválena usnesením vlády ze dne 8. června 2009 č. 729*),

10) vydat Metodiku hodnocení výsledků výzkumu a vývoje 2008 *(schválena Radou na jejím 234. zasedání dne 20. června 2008, vydána dne 26. června 2008),*

11) aktualizovat priority VaVaI *(aktualizace dlouhodobých základních směrů výzkumu v Národní politice VaVaI, schválené usnesením vlády ze dne 8. června 2009 č. 729*),

12) návazně na novelu zákona č. 130/2002 Sb. vyplývající z Reformy 2008 schválit nová „Pravidla pro poskytování účelové podpory na specifický vysokoškolský výzkum podle zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací" *(schválena usnesením vlády ze dne 17. srpna 2009 č. 1021).*

Grafická příloha č. 25
Celkové výdaje ze státního rozpočtu na účelovou podporu VaV v letech 2006–2014 rozdělené podle jednotlivých poskytovatelů (mil. Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
GA ČR	1 371	1 501	1 501	1 779	1 946	2 368	2 921	3 199	3 357
MŠMT	2 555	2 398	2 764	2 766	3 728	3 528	2 601	2 840	3 849
TA ČR	0	0	0	0	0	780	2 086	2 457	2 864
MPO	2 176	2 503	2 551	3 240	3 312	3 266	3 048	2 020	1 057
MZ	722	901	765	884	632	698	712	819	900
MV	10	39	41	45	330	420	544	565	570
MK	11	19	23	26	23	141	313	399	406
MZe	318	349	364	435	417	404	404	389	379
MO	354	372	349	383	357	268	294	298	323
AV ČR	600	938	894	824	583	402	161	37	0
ostatní	500	534	524	590	477	188	0	0	0

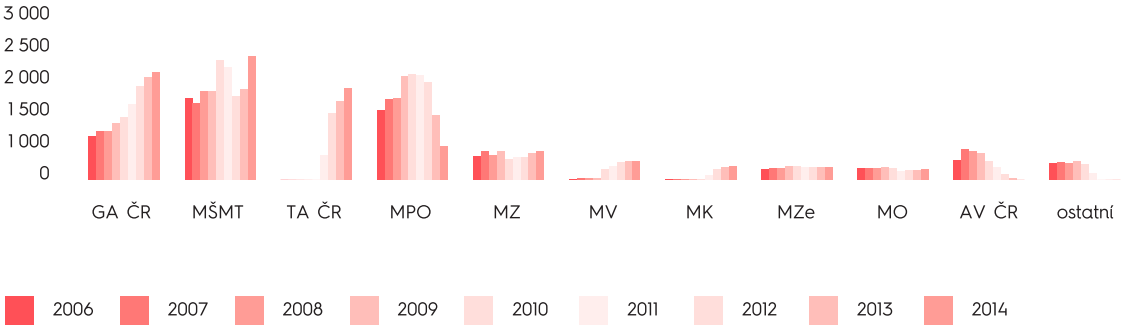

Reforma 2008 obsahovala i řadu dalších úkolů pro jednotlivé poskytovatele, kde mezi nejdůležitější patřily následující:

13) prodloužit výzkumné záměry na sedm let (v souvislosti s novým způsobem hodnocení výsledků výzkumných organizací a rozdělování institucionální podpory na jejich rozvoj),

14) prodloužit do roku 2011 program Výzkumná centra,

15) nevyhlašovat nová kola veřejných soutěží většiny programů,

16) návazně na nové koncepce VaV (viz body 6 a 7) připravit nové programy VaV.

Reforma a s ní související aktivity se projevily i na nárůstu agendy Rady (v roce 2008 24 materiálů schválených vládou, v roce 2009 32 materiálů) a jejím zajištění. Sekretariát Rady (odbor VaVaI ÚV ČR) byl přesunem z jiných resortů posílen o 9 míst v roce 2009 a 1 místo v roce 2010 (na celkem 25 míst – viz usnesení vlády ze dne 26. září 2009 č. 838). Rozpočet na činnost Rady vzrostl v roce 2009 na 36,3 milionů Kč.

Grafická příloha č. 26

Celkové výdaje ze státního rozpočtu na institucionální podporu VaV v letech 2006–2014 rozdělené podle jednotlivých poskytovatelů (mil. Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MŠMT	4 211	5 639	6 844	6 978	7 210	6 919	7 528	6 939	6 683
AV ČR	4 109	4 679	4 624	5 059	4 567	4 463	4 507	4 412	4 452
MPO	0	325	435	502	510	582	347	504	507
MZ	149	217	217	217	208	378	397	402	428
MZe	449	477	477	477	426	408	323	380	396
GA ČR	29	30	34	54	70	93	103	110	108
TA ČR	0	0	0	0	52	69	84	99	98
MO	128	97	127	124	91	98	85	85	90
MK	83	77	68	67	75	70	69	72	75
MV	2	4	3	3	39	61	55	57	60
Úřad vlády	15	15	16	16	39	39	40	34	33
ostatní	389	382	376	361	300	273	0	0	0

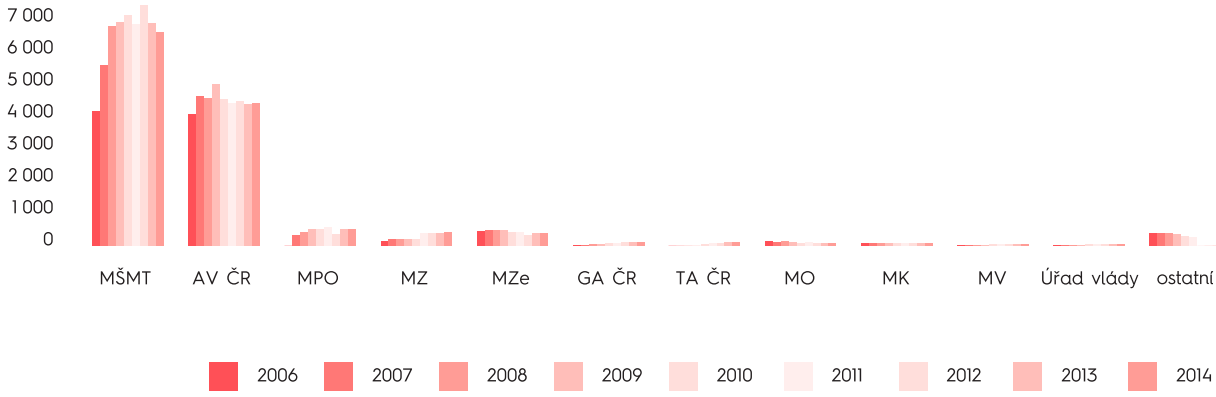

2008—2009
Legislativa VaV

Jedním z hlavních výstupů a implementačních materiálů Reformy 2008 byla zásadní novela zákona č. 130/2002 Sb. zákonem č. 110/2009 Sb. Vedle Reformy 2008 byl druhým důvodem pro tuto novelu Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (dále jako „Rámec", vyšel v Úředním věstníku EU dne 31. prosince 2006 s účinností od 1. ledna 2007) a Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách), které nabylo platnosti 28. srpna 2008. Nařízení Komise je právní předpis, který je nadřazený českým zákonům, a toto nařízení upravilo podmínky pro poskytování veřejné podpory tak, aby byly slučitelné se společným trhem jak pro oblast výzkumu a vývoje, tak pro řadu dalších oblastí, od podpory malých a středních podniků až po podporu zaměstnanosti. Rámec pak podrobně specifikoval podmínky pouze pro oblast VaV, nešlo sice o právní předpis, ale členské země se k jeho dodržování zavázaly a především podle něj Evropská komise postupovala při posuzování slučitelnosti podpory, zejména u programů aplikovaného výzkumu a vývoje (program MPO „TIP" aj.).

Novela zákona č. 130/2002 Sb. vznikla ve velmi krátké době. Po schválení Reformy vládou dne 26. března 2008 byla do konce dubna 2008 zpracována první verze a finální návrh novely byl vládě předložen 20. srpna 2008 bez rozporu. Vláda novelu schválila svým usnesením ze dne 10. září 2008 č. 1145. Dne 3. března 2009 návrh novely schválila svým usnesením č. 1097 Poslanecká sněmovna (131 hlasů pro, 5 proti), 29. března 2009 Senát postoupil návrh prezidentovi, který ho podepsal 10. dubna 2009. Novela vyšla jako zákon č. 110/2009 Sb. dne 27. dubna 2009 s účinností od 1. července 2009. Z uvedeného postupu je zřejmé, že přestože byly využity různé možnosti a výjimky pro zkrácení legislativního procesu jak na úrovni vlády, tak na úrovni Parlamentu, přesto tento proces trval více než jeden rok.

Po věcné stránce lze změny zákona č. 130/2002 Sb., dané touto novelou, shrnout do následujících deseti bodů:

1) změny vyvolané změnou evropských pravidel — Rámcem a Nařízením Komise č. 800/2008 *(definice, předmět, způsoby a podmínky podpory)*,

2) rozšíření předmětu zákona o inovace (*terminologie a definice; nebyly ale zavedeny nástroje podpory inovací, takže fakticky šlo stále o podporu VaV*),

3) mezinárodní spolupráce a evropské fondy (*zavedení kofinancování Rámcových programů EU a strukturálních fondů z výdajů na VaV*),

4) změna institucionální podpory výzkumných organizací (*přechod z výzkumných záměrů na podporu podle dosažených výsledků*),

5) založení Technologické agentury ČR (*meziresortní podpora aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací*),

6) podpora infrastruktury pro výzkum a vývoj (*zavedení způsobu financování velkých infrastruktur*),

7) úprava způsobu nakládání s výsledky (*smlouva o využití výsledků mezi příjemcem a uživatelem, vlastnictví výsledků u podílově financovaných projektů aj.*),

8) zjednodušení prováděcích předpisů (*zrušení 2 ze 3 prováděcích předpisů — nařízení vlády č. 461 a č. 462/2002 Sb.*),

9) změny souvisejících zákonů (*zejména zákon o vysokých školách, zákon o veřejných výzkumných institucích, zákon o veřejných zakázkách a koncesní zákon*),

10) zavedení přechodného období 2010 až 2011 (*zejm. u výzkumných záměrů končících v roce 2011*).

Ze všech třinácti dosavadních novel zákona č. 130/25002 Sb. byla novela zákonem č. 110/2009 Sb. bezpochyby nejvýznamnější, fakticky šlo o nový zákon. Úplné znění zákona č. 130/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, včetně novely zákonem č. 110/2009 Sb., pak bylo zveřejněno jako zákon č. 211/2009 Sb.

Grafická příloha č. 27

Celkové výdaje ze státního rozpočtu na podporu VaV v letech 2006–2014 rozdělené podle jednotlivých poskytovatelů (mil. Kč)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MŠMT	6 766	8 037	9 608	9 744	10 938	10 447	10 129	9 779	10 533
AV ČR	4 709	5 617	5 518	5 882	5 150	4 864	4 668	4 449	4 452
GA ČR	1 399	1 531	1 535	1 833	2 016	2 461	3 024	3 309	3 465
TA ČR	0	0	0	0	52	849	2 170	2 556	2 962
MPO	2 176	2 828	2 986	3 742	3 822	3 848	3 394	2 524	1 565
MZ	870	1 118	982	1 101	840	1 076	1 109	1 221	1 328
MZe	767	825	841	912	842	812	727	768	774
MV	12	43	44	48	369	481	599	622	630
MK	93	96	91	93	99	212	382	471	481
MO	482	469	476	507	449	367	378	383	413
Úřad vlády	21	23	23	36	49	49	40	34	33
ostatní	883	908	893	931	767	451	0	0	0

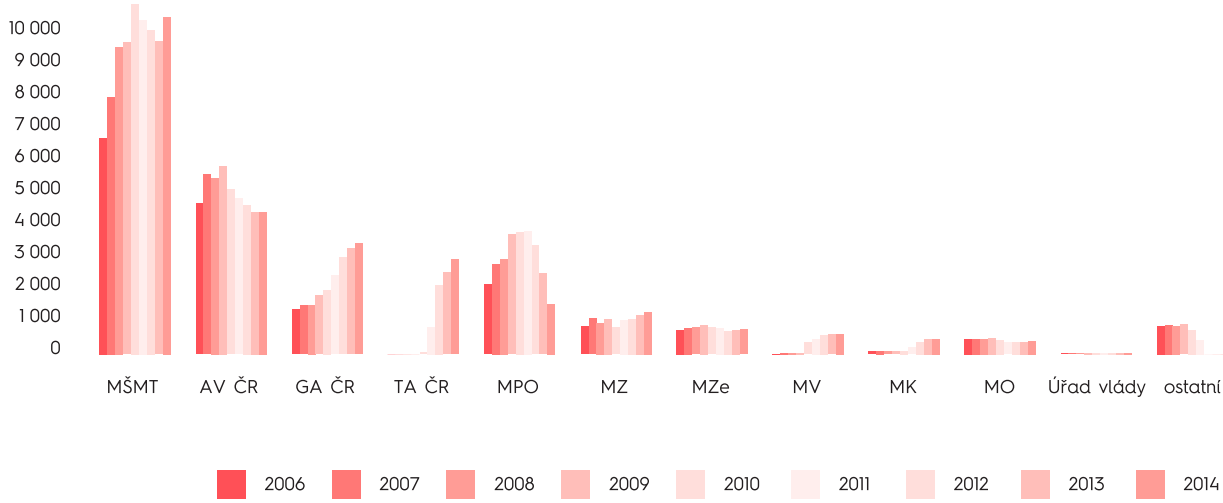

2009—2013
Změny v podpoře VaV vyvolané Reformou 2008

Reforma 2008 rovněž přinesla zásadní změny ve způsobu podpory VaV. U **institucionální podpory** šlo o přechod z podpory podle výzkumných záměrů na podporu podle dosažených výsledků. Důvody pro tuto změnu byly popsány výše, zejména šlo o problematické výsledky meziresortního hodnocení návrhů výzkumných záměrů a o minimální dopad jejich podpory na výsledky výzkumných organizací a jejich využití v praxi. Změny zavedené Reformou 2008 souvisely i se změnou počtu poskytovatelů podpory a lze je shrnout ve třech bodech:

1) do roku 2011 včetně budou výzkumné organizace institucionálně podporovány formou výzkumných záměrů prostřednictvím současných poskytovatelů,

2) od roku 2012 budou výzkumné organizace podporovány podle hodnocení svých výsledků přes 7 poskytovatelů,

3) v přechodném období let 2010—2011 budou oba způsoby kombinovány tak, že v roce 2010 budou dvě třetiny podpory poskytnuty podle výzkumných záměrů a jedna třetina podle hodnocení výsledků a v roce 2011 bude poměr opačný (u výzkumných záměrů končících po roce 2011 byl princip stejný pro předposlední a poslední rok jejich řešení).

U **účelové podpory** rovněž došlo k řadě změn, které lze shrnout do následujících bodů:

1) řešené projekty budou dokončeny v programech současných poskytovatelů, ale nové nebudou zahajovány,

2) v základním výzkumu bude nové projekty od roku 2010 podporovat jen Grantová agentura ČR, projekty Grantové agentury AV ČR budou dokončeny, ale nové nebudou zahajovány a prostředky budou převedeny GA ČR (hlavním důvodem bylo, že i když GA AV ČR měla podle zákona podporovat všechny příjemce, cca tři čtvrtiny podpory získávaly jen ústavy AV ČR a často na projekty, které nebyly pro malou kvalitu podpořeny GA ČR),

3) od roku 2011 začne podporu aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací poskytovat Technologická agentura ČR,

4) mimo programy TA ČR budou podle schválených koncepcí účelově podporovány 4 průřezové oblasti (2 programy MŠMT mezinárodní spolupráce a velkých infrastruktur, programy bezpečnostního výzkumu MV a program národní a kulturní identity MK) a 3 odvětvové oblasti (programy obranného VaV MO, zdravotnického VaV MZ a zemědělského VaV MZe).

2008
Metodika hodnocení výsledků výzkumu a vývoje

Hlavním účelem hodnocení výsledků jednotlivých institucí bylo rozdělení prostředků na institucionální podporu výzkumu a vývoje v souladu s Reformou 2008. Oproti hodnocení prováděnému v letech 2004 až 2007 proto došlo k zásadním změnám Metodiky 2008, zejména:

1) přestalo se provádět hodnocení efektivnosti příjemců a poskytovatelů,

2) do hodnocení výsledků výzkumných organizací byly zařazeny pouze výsledky výzkumných organizací, které mohly být příjemci institucionální podpory,

3) do hodnocení byly zahrnuty všechny výsledky výzkumných organizací uplatněné za posledních 5 let bez ohledu na to, z jakého zdroje byly podporovány,

4) u výsledků oborů zařazených do Národního referenčního rámce excelence – NRRE (filosofie a náboženství; dějiny; archeologie, antropologie, etnologie; politologie; řízení a státní správa; právní vědy; jazykověda; písemnictví; umění, architektura, kulturní dědictví; pedagogika a školství) měly recenzovaná česká vědecká periodika a knihy vyšší bodové ohodnocení než v jiných oborech,

5) metodika byla rozdělena do dvou částí, a to na hodnocení výsledků výzkumných organizací 2003 až 2007 a na hodnocení programů VaV ukončených v roce 2007.

Zásadním problémem se dodatečně ukázal zejména třetí bod, tj. zařazení všech výsledků výzkumných organizací. Do roku 2008 byly totiž hodnoceny jen výsledky vzniklé na základě grantových a programových projektů po jejich ukončení, při kterém proběhla i jejich kontrola (samozřejmě na různé úrovni podle poskytovatele podpory). Ve chvíli, kdy začaly být zařazovány všechny výsledky, chyběla jakákoliv externí kontrola (s výjimkou článků v impaktovaných časopisech) a velmi rychle začalo docházet k účelové nadprodukci výsledků, jejich dělení atd., a to jak u výsledků aplikovaného VaV, tak u výsledků základního výzkumu (knihy, články v českých periodikách atd.). To vedlo v následujících letech ke každoročním úpravám Metodiky, do které bylo nakonec zapracováno tolik omezení (omezení stanovující poměr bodů výsledků základního a aplikovaného VaV, omezení stanovující poměr bodů mezi skupinami jednotlivých oborů, omezení limitující nárůst počtu výsledků atd.), že ztratila původní smysl – pro rozdělení prostředků byla tato omezení výrazně důležitější než vlastní výsledky. Navíc každoročními změnami metodiky docházelo k řadě zásadních změn, výsledky hodnocení nebyly vzájemně srovnatelné ani předvídatelné (běžně se stávalo, že nárůst počtu kvalitních výsledků vedl díky změnám metodiky k horšímu hodnocení výzkumné organizace), takže metodika postupně přestala plnit svou roli – umožnit výzkumným organizacím jejich dlouhodobý koncepční rozvoj.

Dne 5. října 2009 vláda premiéra Jana Fischera přijala následující závěr, který výrazně ovlivnil uplatnění Metodiky 2008 a následujících metodik:

„Financování Akademie věd České republiky v letech 2011–2012

Vláda z podnětu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy projednala situaci financování Akademie věd České republiky s tím, že rozpočtový limit pro kapitolu Akademie věd České republiky pro roky 2011 a 2012 bude upřesněn s cílem nesnižovat podíl finančních prostředků pro Akademii věd České republiky a její ústavy za předpokladu přijetí odpovídajících celkových transformačních opatření v oblasti vědy a výzkumu v České republice.

Z 15 přítomných členů vlády hlasovalo pro 15.“

Uvedený závěr byl přijat formou zápisu z jednání vlády, a přestože k žádným transformačním opatřením nedošlo, byly v následujících letech institucionální výdaje AV ČR udržovány na stejné úrovni (bez ohledu na hodnocení výsledků).

2009
Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 až 2015

Pro období 2009 až 2015 byla dne 8. června 2009 usnesením č. 729 schválena vládou „Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015", která nahradila Národní politiku výzkumu a vývoje ČR na léta 2004–2008. Tato politika se stala jedním ze základních nástrojů pro realizaci Reformy 2008.

Národní politika VaVaI měla šest na sebe navazujících částí:

1. Východiska NP VaVaI
2. Hlavní principy NP VaVaI
3. Cíle a aktivity NP VaVaI
4. Hlavní principy VaVaI po roce 2015
5. Nároky a dopady
6. Priority aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009–2011

Hlavní cílem Národní politiky bylo vytvořit rámec pro opatření v oblasti VaVaI stimulující rozvoj znalostní společnosti, který povede k dalšímu růstu konkurenceschopnosti české ekonomiky a ke zlepšení kvality života v ČR.

Prioritami aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009–2011 byly stanoveny: biologické a ekologické aspekty udržitelného rozvoje, molekulární biologie a biotechnologie, energetické zdroje, materiálový výzkum, konkurenceschopné strojírenství, informační společnost, bezpečnost a obrana, priority rozvoje české společnosti.

Stejně jako samotná Reforma 2008 počítala i tato Národní politika VaVaI s pravidelným nárůstem výdajů státního rozpočtu na VaVaI o cca 8 % ročně (cca 2 miliardy Kč/rok), k němuž ale po ekonomické krizi nedošlo.

2009–2011
Programy VaV

V letech 2009 až 2011 bylo zahájeno 17 programů výzkumu a vývoje, které lze rozdělit do dvou skupin. V první skupině (v následující tabulce výrazně červeně podbarveny) jsou programy, které byly schváleny ještě před Reformou 2008 (například program TIP byl sice schválen již 22. srpna 2007, ale vzhledem k dlouhé notifikaci, tj. procesu schvalování Evropskou komisí, byl zahájen teprve v roce 2009) nebo vyplývaly z dalších usnesení vlády před Reformou (program MPSV). Ve druhé skupině (v tabulce slabě červeně podbarveny) jsou programy, které již navazovaly na vládou schválené koncepce vycházející z Reformy 2008. Tyto koncepce zmapovaly stav ve výzkumu a vývoji ve vyspělých zemích a ukázalo se, že v řadě oblastí má ČR značné zpoždění – ilustrativním příkladem byly programy

bezpečnostního výzkumu, které začaly patřit mezi výzkumné priority v zahraničí již po 11. září 2001, ale v ČR byla problematika bezpečnostního výzkumu na okraji zájmu.

kód	resort	název programu	doba řešení		schválen vládou (dne a č. usn.)	
FR	MPO	TIP	2009	2017	22. 8. 2007	942
QI	MZe	Výzkum v agrárním sektoru (VAK)	2009	2014	4. 2. 2008	115
VZ	MŠMT	INFOZ (Informační zdroje pro výzkum)	2009	2011	25. 2. 2008	171
VF	MV	Bezpečnostní výzkum pro potřeby státu v letech 2010 až 2015	2010	2015	12. 1. 2009	49
VG	MV	Program bezpečnostního výzkumu České republiky 2010–2015	2010	2015	12. 1. 2009	50
HC	MPSV	Sociálně ekonomický výzkum pro potřeby státu v letech 2010 až 2011	2010	2011	30. 3. 2009	382
DF	MK	Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI)	2011	2017	13. 7. 2009	880
LD	MŠMT	COST CZ	2011	2017	17. 8. 2009	1022
LE	MŠMT	EUPRO II	2011	2017	17. 8. 2009	1022
LF	MŠMT	EUREKA CZ	2011	2017	17. 8. 2009	1022
LG	MŠMT	INGO II	2011	2017	17. 8. 2009	1022
LH	MŠMT	KONTAKT II	2011	2017	17. 8. 2009	1022
NT	MZ	Resortní program výzkumu a vývoje Ministerstva zdravotnictví III	2010	2015	31. 8. 2009	1133
OF	MO	Obranný aplikovaný výzkum, experimentální vývoj a inovace	2011	2017	8. 2. 2010	109
LM	MŠMT	Projekty velkých infrastruktur pro VaVaI	2010	2015	22. 2. 2010	143
LJ	MŠMT	GESHER/MOST	2010	2016	15. 3. 2010	210
TA	TA ČR	Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje ALFA	2011	2019	28. 8. 2013	669

Pozn.: Program projektů velkých infrastruktur nebyl standardním programem, jednotlivé projekty byly vládou schvalovány individuálně.

Mezinárodní audit systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR 2010–2012

Další významnou aktivitou, která vycházela z Reformy 2008, byl Mezinárodní audit systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR. Původně byl projekt připraven k zahájení od konce roku 2008, ale fakticky se plně rozběhl až v roce 2010, kdy s ním byla v lednu seznámena širší odborná veřejnost a v září 2010 byly publikovány průběžné výsledky. Závěrečná zpráva byla zveřejněna o rok později – v říjnu a listopadu 2011. Vlastní audit provedlo konsorcium vedené firmou Technopolis Group, přičemž spolupracující institucí v ČR bylo Technologické centrum AV ČR.

Mezinárodní audit zahrnuje osm podrobných a samostatných analýz, věnovaných:

1. veřejnému financování výzkumu a vývoje (VaV) v České republice,

2. řízení systému VaV,

3. kvalitě výzkumu a managementu výzkumu,

4. hodnocení programů a Metodice hodnocení používané pro alokaci institucionálního financování organizací provádějících výzkum,

5. systému práv k duševnímu vlastnictví (IPR),

6. vztahům mezi vědou a průmyslem,

7. mezinárodní spolupráci ve VaV,

8. lidským zdrojům ve VaV.

Souhrnná závěrečná zpráva obsahuje deset klíčových doporučení, která jsou podrobněji rozvedena v souhrnné zprávě i v jednotlivých analýzách.[9] S určitým zjednodušením lze tato doporučení shrnout do následujících bodů:

1. vybudování důvěry ve vládu mezi členy vědecko-výzkumně-inovační komunity,

2. zvyšování státních investic do VaV s cílem dosáhnout 1 % HDP a současně vytvoření podmínek pro průmysl, aby vynakládal další 2 % HDP,

3. prověřit organizaci, výkonnost a dělbu práce mezi vysokými školami, Akademií věd a resortními výzkumnými organizacemi s cílem je modernizovat a popř. změnit jejich role,

4. posílit kompetence a kapacity ministerstev, GA ČR a TA ČR podřídit ministerstvům, Radu zaměřit na strategické otázky,

5. při vzniku programů zapojit zainteresované aktéry a zlepšit dohled zajišťující objektivitu a nezávislost,

6. institucionální prostředky (ve smyslu praxe vyspělých zemí) by měly tvořit polovinu výdajů a měly by být poskytovány na základě kvality ověřované nejméně v pětiletých cyklech,

7. metodika hodnocení by měla být nahrazena systémem výkonnostních smluv, zahrnujících perspektivní i retrospektivní složky, podpořené kombinací objektivních indikátorů a nezávislým hodnocením mezinárodním panelem,

8. reformovat hodnotící praxi politik a programů a zaměřit ji na hodnocení výsledků a dopadů,

9. zpracovat strategii internacionalizace českého VaVaI,

10. na univerzitách a ústavech zpracovat strategie práv ochrany duševního vlastnictví a sdílení poznatků s aplikační sférou, zejména průmyslem.

Nutno dodat, že vedle zmíněných doporučení poukázali autoři na jeden zásadní nedostatek, bez jehož vyřešení může jen těžko dojít ke zlepšení, a to na nedostatečný výkon státní správy. Na závěrečné konferenci k auditu to prohlásil Eric Arnold, vedoucí týmu Technopolis Group. Jmenovitě pak citoval absenci zákona o státní službě.

9 Závěrečná zpráva auditu je ke stažení na webu MŠMT na adrese http://audit-vav.reformy-msmt.cz/soubory-ke-stazeni/zaverecna-zprava-z-auditu-vaval/

Na vlastní audit měla navázat implementace jeho výsledků do strategických dokumentů. Stejně jako v řadě předchozích případů k tomu došlo jen ve velmi omezené míře (například v roce 2013 při Aktualizaci Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020). Důvodem byly jak nedostatky vlastního implementačního dokumentu (v obecné rovině opakuje doporučení auditu bez konkrétních opatření), tak neschopnost najít alespoň základní shodu na zásadních změnách doporučených auditem, protože doporučení mají význam jen jako celek.

1992—2009
Postupné snahy o založení agentury pro aplikovaný výzkum

Myšlenka zřídit analogii GA ČR pro aplikovaný výzkum vznikla prakticky současně se vznikem Rady v roce 1992. Vážněji začala být řešena koncem 90. let při přípravě Národní politiky VaV z roku 2000, kde bylo mj. uvedeno (politika vycházela z předpokladu podpory převážné části VaV z jedné rozpočtové kapitoly): „(217) Teprve návazně na zřízení rozpočtové kapitoly VaV může vzniknout potřebná analogie agentury pro aplikovaný výzkum (vycházející ne z grantového, ale z programového systému)."

Idea jedné rozpočtové kapitoly byla poměrně rychle na čas opuštěna, ale jednání o zřízení Agentury pro aplikovaný výzkum pokračovala. Podle Plánu nelegislativních úkolů vlády na 1. pololetí 2004 měla Rada předložit vládě v červnu 2004 návrh na založení Agentury pro aplikovaný výzkum (AAV). AAV měla být nástrojem na podporu aplikovaného výzkumu a jejím prostřednictvím měly být finanční prostředky přerozdělovány tak, aby byly rychle a efektivně vráceny do ekonomiky země. Byla vypracována analýza AAV, ve které byly uvedeny návrhy variant na zřízení AAV, vycházející ze stavu a podpory aplikovaného výzkumu v Evropské unii. Základními variantami byly zřízení AAV jako samostatné organizační složky ČR, nebo jako součást již existující organizační složky ČR. Na svém 189. zasedání dne 16. dubna 2004 Rada projednala všechny varianty a postoje MŠMT, MPO a GA ČR ke zřízení AAV. Vzhledem k tomu, že návrh na zřízení AAV vyvolával i negativní reakce, byla v souvislosti s volbami v roce 2004 problematika odložena. Znovu pak začala být řešena až v roce 2007 při přípravě Reformy 2008.

Její součástí byl návrh na založení Technologické agentury ČR, do níž by byla soustředěna v té době značně roztříštěná podpora aplikovaného výzkumu. Ustavení TA ČR bylo schváleno zákonem č. 110/2009 Sb. (viz výše) a samotná agentura pak vznikla usnesením vlády ze dne 5. října 2009 č. 1252. První program TA ČR pro podporu aplikovaného výzkumu (ALFA) pak byl schválen usnesením vlády ze dne 8. února 2010 č. 121.

01 Vznik TA ČR

02 Orgány a Kancelář TA ČR

03 Programy TA ČR

ZALOŽENÍ A ČINNOST TA ČR V LETECH 2009 AŽ 2014

1. Vznik TA ČR

Součástí Reformy 2008 byl návrh na založení Technologické agentury ČR, do níž by byla soustředěna v té době značně roztříštěná podpora aplikovaného výzkumu. Hlavním cílem bylo zjednodušení a zefektivnění systému účelové podpory aplikovaného výzkumu a vývoje v ČR snížením počtu rozpočtových kapitol, ze kterých byl aplikovaný výzkum a vývoj podporován (z 22 na 11), zajištění dostatečné konkurence při výběru podporovaných projektů výzkumu a vývoje a snížení administrativní zátěže jak na straně poskytovatelů podpory, tak i na straně příjemců. Reforma 2008 proto zahrnovala plány na postupné převedení programů v působnosti poskytovatelů pod TA ČR (v příloze číslo 7 na straně 120 jsou uvedeny „Výdaje ze státního rozpočtu na VaV na programy aplikovaného výzkumu a vývoje potenciálně spadající do TA ČR", které byly přílohou č. 5 Reformy 2008). Současně měli do TA ČR přejít i zkušení pracovníci poskytovatelů, ale k tomu nedošlo a byla převáděna pouze systemizovaná místa.

Postupně měly být pod TA ČR převedeny prostředky na ukončované programy v objemu 6,3 mld. Kč/rok, tyto plány se ale nikdy nepodařilo uskutečnit a i v současné době jsou výdaje TA ČR méně než poloviční (v roce 2014 necelé 3 mld. Kč). Hlavním důvodem tohoto poklesu je stagnace výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace po roce 2008, se kterou Reforma 2008 nepočítala a která je spojena s potřebou krýt nové závazky vzniklé jak za vlády premiéra Jana Fischera, tak za vlády Petra Nečase. Ve stejný den, kdy bylo jmenováno první předsednictvo TA ČR, tedy 5. října 2009, se vláda zavázala zachovat institucionální výdaje AV ČR na stejné výši a jedním ze zdrojů, z nichž byl tento závazek pokryt, byly právě prostředky, které měly být převedeny TA ČR v objemu 0,4 mld. Kč/rok. Obdobně byla podstatná část z výdajů MŠMT na postupně končící programy aplikovaného výzkumu a vývoje v objemu 2,2 mld. Kč/rok využita k zajištění spolufinancování OP VaVpI z národních zdrojů. Z prostředků MPO v objemu 3,2 mld. Kč/rok, které měly být do roku 2017 rovněž převedeny na TA ČR, byla menší část využita pro spolufinancování OP PI, větší část byla využita v jiných rozpočtových kapitolách (v roce 2014 jsou celkové výdaje MPO na výzkum a vývoj jen 1,5 mld. Kč). Již od svého vzniku tak TA ČR musela vedle řady problémů spojených se vznikem rozpočtové kapitoly a založením nové instituce řešit i principiální

Grafická příloha č. 28
Srovnání výdajů na VaV ze státního rozpočtu s účelovými výdaji na programy Technologické agentury ČR v letech 2009–2014 (mil. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
TA ČR	-	-	780	2 086	2 457	3 067
Celkem na VaV	24 831	25 392	25 918	26 620	26 118	26 635

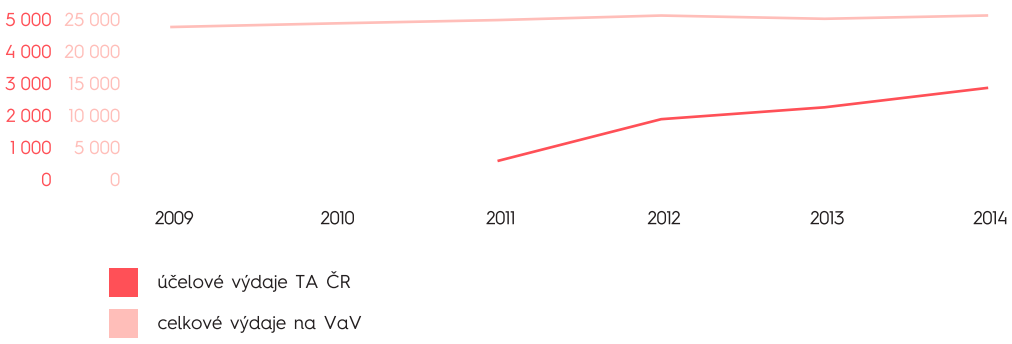

rozpor mezi tím, co od ní všichni očekávali a proč byla zřízena (výraznou změnu podpory aplikovaného VaV, jeho spojení s praxí a přínosy pro konkurenceschopnost ČR), a mezi výrazně redukovanými zdroji, které ke splnění svých cílů měla. Pro dokreslení situace je možné uvést, že zatímco snížení výdajů AV ČR v roce 2010 o 12 % vyvolalo protivládní demonstrace, snížení výdajů TA ČR o více než polovinu prošlo prakticky bez povšimnutí.

Ustavení TA ČR bylo schváleno dne 27. března 2009 zákonem č. 110/2009 Sb., který nabyl účinnosti 1. července 2009. Přípravy k založení TA ČR ale musely být zahájeny již v roce 2008, mj. proto, že na rok 2009, kdy TA ČR vznikala, neměla ještě zřízenu svou rozpočtovou kapitolu a náklady na její zřízení bylo nutné uhradit. K tomu se uskutečnila řada jednání, například v prosinci 2008 předsednictvo Rady schválilo obsáhlý materiál „Kroky nutné k zahájení činnosti Technologické agentury ČR", řešící zejména následující bloky prací:

a) statut TA ČR,
b) návrh složení předsednictva TA ČR,
c) kancelář a zaměstnanci TA ČR,
d) sídlo (budova) TA ČR,
e) prostředky na činnost TA ČR,
f) další kroky pro zahájení činnosti TA ČR.

Na přípravných pracích se vedle Rady a jejího sekretariátu rovněž významně podílela pracovní skupina jmenovaná Radou ve složení Miroslav Janeček, Václav Neumajer, Jan Slovák, Karel Šperlink, Martin Štícha, Jan Uhlíř, Petr Vavřín a Petr Zuna.

2. Orgány a Kancelář TA ČR

Předseda a předsednictvo TA ČR

Prvním orgánem, který musel vzniknout a od kterého se odvíjely další práce při vzniku TA ČR, bylo předsednictvo TA ČR v čele s předsedou. Jeho ustanovení ale bylo oproti původním plánům pozdrženo událostmi po pádu vlády premiéra Mirka Topolánka a jmenování vlády premiéra Jana Fischera, jenž se stal předsedou Rady 25. května 2009.

Na základě výzvy Rady, schválené na jejím 244. zasedání dne 12. června 2009, se o členství v předsednictvu TA ČR ucházelo celkem 51 odborníků. Na 245. zasedání Rady dne 11. září 2008 z nich bylo v tajných volbách zvoleno 5 kandidátů. Po meziresortním připomínkovém řízení bylo první předsednictvo TA ČR jmenováno usnesením vlády ze dne 5. října 2009 č. 1252 ve složení Karel Klusáček jako předseda a Martin Bunček, Miroslav Janeček, Vladimír Kebo a Karel Pospíšil jako členové předsednictva.

Usnesením vlády ze dne 21. prosince 2011 č. 965 byli po své rezignaci odvoláni předseda TA ČR Karel Klusáček a člen předsednictva Karel Pospíšil. Tajné volby z devíti kandidátů proběhly na 270. zasedání Rady dne 20. února 2012. Usnesením vlády ze dne 23. března 2012 č. 197 byla předsedkyní TA ČR jmenována Rut Bízková a členem předsednictva Pavel Komárek.

Předsednictvo TA ČR je výkonným orgánem agentury, má pět členů včetně předsedy, funkční období členů je čtyřleté s možností jmenování na nejvýše dvě po sobě následující

období. Členy předsednictva a předsedu jmenuje a odvolává vláda na návrh Rady. Předseda TA ČR zastupuje agenturu navenek a jedná jejím jménem ve všech jejích věcech, dále řídí zasedání předsednictva a také jmenuje a odvolává ředitele Kanceláře TA ČR. Předsednictvo TA ČR schvaluje vyhlášení veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích, rozhoduje o uzavření smluv o poskytnutí podpory nebo o vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory, předkládá vládě ke schválení návrh statutu TA ČR a jeho změn, předkládá návrh rozpočtu TA ČR a rovněž koordinuje činnost oborových komisí.

Paralelně s procesem jmenování předsednictva TA ČR probíhala příprava jejího statutu jako základního dokumentu agentury. Návrh byl projednán a schválen na 245. zasedání Rady dne 11. září 2008 a po jmenování předsednictva TA ČR jím byl dopracován a upraven. Následně návrh statutu v říjnu 2009 prošel meziresortním připomínkovým řízením a standardním vypořádáním připomínek ostatních orgánů. Vládou byl Návrh Statutu Technologické agentury České republiky schválen usnesením ze dne 7. prosince 2009 č. 1 530. Později byl jednou novelizován, a to usnesením vlády ze dne 18. prosince 2013 č. 991. Tento základní dokument TA ČR stanovuje návazně na zákon úkoly a činnost TA ČR jako celku, její organizační strukturu, úkoly předsedy, předsednictva, výzkumné a kontrolní rady TA ČR, dále úkoly oborových komisí a rovněž Kanceláře TA ČR.

Výzkumná rada TA ČR

Dne 13. listopadu 2009 Rada schválila a zveřejnila výzvu na podávání návrhů na členy výzkumné rady TA ČR. Celkově bylo navrženo 107 uchazečů. Tajné volby proběhly na 252. zasedání Rady dne 9. dubna 2010, kde bylo zvoleno 12 kandidátů na členy výzkumné rady TA ČR, kandidátem na funkci předsedy Vladimír Mařík a na funkci místopředsedkyně Eva Syková.

Po meziresortním připomínkovém řízení byl usnesením vlády ze dne 11. srpna 2010 č. 577 předsedou výzkumné rady TA ČR schválen Vladimír Mařík, místopředsedkyní Eva Syková, členy Rut Bízková, Martin Fusek, Dagmar Juchelková, Pavel Komárek, Josef Mikulík, Jan Pokorný, Petr Ráb, Miroslav Václavík a Petr Zuna. Dodatečně byl usnesením vlády ze dne 13. dubna 2011 č. 268 členem výzkumné rady TA ČR jmenován ještě Jan Hajič. K 15. dubnu 2012 se pak členství ve výzkumné radě vzdali Rut Bízková a Pavel Komárek, a to z důvodu jmenování předsedkyní, respektive členem předsednictva TA ČR. Místo nich byli z 19

Grafická příloha č. 29
Vývoj počtu zaměstnanců (respektive tabulkových míst) Kanceláře TA ČR od konce roku 2009 do konce roku 2013

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
počet tabulkových míst	10	18	24	34	43	49

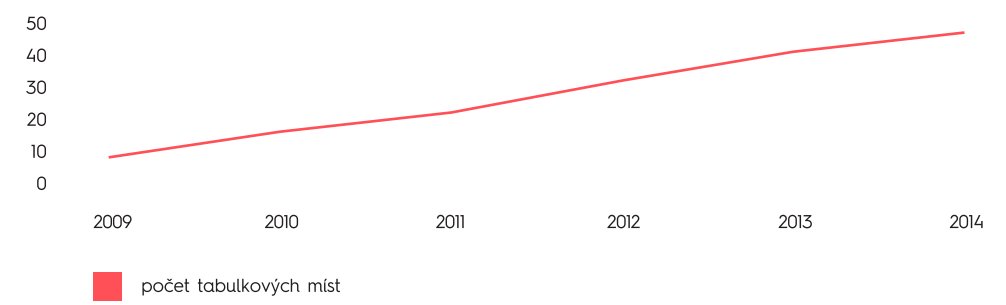

kandidátů Radou zvoleni a usnesením vlády ze dne 8. listopadu 2012 č. 806 členy výzkumné rady jmenováni Martin Frélich a Pavel Bartoš.

Výzkumná rada TA ČR je koncepčním orgánem agentury, má dvanáct členů, které z řad odborníků jmenuje a odvolává vláda na návrh Rady. Funkční období členů je čtyřleté s možností jmenování na nejvýše dvě po sobě následující období. Výzkumná rada TA ČR zejména navrhuje předsednictvu ustavení a zaměření oborových poradních orgánů a jejich členy, předkládá předsednictvu požadavky na nové programy připravované TA ČR a jejich cíle, vyjadřuje se k návrhům programů připravených TA ČR nebo k návrhům programů připravených jinými správními úřady, jejichž realizaci zajišťuje TA ČR, hodnotí průběžné a konečné výsledky programů realizovaných TA ČR a také vyhodnocuje odbornou úroveň TA ČR a navrhuje předsednictvu potřebná opatření.

Kontrolní rada TA ČR

Zatímco předsednictvo a výzkumnou radu TA ČR schvaluje vláda, kontrolní radu jmenuje v tajné volbě Poslanecká sněmovna na základě veřejných návrhů na kandidáty. S účinností od 23. března 2011 tak byli sněmovnou jmenováni předsedou kontrolní rady TA ČR Petr Štěpánek, místopředsedou Milan Holl a členy Ladislav Musílek, Karel Novák, Josef Psutka, Michal Šedivý, Pavel Václavek, Petr Vavřín a Jan Zábský, který později na funkci v kontrolní radě rezignoval.

Jak vyplývá už z názvu, kontrolní rada TA ČR je kontrolním orgánem agentury, má deset členů, které z řad odborníků jmenuje Poslanecká sněmovna na návrh právnických osob zabývajících se výzkumem a vývojem. Funkční období členů je čtyřleté s možností jmenování na nejvýše dvě po sobě následující období. Kontrolní rada TA ČR kontroluje zejména rozdělování finančních prostředků Technologické agentury a hospodaření s majetkem státu, k němuž má Technologická agentura příslušnost hospodaření, dále projednává stížnosti na postup Technologické agentury při hodnocení návrhů programových projektů, předkládá Poslanecké sněmovně výroční zprávu o své činnosti a také předkládá svá stanoviska předsednictvu TA ČR, přičemž stanoviska vycházející z kompetencí kontrolní rady jsou pro předsednictvo závazná.

Grafická příloha č. 30
Počet vyhlášených veřejných soutěží TA ČR v letech 2009–2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
počet vyhlášených veřejných soutěží	0	1	3	1	3	3

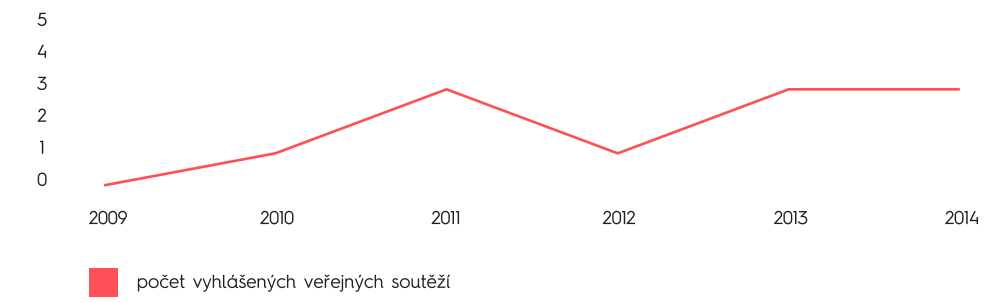

Kancelář TA ČR

Činnost Kanceláře TA ČR v přípravném období, tj. přibližně do října 2009, kdy byl schválen Statut TA ČR a agentura fakticky zřízena, suploval sekretariát Rady ve spolupráci s Technologickým centrem AV ČR. V tomto přípravném období šlo zejména o tři typy prací — administrace věcí souvisejících se jmenováním předsednictva a schválením Statutu TA ČR, dále pokračující práce na přípravě programů TA ČR a koncepce její činnosti a v neposlední řadě čistě praktické problémy související se sídlem TA ČR, jejím vybavením atd. Jako první sídlo TA ČR bylo po řadě nepříliš úspěšných jednání (s dislokační komisí vlády aj.) zvolena vzhledem k ceně pronájmu, zasedacím prostorám, dostupnosti atd. Ruská 85, Praha 10 v prostorách Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (IPVZ), kde již sídlilo dislokované pracoviště sekretariátu Rady. Toto dočasné řešení, které trvalo přibližně půl roku, než se TA ČR přestěhoval společně s GA ČR do nového sídla Hadovka (Evropská 2589/33b, Praha 6) umožnilo rychle zahájit činnost TA ČR. Po třech letech se TA ČR vzhledem ke svému rozvoji a nárokům stěhovala podruhé, takže od 11. prosince 2013 sídlí na adrese Evropská 1692/37, Praha 6.

Pracovníci Kanceláře TA ČR zodpovídají za přípravu programů a programových dokumentů (zadávací dokumentace, příručky, atd.) a za následnou realizaci těchto programů. Kancelář TA ČR zejména přijímá žádosti o podporu výzkumných záměrů z programů vyhlášených TA ČR a kontroluje jejich formální správnost před jejich předáním k dalšímu hodnocení. Zároveň poskytuje poradenství zájemcům o podporu a řešitelům, monitoruje plnění schválených projektů a také kontroluje dosažení stanovených cílů výzkumných záměrů a programů.

Činnosti TA ČR a zejména Kanceláře TA ČR jsou upraveny promyšlenou soustavou vnitřních předpisů, které podrobně stanovují jednotlivé procesy probíhající v agentuře. Vnitřní předpisy se dělí na metodiky (např. „Metodika hodnocení ekonomického zdraví uchazečů"), pokyny a rozhodnutí (např. „Desatero dobré správy při odškodňování"), směrnice (např. „Směrnice pro uzavření smlouvy/ vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory") a statuty a řády (např. „Statut a jednací řád odborného poradního orgánu"). Většina vnitřních předpisů TA ČR je veřejně přístupná, což pomáhá uchazečům i příjemcům lépe se seznámit s procesy TA ČR.

Prvním ředitelem Kanceláře TA ČR byl v říjnu 2009 jmenován Petr Hladík. Současně s rezignací tehdejšího předsedy TA ČR Karla Klusáčka na konci roku 2011 oznámil svůj odchod i Petr Hladík. Po jmenování nové předsedkyně TA ČR Rut Bízkové tak bylo nutné jmenovat i nového ředitele Kanceláře TA ČR. Stal se jím Luděk Knorr. Organizační schéma Kanceláře TA ČR, jak fungovala do konce února 2014, ukazuje následující obrázek:

Grafická příloha č. 31
Organizační struktura Kanceláře TA ČR do února 2014

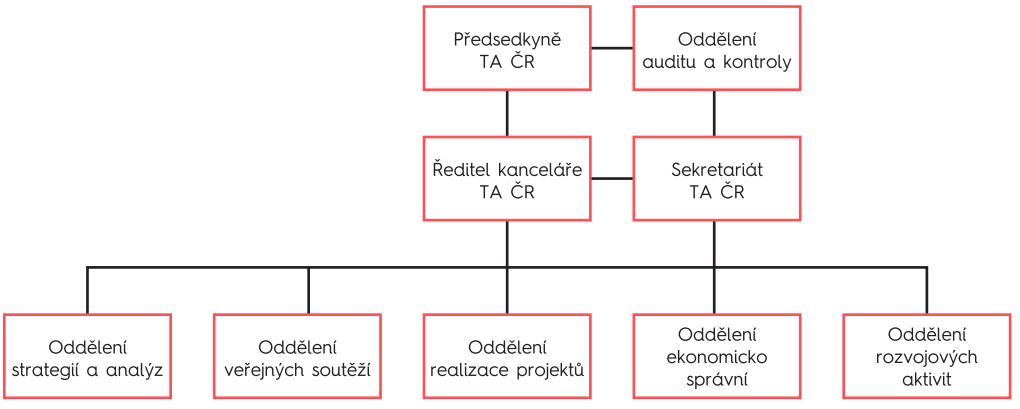

Vzhledem k nárůstu agendy se Kancelář TA ČR na začátku roku 2014 rozhodla změnit svou strukturu. Schéma, podle něhož funguje od začátku března 2014, představuje následující obrázek:

Grafická příloha č. 32
Organizační struktura Kanceláře TA ČR od března 2014

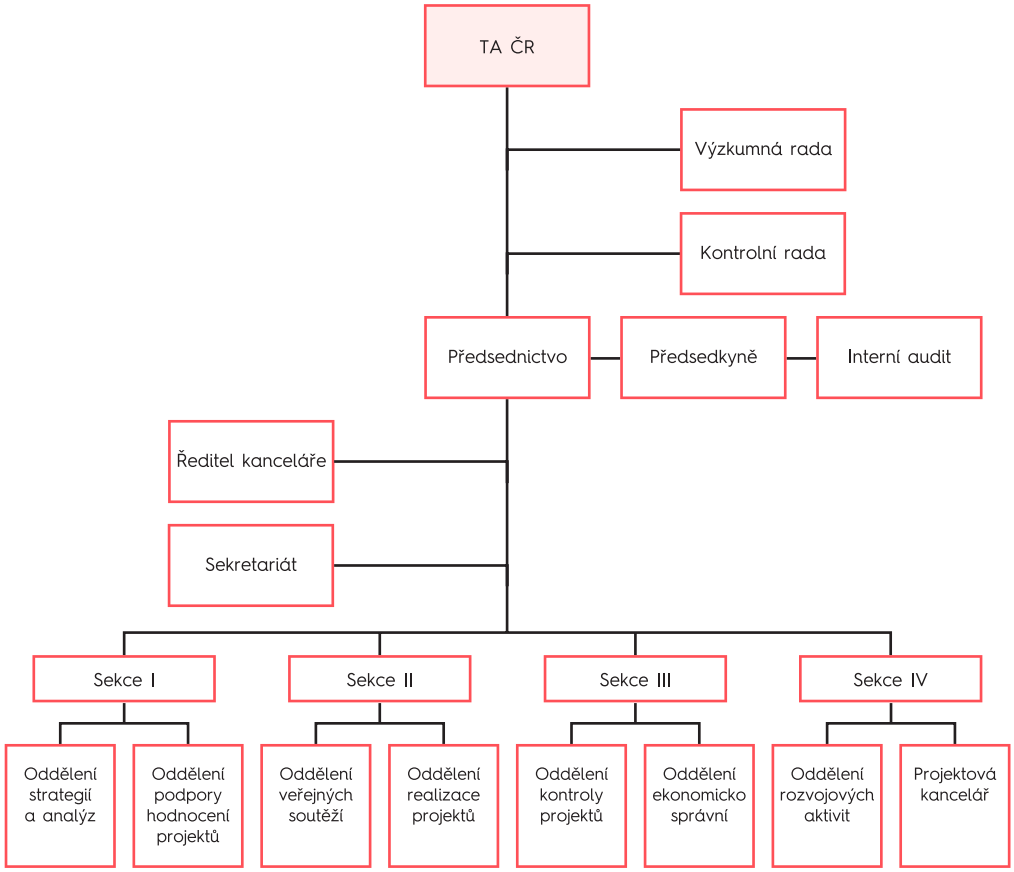

S postupně vyhlašovanými programy se zvyšoval rovněž objem práce, který TA ČR musela zastat, což se pochopitelně projevovalo i na nárůstu zaměstnanců agentury. Zatímco na konci roku 2009 měla TA ČR pouhých 10 zaměstnanců, na konci roku 2013 už jich bylo 43 a další přibývali. Vezmeme-li v úvahu i všechny spolupracovníky včetně například členů rad programů a oponentů, podílelo se na konci roku 2009 na práci TA ČR přibližně 10 lidí, zatímco v polovině roku 2014 už to bylo téměř 2000 lidí.

3. Programy TA ČR

Svoje programy TA ČR připravuje ve spolupráci s ústředními orgány státní správy tak, aby programy odpovídaly potřebám resortních koncepcí výzkumu a vývoje. V úzkém kontaktu je TA ČR zejména s Radou, s MŠMT, MPO, MD a MŽP, ale také s MZV, agenturou pro rozvoj podnikání CzechInvest, Úřadem průmyslového vlastnictví a s dalšími resorty a státními institucemi, které nejsou poskytovateli podpory výzkumu a vývoje. TA ČR přípravu programů konzultuje rovněž s řadou nestátních partnerů, zejména Svazem průmyslu a dopravy ČR, Hospodářskou komorou ČR a dalšími.

Od roku 2012 jsou pak zásadním podkladem pro tvorbu programů TA ČR Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Navrženy byly v letech 2010 až 2012 v rámci veřejné zakázky „Analýzy a podklady pro realizaci a aktualizaci NP VaVaI", kterou zpracovalo konsorcium vedené Technologickým centrem AV ČR. Navrženo bylo následujících šest nových Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací:

1. Konkurence schopná ekonomika založená na znalostech
2. Udržitelnost energetiky a materiálových zdrojů
3. Prostředí pro kvalitní život
4. Sociální a kulturní výzvy
5. Zdravá populace
6. Bezpečná společnost.

Vláda je přijala usnesením ze dne 19. července 2012 č. 552. Prioritami nebyly, tak jako doposud, konkrétní výzkumné obory, ale dlouhodobé cíle, které jsou společensky uplatnitelné a žádoucí, řešitelné v dlouhodobém horizontu a dosažitelné. Na přípravě se podílelo 105 odborníků, kteří byli vybráni ze 491 nominací. Nominace nenavrhovaly instituce, ale odborníci se hlásili sami s přiložením odborného životopisu. Práce řídila patnáctičlenná tzv. Koordinační rada expertů pod vedením Rudolfa Haňky. V souvislosti s vlastními prioritami byla navržena i systémová opatření, jejichž realizace je významným předpokladem naplnění stanovených cílů.

Program ALFA

Základní charakteristiky programu ALFA:

Předpokládaný rozpočet celkem	14,4 mld. Kč
z toho výdaje státního rozpočtu	9,4 mld. Kč (65 %)
Délka projektů	2 až 6 let
Příjemci podpory	podniky, výzkumné organizace
Doba trvání programu	2011 až 2019

Prvním programem, který Technologická agentura připravila, byl „Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje (ALFA)". Základní principy a koncepce tohoto programu vznikaly již počátkem roku 2009 v pracovní skupině Rady, postupně pak byly konkretizovány po jmenování nového předsednictva TA ČR a v součinnosti s Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem dopravy a Ministerstvem životního prostředí.

Vláda program schválila svým usnesením ze dne 8. února 2010 č. 121. Po zkušenostech ze tří veřejných soutěží a po schválení Národních priorit orientovaného výzkumu,

experimentálního vývoje a inovací (dále jen „Národní priority“) TA ČR navrhla změnu programu, která byla schválena usnesením vlády ze dne 28. srpna 2013 č. 669.

Mezi nejdůležitější změny patřilo prodloužení doby trvání programu do roku 2019, tj. na 9 let. Program byl díky tomu rozšířen o čtvrtou veřejnou soutěž a zvýšeny byly i celkové výdaje na program z 11,6 na 14,4 miliardy Kč a výdaje ze státního rozpočtu ze 7,5 na 9,4 miliard Kč s tím, že program bude podporován podle možností státního rozpočtu.

Hlavním cílem programu ALFA je výrazně zvýšit množství a kvalitu nových poznatků aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje, a to hned v několika oblastech. Tematicky je proto rozčleněn do tří podprogramů.

Ten první je zaměřen na progresivní technologie a materiály, které se vyznačují vysokou novostí. Druhý podprogram je věnován energetice a životnímu prostředí, zejména tedy energeticky účinným a environmentálně šetrným technologiím a postupům. Třetí podprogram cílí na udržitelný rozvoj dopravy.

Hlavním přínosem programu bude zvýšení efektivity výzkumu a vývoje a urychlení přenosu výsledků do aplikační sféry. Vybírány jsou proto projekty, jejichž výsledky s velkou mírou pravděpodobnosti najdou uplatnění v nových výrobcích, službách nebo výrobních postupech. Zároveň se přihlíží k tomu, aby jejich přínosy byly co největší nejen z hlediska ekonomického, ale i environmentálního, bezpečnostního či obecně společenského.

První veřejná soutěž v programu ALFA byla vyhlášena 24. března 2010, druhá 20. července 2011, třetí 6. června 2012 a čtvrtá veřejná soutěž byla vyhlášena 1. listopadu 2013.

Program BETA

Základní charakteristiky programu BETA:

Předpokládaný rozpočet celkem	640 mil. Kč
z toho výdaje státního rozpočtu	640 mil. Kč (100 %)
Délka projektů	6 až 36 měsíců
Příjemci podpory	podniky, výzkumné organizace
Doba trvání programu	2012 až 2016

Důvodem vzniku programu BETA bylo postupné ukončení programů deseti dále uvedených resortů. Většina z těchto programů byla realizována formou veřejných zakázek a ty nahradil program BETA.

Program veřejných zakázek ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích pro potřeby státní správy „BETA“ (dále jen BETA) byl schválen usnesením vlády ze dne 19. ledna 2011 č. 54.

Dne 10. února 2011 zahájila TA ČR první kolo výběru v programu BETA a vyzvala orgány státní správy, zahrnuté v programu BETA, k identifikaci výzkumných potřeb pro rok 2011. Výzkumnými potřebami se nazývají konkrétní témata a problematiky, které chce daný orgán státní správy řešit veřejnou zakázkou v oblasti výzkumu.

Za roky 2011 a 2012 TA ČR vybrala 101 témat, k nimž vypsala veřejnou zakázku či připravila zadávací řízení. Vzhledem k velkému počtu vyhlašovaných veřejných zakázek, náročnosti zadávacího řízení a rigidním administrativním povinnostem spojeným se zadávacím řízením

navrhla TA ČR zjednodušení výběru jak témat (výzkumných potřeb), tak samotného zadávacího řízení. Tyto a další návrhy úprav byly obsaženy v návrhu na změnu v programu BETA, který vláda schválila usnesením ze dne 30. ledna 2013 č. 75.

TA ČR v programu BETA od 31. ledna 2013 zadává veřejné zakázky pro následující orgány státní správy:

- Český báňský úřad;
- Český úřad zeměměřický a katastrální;
- Ministerstvo dopravy;
- Ministerstvo práce a sociálních věcí;
- Ministerstvo průmyslu a obchodu;
- Ministerstvo pro místní rozvoj;
- Ministerstvo vnitra;
- Ministerstvo zahraničních věcí;
- Ministerstvo životního prostředí;
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost;
- další poskytovatele v oblasti realizace programů výzkumu a vývoje.

Program BETA tak slouží k zadávání výzkumných úkolů, o které žádají orgány státní správy ČR, a ty si také samy definují své výzkumné potřeby. Administrace jednotlivých projektů probíhá ve spolupráci TA ČR a příslušného orgánu státní správy.

Obecným cílem programu je zdokonalení současných postupů, metodik, regulačních mechanismů či dozorových činností státní správy, stejně jako získání nových poznatků a dovedností. To vše vede k vyšší inovativnosti a hospodárnosti státní správy při nakládání s veřejnými prostředky. Konkrétní cíle jednotlivých projektů jsou pak přesně určeny v zadávací dokumentaci vyhlašovaných veřejných zakázek.

Díky programu mohou vznikat například novely právních norem nebo kvalitnější strategie pro aktuální politiky státu. Součástí očekávaných výsledků jsou také metody, jak účinnost těchto politik a strategií vyhodnocovat, případně tvorba podkladů pro budoucí směřování politik v rámci zkvalitnění výkonu státní správy. Jediným uživatelem výsledků výzkumu podpořeného v programu BETA je Česká republika a příslušné orgány státní správy.

Program Centra kompetence

Základní charakteristiky programu Centra kompetence:

Předpokládaný rozpočet celkem	9,0 mld. Kč
z toho výdaje státního rozpočtu	6,3 mld. Kč (70 %)
Délka projektů	4 + 2 (4) roky
Příjemci podpory	podniky, výzkumné organizace
Doba trvání programu	2012 až 2019

Původně do roku 2010, po prodloužení do roku 2011, byl pod vedením MŠMT v letech 2005 až 2011 řešen program „Výzkumná centra (Národní program výzkumu a vývoje)" (1M) s podporou ze státního rozpočtu cca 6 miliard Kč. Na tyto programy volně navázal program TA ČR Centra kompetence, při jehož přípravě bylo využito i zkušeností z vyspělých zemí s obdobnými typy programů na podporu center dlouhodobé spolupráce veřejného a soukromého sektoru ve výzkumu, vývoji a inovacích.

Program Centra kompetence byl schválen usnesením vlády ze dne 19. ledna 2011 č. 55. Návrh změn v programu, reflektující zkušenosti z první veřejné soutěže a nově zapracovávající Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, byl schválen usnesením vlády ze dne 27. února 2013 č. 146.

Mezi hlavními změnami v programu Centra kompetence z roku 2013 bylo zrušení třetí veřejné soutěže. Dvoustupňová veřejná soutěž byla zároveň změněna na jednostupňovou kvůli snížení časové, finanční a procedurální náročnosti. Jedním ze zjednodušení bylo také předkládání návrhů projektů pouze v anglickém jazyce. V programu byly dále upraveny jeho zaměření a cíle a v souvislosti s tím rovněž kritéria hodnocení projektů a očekávané výsledky. Důraz je tak kladen na inovativní potenciál projektů a na udržitelnost strategické výzkumné agendy center kompetence. Mezi kritéria pro posuzování návrhů projektů bylo zařazeno nově např. kritérium „výzkumný a aplikační překryv či komplementarita navrhovaných center s již podpořenými centry, s přihlédnutím k výzkumnému potenciálu regionů".

Program Centra kompetence pomáhá vzniku a následné činnosti rozsáhlejších center výzkumu a vývoje v oborech, v nichž se dá očekávat vysoké množství inovací a možnost prosadit se na trhu. Centra propojují akademickou a průmyslovou sféru a výslovně podporují přenos znalostí a dlouhodobou spolupráci mezi veřejným a soukromým sektorem.

První veřejná soutěž byla vyhlášena dne 29. června 2011. Druhá veřejná soutěž byla vyhlášena v roce 2013 se zahájením poskytování podpory v roce 2014.

Aby projekt mohl po dvou až čtyřech letech činnosti pokračovat, musí být v průběžném hodnocení, které uskuteční poskytovatel nejpozději v polovině řešení projektu, úspěšně hodnocen. Další podmínkou je, že příjemce předloží návrh na řešení projektu v dalším období (na další až 2 roky) a tento návrh bude poskytovatelem kladně hodnocen.

Program OMEGA

Základní charakteristiky programu OMEGA:

Předpokládaný rozpočet celkem	386 mil. Kč
z toho výdaje státního rozpočtu	309 mil. Kč (77,4 %)
Délka projektů	1 až 2 roky
Příjemci podpory	podniky, výzkumné organizace
Doba trvání programu	2012 až 2017

Další problematikou, kterou TA ČR převzala po snížení počtu poskytovatelů státní podpory Reformou 2008, byl aplikovaný výzkum ve společenských vědách (mimo program Národní a kulturní identity – NAKI Ministerstva kultury), zejména v působnosti MMR, MPSV a MZV. Program OMEGA věnující se právě této oblasti byl schválen usnesením vlády ze dne 19. ledna 2011 č. 56.

Hlavním cílem programu je posílení výzkumných aktivit v oblasti aplikovaných společenských věd a uplatnění výsledků těchto aktivit pro zvýšení konkurenceschopnosti České republiky, zvýšení kvality života jejích obyvatel a vyvážený socio-ekonomický rozvoj společnosti. Získané poznatky, například modelování ekonomických či demografických trendů nebo dopadů legislativy a dalších státních zásahů v různých odvětvích, přispívají k pochopení, jak funguje a jak by se mohla rozvíjet česká společnost.

Při realizaci tento program předpokládá především uplatnění projektů zaměřených na aplikovaný výzkum, připouští však také podporu projektů experimentálního vývoje (např. vývoj specializovaného software pro modelování či simulace ekonomických či demografických trendů, dopadů regulace či deregulace v různých odvětvích apod.).

První veřejná soutěž programu OMEGA byla vyhlášena 20. července 2011 se zahájením poskytování podpory v roce 2012, druhá pak 16. ledna 2013 a třetí je plánována na rok 2015.

Program GAMA

Základní charakteristiky programu GAMA:

Předpokládaný rozpočet celkem	2,8 mld. Kč
z toho výdaje státního rozpočtu	1,8 mld. Kč (PP1 — 100 %, PP2 — 55 %)
Délka projektů	PP1 — 3 až 5 let, PP2 — 1 až 3 roky
Příjemci podpory	PP1 — výzkumné organizace, PP2 — podniky (výzkumné organizace jen jako další účastníci)
Doba trvání programu	2014–2019

Program GAMA byl připravován dlouhodobě od roku 2011, původně jako program podpory aplikovaného výzkumu EFKOM. Z řady důvodů, zejména vzhledem k částečně obdobným výzvám v OP VaVpI, i když vycházejícím z jiných principů, byl do konečné podoby dopracován až o více než dva roky později. Program aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací GAMA (dále jen program GAMA) byl schválen usnesením vlády ze dne 12. června 2013 č. 455.

Program je zaměřen na podporu ověření výsledků aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje z hlediska jejich praktického uplatnění a na přípravu jejich následného komerčního využití. Rozdělen je na dva podprogramy s odlišným způsobem realizace i příjemci podpory.

První z nich pomáhá ověřit, zda je výsledek výzkumu využitelný v praxi. Většinou jde o výsledky, které vznikly při řešení výzkumných úkolů neplánovaně, často jde o nové nápady studentů či mladých vědeckých pracovníků. V kompetenci výzkumné organizace, která je příjemcem dotace, je celý proces od vyhledávání vhodných výsledků výzkumu a výběru vhodných námětů, přes ochranu duševního vlastnictví, až po nabídku výsledků aplikační sféře a rozdělení případných výnosů. TA ČR pak posuzuje správnost použití finančních prostředků a také to, zda byla skutečně vyvinuta snaha dosáhnout výsledku a zda nebylo cílem pouze pokrýt část nákladů příslušného výzkumného pracoviště.

Druhý podprogram nabízí podporu podnikům, které se snaží uvádět na trh inovace, navazující na výzkum a vývoj, jenž byl podpořen z veřejných zdrojů. Cílem podprogramu je nejen snížení rizika neúspěchu pro podnikatele, který se rozhoduje, zda vloží do projektu vlastní finanční prostředky, ale také získání zpět části peněz vynaložených na výzkum a vývoj. Při úspěšném uvedení výrobku na trh totiž dochází ke zvýšení příjmů státního rozpočtu, a tím obecně i k celkovému ekonomickému rozvoji země.

Veřejná soutěž byla u podprogramu 1 vyhlášena poprvé v roce 2014 se zahájením poskytování podpory v roce 2015. Následně budou veřejné soutěže vyhlašovány každoročně, u podprogramu 1 v letech 2015 až 2016 se zahajováním poskytování podpory v letech

2016 a 2017, a u podprogramu 2 v letech 2015 až 2017 se zahajováním poskytování podpory v letech 2016 až 2018.

Program DELTA

Základní charakteristiky programu DELTA:

Předpokládaný rozpočet celkem	1 039 mil. Kč
z toho výdaje státního rozpočtu	769 mil. Kč (74 %)
Délka projektů	max. 3 roky
Příjemci podpory	podniky (uchazeč), případně výzkumné organizace jako další účastník
Doba trvání programu	2014–2019

Rovněž program DELTA byl připravován dlouhodobě od roku 2011, původně jako program podpory spolupráce ve výzkumu TINA. Z řady důvodů, zejména vzhledem k částečně obdobným programům na podporu zahraniční spolupráce MŠMT, i když vycházejícím z jiných principů, byl do konečné podoby dopracován až o více než dva roky později.

Pod názvem Program podpory spolupráce v aplikovaném výzkumu a experimentálním vývoji prostřednictvím společných projektů technologických a inovačních agentur DELTA (dále jen program DELTA) byl schválen usnesením vlády České republiky ze dne 28. srpna 2013 č. 668.

Program DELTA je zaměřen na podporu mezinárodní spolupráce v aplikovaném výzkumu a experimentálním vývoji. Společné projekty přitom mohou být podávány pouze s partnery ze zemí, jejichž technologické nebo inovační agentury mají s TA ČR navázánu spolupráci. Hlavním záměrem programu je umožnit českým podnikům a výzkumným organizacím spolupracovat s institucemi z mimoevropských zemí, jako jsou USA, Čína, Japonsko, Jižní Korea nebo Vietnam. Program není oborově zaměřen a témata společných projektů jsou určována ad hoc, zejména podle společně vybraných oborů preferovaných současně TA ČR i partnerskou agenturou ze zahraničí.

Programu se musí účastnit vždy minimálně jeden podnik z ČR, který je žadatelem, a také nejméně jeden uchazeč ze země, v níž sídlí partnerská agentura. Výzkumná organizace z ČR se o podporu může ucházet pouze jako další účastník. Z prostředků státního rozpočtu ČR mohou být prostřednictvím TA ČR hrazeny pouze náklady uchazečů z ČR.

Díky programu se zlepší přístup řešitelských týmů z České republiky k mezinárodním znalostem a k zahraničním výzkumným kapacitám, usnadnit má i pronikání na zahraniční trhy. V ideálním případě program rovněž přispěje k přenosu „dobré praxe" a osvědčených postupů ze zahraničí do České republiky.

Z důvodu omezených finančních prostředků pro program DELTA v souvislosti s aktuálním rozpočtem TA ČR na účelovou podporu byla první veřejná soutěž programu DELTA dne 9. června 2014 vyhlášena pouze pro česko-vietnamskou spolupráci, a to ve výši 10 milionů Kč pro rok 2015. Veřejné soutěže programu DELTA pro podporu spolupráce s dalšími zeměmi budou vyhlášeny podle možností státního rozpočtu na výzkum a vývoj, přičemž vyhlašovány mohou být až čtyřikrát ročně.

Program EPSILON

Základní charakteristiky programu EPSILON jsou následující:

Předpokládaný rozpočet celkem	16,2 mld. Kč
z toho výdaje státního rozpočtu	9,7 mld. Kč. (60 %)
Délka projektů	max. 4 roky
Příjemci podpory	podniky, výzkumné organizace
Doba trvání programu	2015—2025

Příprava programu EPSILON byla uložena usnesením vlády ze dne 19. prosince 2012 č. 936, k návrhu opatření vlády České republiky pro zlepšení podmínek rozvoje hospodářství, podporu podnikání a zaměstnanosti. Opatření č. 12 s vysokou prioritou znělo *„Realizovat program na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje pro potřeby průmyslu za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR; připravit náhradu programu TIP, případně programu ALFA, s novými pravidly"*. Příprava programu ve spolupráci s MPO pak probíhala dalšího tři čtvrtě roku.

Pod názvem Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje EPSILON (dále jen program EPSILON) byl schválen usnesením vlády České republiky ze dne 18. prosince 2013 č. 987.

Stejně jako ALFA, i EPSILON si klade za cíl výrazné zvýšení použitelných výsledků aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje, které s velkou mírou pravděpodobnosti najdou uplatnění v nových výrobcích, službách nebo výrobních postupech.

Tematicky je rozčleněn na tři podprogramy. Nejsou založeny oborově, ale odpovídají vládou schváleným Národním prioritám orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. První podprogram programu EPSILON podporuje konkurenceschopnou ekonomiku založenou na znalostech. Jeho cílem je zejména zvýšit dlouhodobou perspektivu odvětví, která mají v české ekonomice tradičně silné postavení, tedy například strojírenství a dopravy.

Druhý podprogram je zaměřen na udržitelnost energetiky a materiálových zdrojů, což v praxi znamená především zvýšení energetické soběstačnosti a zajištění energetické bezpečnosti ČR. Jeho cílem je přispět k tomu, aby se ČR stala společností méně náročnou na zdroje, s nízkou produkcí uhlíku, jež využívá všechny zdroje účinným způsobem.

Tématem třetího podprogramu je prostředí pro kvalitní život. Jeho cílem je podpora šetrných technologií, technologických postupů vedoucích ke snižování emisí znečišťujících látek, zmírňování dopadů klimatických změn, ale i podpora výzkumu biodiverzity nebo analýz zaměřených na nákladovou efektivnost opatření v oblasti životního prostředí.

Pro každou veřejnou soutěž bude stanovena individuálně nejvyšší povolená míra podpory na jeden projekt v průměru za všechny příjemce dohromady. Nejvyšší povolená míra podpory je celkově za program 60 %. Z hlediska zaměření programu EPSILON a s ohledem na získané zkušenosti z předchozích programů podporujících aplikovaný výzkum a experimentální vývoj z veřejných prostředků se očekává průměrná výše podpory na jeden projekt 10 mil. Kč.

Veřejná soutěž na výběr projektů do programu byla vyhlášena poprvé v roce 2014 se zahájením poskytování podpory v roce 2015. Následně budou veřejné soutěže vyhlašovány

každoročně v letech 2015 až 2018 se zahajováním poskytování podpory v letech 2016 až 2019. V letech 2023–2025 budou probíhat aktivity související s vyhodnocením programu po ukončení všech projektů včetně období implementace dosažených výsledků do praxe. Z tohoto důvodu není pro roky 2023–2025 uveden požadavek na finanční prostředky ze státního rozpočtu.

01 Transformace ČSAV na AV ČR v letech 1989 až 1993

02 Proměna státních institucí průmyslového aplikovaného výzkumu po roce 1989

03 Představitelé federálních a národních orgánů působících v letech 1989 až 1993

04 Složení rad zabývajících se výzkumem a vývojem a předsednictev GA ČR a TA ČR

05 Souhrnné grafy výdajů na výzkum a vývoj ze státního rozpočtu v letech 1993 až 2014

06 Programy výzkumu a vývoje zahajované v letech 1998 až 2005

07 Výdaje ze státního rozpočtu na VaV na programy aplikovaného výzkumu a vývoje potenciálně spadající do TA ČR

08 Struktura a obsah Národní politiky výzkumu a vývoje ČR z roku 2000

09 Struktura Národního programu výzkumu (2004–2009)

10 Seznam zkratek

PŘÍLOHY

1. Transformace ČSAV na AV ČR v letech 1989 až 1993 [10]

1989

Brzy po 17. listopadu 1989 se ve vědecké obci projevily výrazné aktivity směřující k transformaci Československé akademie věd (ČSAV). Požadavky jednotlivých ústavů koordinovala skupina mladých pracovníků, kteří ustavili „Koordinační centrum občanských aktivit ČSAV". Z tohoto centra v druhé polovině prosince 1989 vznikla Komora volených zástupců pracovišť ČSAV. Komora spolupracovala se skupinou, která byla složena z několika členů tehdejšího prezidia ČSAV a několika akademiků volně navazujících na Kruh nezávislé inteligence.

Dne 12. prosince 1989 se konalo mimořádné valné shromáždění ČSAV, které vzalo na vědomí, že 6. prosince 1989 odstoupilo prezidium ČSAV a konstituovala se Komora volených zástupců pracovišť ČSAV.

1990

Ve dnech 12. – 15. února 1990 se ve Smolenicích konalo Kolokvium o vědě a vzdělání, kterého se zúčastnili zástupci vysokých škol, pracovišť ČSAV, několika resortních ústavů a zástupci ministerstev školství obou republik. Na kolokviu byly formulovány základní principy nového systému výzkumu a vysokoškolského vzdělávání. Systém měl být založen na federálním zákonu o vysokých školách, zásadně upraveném zákonu o ČSAV a novém „zákonu o vědě". Přijaté zásady tzv. smolenického modelu byly velmi obecné (ozdravit vědu a vzdělávání, věda je součásti kultury národa, věda je autonomním, otevřeným a časově variabilním systémem), systém dále počítal se zřízením Federálního fondu pro vědu.

Na plenárním zasedání Komory volených zástupců pracovišť ČSAV dne 7. května 1990 byl zřízen dvanáctičlenný Výbor pro řízení pracovišť ČSAV. Výbor od 1. června 1990 převzal rozhodování o všech důležitých otázkách, které byly v kompetenci prezidia ČSAV a týkaly se řízení ústavů a dalších pracovišť ČSAV.

Dne 7. května 1990 byl schválen zákon č. 164/1990 Sb., kterým se změnil a doplnil zákon o Československé akademii věd (tzv. „malá novela").

K 1. červnu 1990 byli jmenováni noví ředitelé 36 ústavů a pracovišť ČSAV.

Na ustavujícím zasedání prozatímního Výboru pro řízení pracovišť ČSAV dne 5. června 1990 byl předsedou výboru zvolen Vladislav Hančil, místopředsedy Petr Lukáš, Milan Straškraba a Antonín Kostlán. Vědeckým sekretářem výboru byl zvolen Pavel Vlasák.

Ve dnech 27. a 28. června 1990 se konalo 59. valné shromáždění ČSAV. Na shromáždění bylo kromě jiného zvoleno nové dvacetišestičlenné prezidium – předseda Otto Wichterle; místopředsedové Vladislav Hančil, Miroslav Katětov, Viktor Knapp, Petr Lukáš, Ladislav Macho a Milan Straškraba; vědecký sekretář Pavel Vlasák[11]. Valné shromáždění dále zřídilo třináctičlenný Výbor prezidia pro řízení pracovišť ČSAV v České republice.

10 Příloha byla připravena s využitím archivu Akademického bulletinu (AB) 1 Akademie věd ČR za roky 1990 (AB1 až AB30), 1991 (AB1 až AB30) a 1992 (AB1 až AB24).

11 Jmenování zvolených funkcionářů bylo provedeno usnesením vlády ČSFR ze dne 16. července 1990 č. 488.

Usnesením vlády ČSFR ze dne 16. srpna 1990 č. 553 byly schváleny prozatímní stanovy ČSAV. Výbor prezidia pro řízení pracovišť ČSAV projednal dne 3. září 1990 podrobný návrh interního grantového systému na pracovištích ČSAV v roce 1991. Na podporu vědeckých úkolů mělo být vyhrazeno formou grantů 15 % prostředků z celkového rozpočtu věcných neinvestičních prostředků všech vědeckých pracovišť a 7 % mzdových prostředků těchto pracovišť. V návrhu se kromě jiného uvádělo: *„Grantový systém jako součást celostátní (nebo republikové) koordinace a financování vědy bude zřízen příslušnou zákonnou úpravou. Podle současného vládního harmonogramu legislativních prací budou předlohy týkající se vědy předkládány teprve v období 1991–92. V této situaci se jednotlivé resorty (SAV, MŠ SR a ČSAV) rozhodly od roku 1991 zavést současně Interní grantové systémy. V ČSAV to bude Grantová agentura ČSAV. Po zavedení celostátního grantového systému bude na něj přenesena náplň GA ČSAV, která svou činnost ukončí."*

ČSAV se v roce 1990 aktivně podílela na přípravě nového zákona o vědě a výzkumu, zákona o Československé akademii věd a umění, zákona o Československé učené společnosti a zákona o fondu pro vědu.

1991

V roce 1991 proběhla řada akcí k oslavě stého výročí založení České akademie věd a umění (18. května 1891). Záštitu nad oslavami přijal prezident Václav Havel. Předsedou výboru pro oslavy byl František Šmahel.

Komora volených zástupců pracovišť ČSAV na svém plenárním zasedání dne 30. května 1991 v Praze přijala poměrně podrobné a konkrétní usnesení k záležitostem restrukturalizace ČSAV. Kromě jiného předpokládalo, že v roce 1992 dojde k podstatnému snížení počtu pracovníků ČSAV.

Dne 20. června 1991 se konalo 60. valné shromáždění ČSAV, které ve svém usnesení kromě jiného uložilo:

3) Výboru prezidia pro řízení pracovišť ČSAV v součinnosti s pověřenou pracovní skupinou Komory volených zástupců pracovišť ČSAV zajistit objektivní a zdůvodněné zhodnocení vědecké činnosti a výkonnosti pracovišť ČSAV za rok 1991 a uplatnit jeho výsledky při rozdělování institucionálních prostředků na rok 1992,

4) Výboru prezidia pro řízení pracovišť ČSAV zajistit posouzení vědecké výkonnosti pracovišť Akademie nezávislou skupinou zahraničních odborníků a využít výsledků této expertizy pro přípravu restrukturalizace pracovišť z oborového hlediska i s ohledem na počet pracovníků. Zároveň doporučuje, aby se obdobná zahraniční expertiza uskutečnila v celé vědecké základně ČSFR.

Redukcí počtu pracovišť ČSAV se zabývalo zasedání Výboru prezidia pro řízení pracovišť ČSAV 21. srpna 1991. Výbor projednal velmi podrobnou zprávu komise pro zhodnocení výsledků a další koncepci organizace ekonomického výzkumu v ČSAV a navrhl k 31. prosinci 1991 zrušit Ekonomický ústav ČSAV, Prognostický ústav ČSAV a Sociálně-ekonomický ústav ČSAV.[12]

12 Zmíněné ústavy zaslaly k tomuto návrhu svá, převážně nesouhlasná stanoviska. Po jejich projednání bylo rozhodnuto zrušit uvedené ústavy a místo nich zřídit Národohospodářský ústav ČSAV.

Výbor prezidia pro řízení pracovišť vzal dne 12. listopadu 1991 na vědomí návrh pravidel hodnocení ústavů ČSAV a návrh zásad uplatnění tohoto hodnocení ve finančním rozpočtu roku 1992. Podklady pro hodnocení měla pracoviště předložit do 9. prosince 1991.

Komora volených zástupců pracovišť ČSAV na plenárním zasedání 12. prosince 1991 ukončila svou činnost ve stávajícím složení a požádala pracoviště, aby do konce ledna 1992 uspořádala nové volby zástupců Komory. Komora dále vzala na vědomí návrh zásad pro tvorbu rozpočtu ústavů na rok 1992 a vyslovila souhlas s navrhovaným složením hodnotitelských komisí s tím, že budou doplněny o externí odborníky.

K 31. prosinci 1991 měla ČSAV 88 vědeckých a společných pracovišť a 9 729 pracovníků.

1992

Výbor prezidia pro řízení pracovišť ČSAV na svém zasedání 14. ledna 1992 schválil návrh na složení hodnotitelských (expertních) komisí v souvislosti s přípravou rozpočtu na rok 1992.

Na počátku roku 1992 se výrazněji projevily námitky MŠMT proti připravovanému zákonu o České akademii věd a umění. V únoru zaslalo shromáždění předsedů vědeckých rad pražských ústavů ČSAV otevřený protestní a vysvětlující dopis členům vlády ČR. Problémy s přípravou zákonů se zabýval i Výbor prezidia pro řízení pracovišť ČSAV dne 18. února 1992.

Stavem přípravy zákonů pro oblast výzkumu a vývoje se zabývalo i 15. zasedání prezidia ČSAV 11. března 1992. Prezidium konstatovalo, že

- vláda ČSFR 5. března 1992 schválila návrh zásad zákona Federálního shromáždění o Učené společnosti ČSFR,

- vláda ČR 11. března 1992 schválila návrh zásad zákona ČNR o České akademii věd, který připravila Koordinační rada vlády ČR pro vědu a technologie, a návrh zásad zákona o vědě a technologiích[13],

- ve Slovenské republice jsou v připomínkovém řízení návrhy paragrafovaných znění zákonů Slovenské národní rady (SNR) o Slovenské akademii věd a o organizaci a podpoře vědy a výzkumu.

Dne 2. dubna 1992 se poprvé sešla v novém složení Komora volených zástupců pracovišť ČSAV a kromě jiného zvolila nové dvanáctičlenné předsednictvo. Zasedání Komory se podrobně zabývalo proběhlým hodnocením pracovišť. Komora uložila svému předsednictvu, *„aby pro další období byly neprodleně vytvářeny podmínky pro přechod na systém expertního hodnocení vědecké úrovně ústavů v delších časových intervalech (2–3 roky) na základě komplexního rozboru činnosti ústavů nezávislou skupinou externích expertů, tak jak je tento systém obvyklý ve vyspělých zemích.“*

13 Návrh zásad zákona projednávala vláda ČR dvakrát, podruhé v dubnu 1992. Návrh zásad zákona ČNR o České akademii věd vláda schválila usnesením ze dne 8. dubna 1992 č. 251 a návrh zásad zákona ČNR o vědě a technologiích stejný den usnesením č. 252. Česká národní rada oba zákony (v paragrafovaném znění) schválila dne 6. května 1992.

Na základě zkušeností z více než roční činnosti Grantové agentury ČSAV byl připraven nový statut a nový jednací a volební řád agentury. Oba dokumenty byly schváleny na zasedání Výboru prezidia pro řízení pracovišť ČSAV dne 10. března 1992.

Česká národní rada zákon o Akademii věd ČR schválila 6. května 1992 jako zákon č. 283/1992 Sb. Nabytí jeho účinnosti bylo vázáno na vypořádání majetkových a jiných práv a závazků ČSAV, které měly přejít na Českou republiku na základě zákona Federálního shromáždění, účinného od 1. ledna 1993.

Výbor prezidia pro řízení pracovišť ČSAV na svém zasedání dne 2. června 1992 schválil harmonogram prací ke zřízení Akademie věd ČR.

Prezidium ČSAV 31. srpna 1992 vydalo Memorandum k ohrožení realizace programového prohlášení vlády ČR, kterým zejména reagovalo na spory při realizaci zákona č. 300/1992 Sb.

Dne 23. září 1992 prezídium ČSAV na svém 18. zasedání schválilo rozsáhlý soubor opatření k ukončení činnosti ČSAV k 31. prosinci 1992. Prezidium dále vzalo na vědomí, že Vladislav Hančil rezignuje k 30. září 1992 na členství v prezidiu ČSAV a na funkci místopředsedy ČSAV.

Na mimořádném zasedání Výboru prezidia pro řízení pracovišť ČSAV 29. září 1992 byl předsedou Výboru zvolen Jiří Velemínský a místopředsedou Vilém Herold.

Dne 3. prosince 1992 se konalo poslední plenární zasedání Komory volených zástupců pracovišť ČSAV. Na vědomí vzalo řadu zpráv a informací.

Výbor prezidia pro řízení pracovišť ČSAV projednal na svém zasedání dne 15. prosince 1992 kromě jiného i návrh opatření ke krizovému rozpočtu Akademie na rok 1993. Přijal také rozsáhlé usnesení s řadou konkrétních úkolů, kromě jiného byl schválen například záměr diferencovaného rozdělení rozpočtu ústavům na základě jejich roztřídění do pěti skupin – od ústavů s vysokou mezinárodní úrovní až po pracoviště, která jsou jako celek neperspektivní a budou navrhována ke zrušení.

Na mimořádném zasedání Výboru prezidia pro řízení pracovišť ČSAV 22. prosince 1992 byl schválen návrh kritérií a způsobu provedení roztřídění vědeckých pracovišť AV ČR.

1993

Výbor pro řízení pracovišť AV ČR vydal dne 6. ledna 1993 Memorandum AV ČR k akutnímu ohrožení české vědy. Memorandum reagovalo na signalizované další významné snížení rozpočtu AV ČR na rok 1993. V Memorandu se kromě jiného uvádí, že hodnota rozpočtových výdajů Akademie již klesla z 1,677 miliardy Kč v roce 1991 na 1,449 miliardy. Kč v roce 1992 a v roce 1993 má dále klesnout na 1,025 miliardy Kč (bez nákladů na sociální a zdravotní pojištění). V memorandu bylo dále uvedeno, že počet pracovníků Akademie klesnul z 13 891 v roce 1989 na 8 814 v roce 1992, tj. na 63,5 % původního stavu.

Na zasedání Výboru pro řízení pracovišť AV ČR dne 12. ledna 1993 byl projednán a schválen návrh na svolání ustavujícího zasedání Akademického sněmu AV ČR. Výbor se dále zabýval rozdělením pracovišť do pěti skupin včetně návrhu zásad řešení přechodu pracovišť (týmů a jednotlivců) z AV ČR na vysoké školy, případně jiná výzkumná pracoviště.

Ve dnech 24. a 25. února 1993 se v Praze sešel ustavující sněm Akademie věd ČR. Čestným předsedou Akademie zvolil Otto Wichterleho, předsedou Rudolfa Zahradníka. Sněm dále zvolil Akademickou radu a Vědeckou radu Akademie a schválil Stanovy AV ČR. Zároveň sněm zrušil následujících 21 ústavů a pracovišť AV ČR:

- Ekonomický ústav v Praze
- Geografický ústav v Brně
- Laboratoř evoluční biologie v Praze
- Pedagogický ústav J. A. Komenského v Praze
- Prognostický ústav v Praze
- Slezský ústav v Opavě
- Sociálně-ekonomický ústav v Ústí n/Labem
- Společné laboratoře biologických pracovišť v Českých Budějovicích
- Ústav dějin střední a východní Evropy v Praze
- Ústav ekologie průmyslové krajiny v Ostravě
- Ústav experimentální biofarmacie v Hradci Králové
- Ústav fyziologických regulací v Praze
- Ústav skelných a keramických materiálů v Praze
- Ústav krajinné ekologie v Českých Budějovicích
- Ústav nukleární biologie a radiochemie v Praze
- Ústav obecné energetiky v Praze
- Ústav systematické a ekologické biologie v Brně
- Ústav technologie a spolehlivosti strojních konstrukcí v Plzni
- Ústav teorie a historie vědy v Praze
- Ústav teorie hutnických procesů v Ostravě
- Vývojové dílny v Praze

s tím, že pracovní poměry u vědeckých pracovišť budou zrušeny k 30. dubnu 1993. Dále bylo sloučeno ještě několik dalších pracovišť.

Ve dnech 26. února a 1. března 1993 se konalo první zasedání Akademické rady AV ČR. Na zasedání byli kromě jiného zvoleni místopředsedkyně a místopředseda Akademické rady Helena Illnerová a Václav Pačes a bylo schváleno rozdělení pracovních úseků (působnosti) jednotlivých členů Akademické rady.

Dne 11. března 1993 se sešlo ustavující zasedání Vědecké rady AV ČR. Předsedou Vědecké rady byl zvolen Bedřich Velický a místopředsedy Petr Harmanec a František Šmahel.

O týden později, 18. března 1993, vláda rozhodovala o materiálu MŠMT a Rady vlády pro vědeckou činnost a vývoje technologií, který obsahoval sedm variant (A až G) transformace AV ČR. Dokument vláda neschválila, ale požádala předsedu AV ČR, aby do 15. dubna 1993 předložil vládě návrh transformačního projektu Akademie, který by obsahoval časové fázování řešení transformace s ohledem na bezprostřední, střednědobé a dlouhodobé cíle řešení.

Vláda usnesením ze dne 28. dubna 1993 č. 206 vzala na vědomí návrh transformačního projektu AV ČR a požádala předsedu AV ČR, aby transformaci podle nárysu zajistil. Předseda AV ČR měl dále připravit a vládě předložit do tří měsíců po přijetí zákona o neziskových právnických osobách zásady zákona o AV ČR[14]. Předseda AV ČR měl dále ve spolupráci

14 K přijetí obecného zákona o neziskových právnických osobách (na které měly být transformovány státní rozpočtové a příspěvkové organizace) ale nikdy nedošlo a tak nemohl být tento úkol splněn. Právní transformace ústavů AV ČR byla provedena až specifickým zákonem o veřejných výzkumných organizacích č. 341/2005 Sb.

s MŠMT a Radou vlády pro vědeckou činnost a vývoje technologií předložit ve druhém pololetí 1993 zprávu o průběhu transformace AV ČR a podrobný harmonogram dalších kroků.

Vláda usnesením ze dne 11. srpna 1993 č. 418 schválila stanovy Akademie věd ČR.

Dne 25. října 1993 se konalo II. zasedání Akademického sněmu AV ČR. V usnesení sněmu byly kromě jiného uloženy konkrétní úkoly k transformaci AV ČR, například i úkol ředitelům pracovišť AV ČR, aby do 10. února 1994 zajistili zhodnocení činnosti (atestace) vysokoškolsky vzdělaných pracovníků vědeckých útvarů pracovišť. Sněm v usnesení pokládal za správné, aby většina vědeckých pracovníků a vysokoškolsky vzdělaných odborných pracovníků přešla na pracovní poměry na dobu určitou, a to v trvání nejdéle pěti let. Dále Akademický sněm schválil zásady postavení a činnosti sekcí AV ČR a jejich strukturu.

Akademická rada na svém 15. zasedání 7. prosince 1993 kromě jiného přijala velmi podrobné a konkrétní doporučení k hodnocení vysokoškolsky vzdělaných pracovníků vědeckých oddělení pracovišť AV ČR.

Struktura sekcí Akademie věd ČR k 1. lednu 1994
(schváleno na II. zasedání Akademického sněmu AV ČR 25. října 1993)

- Sekce matematiky fyziky a informatiky
- Astronomický ústav
- Fyzikální ústav
- Matematický ústav
- Ústav informatiky a výpočetní techniky
- Ústav jaderné fyziky
- Ústav teorie informace a automatizace
- Sekce aplikované fyziky
- Ústav fyzikální metalurgie
- Ústav fyziky plazmatu
- Ústav pro elektrotechniku
- Ústav pro hydrodynamiku
- Ústav přístrojové techniky
- Ústav radiotechniky a elektroniky
- Ústav teoretické a aplikované mechaniky
- Ústav termomechaniky
  (přidruženě: Institut technologie a spolehlivosti — společné pracoviště se ZČU Plzeň)
- Sekce věd o Zemi
- Geofyzikální ústav
- Geologický ústav
- Ústav dozimetrie záření
- Ústav fyziky atmosféry
- Ústav geoniky
- Ústav geotechniky
- Sekce chemických věd
- Ústav analytické chemie
- Ústav anorganické chemie
- Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského
- Ústav chemických procesů
- Ústav makromolekulární chemie
- Ústav organické chemie a biochemie
  (přidruženě: Společná laboratoř chemie pevných látek — společné pracoviště s VŠCHT Praha)

- Sekce biologických a lékařských věd
- Biofyzikální ústav
- Entomologický ústav
- Farmakologický ústav
- Fyziologický ústav
- Mikrobiologický ústav
- Ústav experimentální botaniky
- Ústav experimentální medicíny
- Ústav molekulární biologie rostlin
- Ústav molekulární genetiky
- Ústav živočišné fyziologie a genetiky
- Sekce biologicko-ekologických věd
- Botanický ústav
- Hydrobiologický ústav
- Parazitologický ústav
- Ústav ekologie krajiny
- Ústav půdní biologie
- Sekce ekonomicko-sociálních věd
- Knihovna
- Národohospodářský ústav
- Psychologický ústav
- Sociologický ústav
- Ústav státu a práva
- Sekce historických věd
- Archeologický ústav Brno
- Archeologický ústav Praha
- Archiv
- Historický ústav
- Ústav dějin umění
- Ústav pro hudební vědu
- Ústav pro soudobé dějiny
- Sekce humanitních a filologických věd
- Filozofický ústav
- Orientální ústav
- Ústav pro českou literaturu
- Ústav pro etnografii a folkloristiku
- Ústav pro jazyk český
- Ústav pro klasická studia
  (přidruženě: Slovanský ústav — společné pracoviště s FF UK Praha)

2. Proměna státních institucí průmyslového aplikovaného výzkumu po roce 1989

Stejně jako dnes se česká ekonomika i v minulosti opírala mj. o činnost výzkumných organizací, které se zabývaly aplikovaným výzkumem a vývojem. Zejména velké firmy měly před rokem 1989 zpravidla svoje vlastní výzkumná pracoviště, existovala však i rozsáhlá síť státních a resortních výzkumných organizací, nesoucích zpravidla název „výzkumný ústav". Svou činností reagovaly na poptávku od relevantních podniků, významný zdroj zakázek pro ně ale představoval rovněž „Státní plán technického rozvoje".

Na konci roku 1989 působilo podle dostupných údajů v různých odvětvích a oborech průmyslu a stavebnictví, pokrytých působností dnešního Ministerstva průmyslu a obchodu, 109 organizací aplikovaného výzkumu a vývoje s právní formou státního podniku. Je sice pravda, že se v souladu s potřebami tehdejšího plánovaného hospodářství tyto ústavy zabývaly do značné míry generickým výzkumem, v řadě případů ale vedly výsledky jejich výzkumné činnosti ke špičkovým výrobkům i v globálním měřítku. Za všechny je například možné zmínit zařízení pro sledování leteckého provozu („radar") Tamara.

Společenské změny po listopadu 1989 vedly k zásadním proměnám české ekonomiky, zejména ke změně vlastnických poměrů, stručně řečeno k privatizaci. V průběhu tohoto procesu byla použita řada postupů, jako byly prodej předem určenému vlastníkovi (např. vstup zahraničních investorů), kuponová privatizace, restituce, tzv. „malá" privatizace a další. To však znamenalo mimo jiné likvidaci některých dříve významných firem, ale také vznik řady malých firem, orientovaných ve velké míře na dodávky pro velké výrobce s nízkou potřebou inovací. To logicky vedlo k výraznému poklesu poptávky po výzkumných činnostech a k zásadním změnám ve struktuře institucí, zaměřených na aplikovaný výzkum a vývoj. Rozhodnutí o privatizaci ústavů aplikovaného výzkumu bylo součástí privatizačních kroků vlády. Základním dokumentem byl zákon České národní rady č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky ze dne 23. dubna 1991. Zatímco Ministerstvo průmyslu a obchodu navrhlo k privatizaci všechny výzkumné ústavy ve své působnosti, nebyly jiné resorty tak radikální – Ministerstvo zemědělství si například část ústavů ponechalo jako příspěvkové či rozpočtové organizace.

Z výše zmíněných 109 organizací jich bylo 96 (tedy 89 %) privatizováno a získalo své následnické organizace (většinou jako právní nástupce), přičemž zhruba ve čtvrtině těchto privatizačních případů byly současně vytvořeny též zbytkové státní podniky, které byly dále v 90. letech postupně rušeny (s likvidací či bez likvidace). V 9 případech byly původní státní podniky příslušným ministerstvem zrušeny s likvidací (některé již před zahájením tzv. velké privatizace), nezískaly tak svou následnickou organizaci a došlo k jejich zániku. Následnické organizace privatizovaných výzkumných ústavů se v 10 případech ocitly v průběhu 90. let v konkurzu nebo v likvidaci. V procesu privatizace a transformace sledovaných organizací průmyslového aplikovaného výzkumu a vývoje vzniklo dále 67 nových obchodních společností a firem, a to v důsledku vyčlenění či rozšíření určitých aktivit privatizovaných organizací.

Souhrnně vyjádřeno, jestliže při vstupu do 90. let tady bylo 109 organizací průmyslového výzkumu a vývoje, tak v současné době po celé řadě peripetií jejich transformačního procesu evidujeme 157 funkčních firem (tzn. že nejsou ani v konkurzu či v likvidaci). Tento nárůst souvisí především s podporou dekoncentrace průmyslové a výzkumné základny a podporou růstu menších středních a malých podniků v procesu transformace. Jen zhruba 60 těchto

společností je však v současné době zřetelně aktivních v oblasti výzkumu a vývoje (podle účastí na příslušných projektech v rámci státních programů podpory výzkumu a vývoje apod.). Přehled tohoto procesu nabízí tabulka na následující straně. Rysem charakteristickým pro tyto subjekty bylo zřetelné rozšíření nevýzkumných aktivit, zejména výrobních a obchodních, dále se jednalo o různé druhy služeb, poradenství a vzdělávací aktivity. K tomu došlo bez výjimky u všech předmětných organizací provozujících nyní výzkumnou a vývojovou činnost. V řadě případů přitom tyto aktivity byly vyděleny či založeny v nových organizacích. Je skutečností, že samostatné výzkumné organizace orientované na komerčně využitelný výzkum se za současné ekonomické situace nemohou obejít bez činností, zajišťujících jim další potřebné prostředky na výzkum a vývoj. Díky těmto vedlejším činnostem rovněž mají možnost rychleji aplikovat a ověřovat výsledky své výzkumné a vývojové činnosti. Budiž řečeno, že se v řadě případů jedná díky odborné úrovni personálu a kvalitě managementu firem o vysoce kvalifikovanou činnost, která těmto firmám umožňuje úspěšně působit na globálních trzích. Nelze však přehlédnout, že tato zjištění naprosto konkrétně dokumentují národohospodářsky nevhodné a přitom masové potlačení aplikovaného výzkumu v procesu transformace v průběhu 90. let, k němuž došlo v důsledku nekoncepčního přístupu k jejich privatizaci.

Proces transformace ve sledovaných organizacích se týkal více než 21 tisíc pracovníků. Po proběhlé transformaci, spojené i s výrazným „zeštíhlováním" organizací, lze hovořit v navazujících organizacích celkem o snížení na zhruba polovinu původního počtu pracovníků, přičemž ve výše zmíněných 60 společnostech jich působí přibližně 7,3 tisíce.

Přirozenou reakcí na dramatické změny na poli institucí aplikovaného výzkumu bylo úsilí těch organizací, které restrukturalizaci přečkaly v životaschopném stavu, o udržení naděje na další uplatnění. Vedle výše zmíněných změn v zaměření na nové činnosti to bylo i úsilí o vytvoření jednotící struktury, která by překonala handicap stávající roztříštěnosti a pomohla alespoň udržet pozice, především vytvořit šanci na získání prostředků z veřejných rozpočtů.

Po několika předběžných jednáních zástupců některých těchto institucí byla dne 18. června 1990 založena nová organizace, která zájemce z řad bývalých výzkumných ústavů sdružovala — Asociace výzkumných organizací ČSFR (dále AVO). Ustavujícího valného shromáždění se zúčastnilo 70 výzkumných organizací z Čech a Moravy a 20 ze Slovenska. Sídlem organizace se stal Výzkumný ústav energetických zařízení, s.p. v Brně a prvním předsedou byl zvolen Miroslav Ecler. K 31. březnu 1991 mělo AVO 113 členů a jeho činnost byla zaměřena hlavně na důsledky předchozího vývoje, který vedl k výraznému omezování poptávky po výzkumu, drastickému snížení státní podpory a konečně i výzkumné základny aplikovaného výzkumu. Zakladatelské instituce se obávaly, že nastolený trend se bude dále prohlubovat. Organizace zasílala členům vlády i federálnímu shromáždění vysvětlující dopisy, v nichž upozorňovala na existující problém. Státní úkoly technického rozvoje, které pokrývaly alespoň část kapacit ústavů, skončily 31. prosince 1990 a nebyly ničím nahrazeny. Situaci je možno charakterizovat například skutečností, že pouze 28 % členů AVO mělo k 1. dubnu 1991 pokryto alespoň 70 % kapacity hospodářskými smlouvami. Na konci roku 1992 došlo k rozdělení AVO ČSFR na AVO ČR a slovenskou FVVP, později byl název upraven na AVO, zatímco slovenská organizace dnes funguje pod názvem Zväz priemyselných výzkumných a vývojových organizácií.

Sídlo AVO se přemístilo do Prahy, změnou stanov má AVO od roku 1995 v čele prezidenta, vedle něj funguje výkonný předseda. Zatímco se na pozici prezidenta postupně vystřídali Miroslav Ecler, Miroslav Janeček a Libor Kraus, výkonným předsedou je po celou dobu Václav Neumajer. AVO si vždy kladlo za cíl zastupovat své členy v otázkách legislativních

změn, forem řízení a způsobu financování a vykonávalo publikační, informační a poradenskou činnost v oblasti aplikovaného výzkumu. Členská základna AVO se postupně proměňovala, vedle zakládajících členů z řad převážně průmyslových výzkumných institucí jsou členy i některé ústavy či firmy, zabývající se zemědělstvím a potravinářstvím. V průběhu existence AVO se přidávaly i další firmy, které své inovace opírají o výsledky výzkumu a vývoje. K růstu členské základny přispělo mj. zaměření AVO na informování členů o novinkách v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a poradenství při získávání a využití finančních prostředků z veřejných zdrojů. AVO mělo po řadu let zastoupení v Radě pro výzkum, vývoj a inovace, jeho funkcionáři i členové se zapojují do veřejného života v předmětné oblasti, aktivně se podíleli na založení a chodu TA ČR, ale i na přípravě různých strategických a koncepčních dokumentů.

V současné době má AVO 75 členů, kteří zaměstnávají téměř 6500 pracovníků[15]. Z celkového počtu je 50 malých nebo středních firem, 28 členů má statut výzkumné organizace. Podle oborového členění dominují subjekty se zaměřením na průmysl (47 členů), dále pak jsou zastoupeny v klesající škále zemědělství, chemie, vědy o zemi, biologie, ale též lékařství a společenské vědy.

Grafická příloha č. 33

Transformace státních podniků, které se zabývaly aplikovaným výzkumem a vývojem, na nástupnické organizace. Nejprve je uveden původní státní podnik. V některých případech pak následuje přechodová organizace a v posledním sloupci jsou uvedeny organizace, k jejichž vzniku celá transformace vedla.

	Přechodová fáze	Organizace vzniklé po transformaci
Název	Název	Název
BIOSTER, s. p.		BIOSTER, a. s.
Elitex Brno, s. p.		SVV Elitex, s. r. o.
ELSYST Praha, s. p.	ELSYST Praha, s. p. B11	ELSYST s.r.o
ENERGO-VÝZKUM, s. p.		EGV s. r. o.
FILPAP, s. p.		AMERSIL FILPAP, s. r. o.
Form Brno, s. p.		FORM, a. s.
INCOM, s. p.		INCOM, s. p.
INORGA – Ústav pro automat. a řízení v průmyslu, s. p.		Tomáš Těhník
INORTEX, s. p.		INORTEX, s. r. o.
IRAPA, s. p.	IRAPA, s. p.,	Předáno restituentům a část bezúplatným převodem na obec
Keramický servis Praha, s. p.	Projekt. a konstr. ústav keramiky. s. p.	CERAMICA PRAGA s. r. o. – KERAMICKÉ VÝROBKY
KLIMACEN-TRUM, s. p.		KLIMACEN-TRUM, a. s.
		KLIMACEN-TRUM VZT, a. s.
KON-TECH Plzeň, s. p.		Ing. František Kalouš
Konstrukční a vývojový ústav stavební Liberec, s. p.		KVS spol. s r.o.
MARTEC Ostrava, s. p.		MARTEC Ostrava, s. p.
MODIS Šternberk, s. p.		MODISO, v.o.s.
Ocelářský výzkumný ústav, s. p.	Ocelářský výzkumný ústav, s. p.	Ocelářský výzkumný ústav Karlštejn, s. r. o.
Podnik vývoje a projekce Brno, s. p.		Podnik vývoje a projekce Brno, s. p.
Požárně atest. a výzkumný ústav stavební Praha, s. p.		Požárně atest. a výzkumný ústav stavební, a. s.

15 viz http://www.avo.cz/databaze/avo26.php

	Přechodová fáze	Organizace vzniklé po transformaci
Název	Název	Název
Projektový a vývojový ústav Karlovy Vary, s. p.		KARLOPRO-JEKT, s. r. o.,
PROTOTY-PA Brno, s. p.		Prototypa – ZM, s. r. o.
		SEKO-V Brno, s. r. o.
		WINSTON Production, s. r. o. – od 23. 4. 1998
		WINSTON Import a Marketing, s. r. o.
		WINSTON Internacional a. s.
		Moning ekology, spol. s r. o.,
Průmyslové stavby Brno, vývojový a inženýrský s. p.		Průmyslové stavby Brno, a. s.
		QUALIFORM, a. s.
PYROS Praha, s. p.		PYROS Praha, s. p.
RACIO Ostrava, s. p.		RACIO Ostrava, s. p.
Státní výzk. úst. ochrany materiálu G. V. Akimova, s. p.	Státní výzk. ústav ochrany materiálu, s. p.	SMALT, s. r. o.
		Státní výzk. ústav ochrany materiálu, s. r. o.
Státní výzkumný ústav materiálu, s. p.		SVÚM, a. s.
		ADVANCED TECHNOLOGY GROUP PRAHA, s. r. o.
Státní výzkumný ústav pro stavbu strojů, s. p.		SVÚSS, a. s.
		VAMET, s. r. o.
		TECHLAB, s. r. o.
		AHT Energetika, s. r. o.
		THHT Praha, s. r. o.
Státní výzkumný ústav sklářský, s. p.		Sklářský ústav, s. p.
		Státní výzkumný ústav sklářský, a. s.
Státní výzkumný ústav textilní, s. p.	Státní výzkumný ústav textilní, s. p.	Společnost pro výběr a uplatnění techniky, s. r. o.
Stavební ústav Brno, s. p.		ARMABETON, a. s.
Stavokon-strukce, výzkum, vývoj Praha, s. p.		STAVOKON-STRUKCE VIP, s. r. o.,
Stavomont Praha, s. p.		Stavomont Praha, a. s.
Strojní vývoj – SV, s. p.		Tomáš Mrklas
SUPRO, s. p.		Ing. Michal Procházka
Technicko-inženýrský ústav, s. p.		Technicko-inženýrský ústav, a. s. TIÚ – PLAST, a. s.
Technický a zkušební ústav stavební, s. p.		Technický a zkušební ústav stavební Praha, s. p.
Tepelná technika Praha, s. p.		Tepelná technika Praha, s. p.
TESLA ELSTROJ Praha, s. p.	TESLA ELSTROJ Praha, s. p. B58	LE CYGNE SPORTIF GROUP a.s
		Zdeněk Holík
		NEMI, spol. s r. o.
TESLA VÚPJT Přemyšlení, s. p.		TESLA VÚPJT Přemyšlení, s. p.
TESLA VÚST a. s. Popova, s. p.		Bes Net Prague s. r. o.
		APEX spol. s r. o. (Radiokomunikační systémy)
		ASICentrum spol. s r. o.
		ATD s. r. o.
		DATTEL, a. s.
		ELDIS s. r. o.
		ETOS akustika s. r. o.
		HiChem, s. r. o. – (výroba čistých a speciál. chemikálií)

Název	Přechodová fáze Název	Organizace vzniklé po transformaci Název
		ICM, spol. s r. o. – (Inovační centrum mikroniky)
		JSP Systems, s.r.o. (elektronické a měřicí systémy)
		KOZÁK FRANTIŠEK-TECHNICKÁ MIKRO-GRAFIE A REKLAM. GRAFIKA
		LEVÝ Vladislav – OPTOLA
		MikroTek s.r.o.
		P-sensor, s.r.o.
		Rothbauer Miloš, Ing. – MiroTech
		SysEl, s.r.o. (systémy elektronické)
		ŠMÍD Stanislav – ZAKÁZKOVÁ VÝROBA ELEKTRON. ZAŘÍZENÍ
		T-SOFT, s.r.o. (Top SOlution For Tomorrow)
		TTS s.r.o.
		ViDiS s.r.o.
TESLA VÚT Praha, s.p.	TTC TESLA Telekomunikace, s.p.	TTC TESLA Telekomunikace, s.r.o.
TEVÚH, s.p.		TEVÚH, s.r.o.
		PHARMA-SOL Praha, spol. s r. o.
Texing Brno, s.p.	Texing Brno, s.p. B87	MONING EKOLOGY s.r.o.
Ústav bytové a oděvní kultury – ÚBOK, s.p.		LINEA – ÚBOK. a.s.
Ústav pro výzkum a vývoj ekonom. řízení, s.p.		ELO Computers, s.r.o.
		EPOS, s.r.o.
		Služby výpočet. techniky Písek, s.r.o.
Ústav pro výzkum elektron. systémů Praha, s.p.	Ústav pro výzkum elektron. systémů Praha, s.p.,	KONWES, SPOL. s.r.o.
Ústav pro zpracování chemických vláken, s.p.	Ústav pro zpracování chemických vláken, s.p.	SPOLSIN, s.r.o.
Ústav racionalizace ve stavebnictví Praha, s.p.		G-HEAT, s.r.o.
		ÚRS PRAHA, a.s.,
Ústav výpočetní techniky a racionalizace, s.p.		PREGIS, a.s.
Ústav výpočetní techniky Olomouc, s.p.		Ústav výpočetní techniky Olomouc, s.p.
UTRIN Praha, s.p.		UTRIN s.r.o.
Ústav pro výzkum motorových vozidel, s.p.		ÚVMV Consulting, a.s.
		ÚVMV TUV, s.r.o.
VÚEK Hradec Králové, s.p.	TERRONIK, s.p.	ACER, s.r.o.
		ADVAM, v.o.s.
		EPSILON, s.r.o.
		PUROCERAM, s.r.o.
VÚES Brno, s.p.	VÚES Brno, s.p.	VÚES Brno, a.s.
VÚCHZ, s.p.		VÚCHZ, a.s.
VUSTE, s.p.	VUSTE SERVIS, s.p., VUSTE EVZ, s.p., VUSTE VVZ, vývojový závod s.p., VUSTE – Agent. porad. a inženýrských služeb	VUSTE ENVIS, s.r.o.
		AVIKO, s.r.o., od 27. 1. 1998 ABATIS, a.s.
		VUSTE-APIS, s.r.o.
VÚSU, s.p.		VÚSU, a.s.
Vývoj Vlašim, s.p.		Ing. Rudolf Mašek – balicí a zpracovatelské stroje

Název	Přechodová fáze Název	Organizace vzniklé po transformaci Název
Vývoj.a konstr.servis pozem. staveb. Č. Budějovice, s.p.		Vývoj.a konstr.servis pozem. staveb. Č. Budějovice, s.p.
Vývojová a provozní základna, s.p.	Vývojová a provozní základna, s.p. B117	CONSY PRAHA spol. s r.o.
Výzkum. real. ústav pozem. a inžen. stavitelství, s.p.		Výzkum. real. ústav pozem. a inžen. stavitelství, s.p.
Výzkumně vývojové služby, s.p.		LASER-TECH, spol. s r.o.
Výzkumný a vývoj. ústav lehké prefabrikace Plzeň, s.p.		INDOSS, s.r.o.,
Výzkumný a vývoj. ústav maltovin a osinkoce-mentu, s.p.	Výzkumný a vývoj. ústav maltovin a osinkocementu, s.p.	Výzkumný ústav maltovin Praha s.r.o.
Výzkumný a vývoj. ústav pozemního stavitel. Ostrava,s.p.		Inovační centrum výzkum. a vývoj. ústav pozem. stavitelství, a.s.
		THERM, s.r.o.
Výzkumný a vývoj. ústav stavební Praha, s.p.		TTC TECHKOM CENTRUM, a.s.
Výzkumný a vývojový ústav dřevařský Praha		Výzkumný a vývojový ústav dřevařský, s.p.
Výzkumný a vývojový ústav kožené galantérie, s.p.		E R B, s.r.o.
Výzkumný a zkušební letecký ústav, s.p.		Výzkumný a zkušební letecký ústav, a.s.
		VZLÚ – SPEEL, s.r.o.
		Letecké přístroje Praha, s.r.o.
Výzkumný ústav anorganické chemie, s.p.		Výzkumný ústav anorganické chemie, a.s.
Výzkumný ústav antibiotik a biotransformací, s.p.	Výzkumný ústav antibiotik a biotransformací, s.p. B134	ICN Czech Republic a.s.
Výzkumný ústav armatur a potrubí, s.p.		ARPO, a.s.
Výzkumný ústav bavlnářský, s.p.		Výzkumný ústav bavlnářský, a.s.
Výzkumný ústav čerpadel, s.p.		Výzkumný ústav čerpadel, a.s.
		SIGMA – Výzkumný a vývojový ústav, s.r.o.
		SIGMA Group, a.s.
Výzkumný ústav ČKD, s.p.		ČKD Technické laboratoře, a.s.
Výzkumný ústav gumár. a plastikářské technologie, s.p.		SPUR, a.s.
		ALIACHEM a.s., o.z. FATRA Napajedla
		IGTT, a.s.
Výzkumný ústav hutnictví železa, s.p.		Výzkumný ústav hutnictví železa, a.s.
		DASFOS, v.o.s.
		INFORMETAL, zájmové sdružení
Výzkumný ústav inženýrských staveb Brno, s.p.		Výzkumný ústav inženýrských staveb, a.s.
		Výzkumný ústav inženýrských staveb, s.r.o.
Výzkumný ústav keramiky, s.p.	Výzkumný ústav keramiky, s.p.B146	ELECT – ELEKTRONICKÉ SYSTÉMY, s.r.o.
		Vysokotepl. a užitk. keram., s.r.o.
		IDEA-Industrial Development Agency s.r.o.
Výzkumný ústav kolejových vozidel, s.p.		Výzkumný ústav kolejových vozidel, a.s.
Výzkumný ústav kovů, s.p.		Výzkumný ústav kovů Panenské Břežany, s.r.o.
		Výzkumný ústav kovů Kovohutě, s.r.o.
		EKO VÚK, s.r.o.
		ELIDIS, s.r.o.
		VUK – ČISTÉ KOVY, s.r.o.

	Přechodová fáze	Organizace vzniklé po transformaci
Název	Název	Název
Výzkumný ústav lýkových vláken, s. p.		Výzkumný ústav lýkových vláken, s. r. o.
Výzkumný ústav mechanizace stavebnictví Praha, s. p.	Výzkumný ústav mechanizace stavebnictví Praha, s. p.	UNICA Technologies, a. s.
Výzkumný ústav měřicí techniky Brno, s. p.	Výzkumný ústav měřicí techniky Brno, s. p.	DATAMETR, s. r. o.
Výzkumný ústav nerudných surovin, s. p.		KSB, s. r. o., VÚNES Karlovy Vary
Výzkumný ústav obráběcích strojů a obrábění Praha, s. p.	Výzkumný ústav obráběcích strojů a obrábění Praha, s. p. B154	VÚOSO, a. s.
Výzkumný ústav oděvní, s. p.		Výzkumný ústav oděvní, a. s.
Výzkumný ústav organických syntéz, s. p.		Výzkumný ústav organických syntéz, a. s.
Výzkumný ústav pletařský, s. p.		Výzkumný ústav pletařský, a. s.
Výzkumný ústav potrav., chem. a chladicí techniky, s. p.		ATEKO, a. s.
Výzkumný ústav pozemních staveb Praha, s. p.		Milan Kolář,
		Požárně atestační a výzkumný ústav stavební, a. s.
		Centrum staveb.inženýrství, zkušeb. a poradenství,a. s.
Výzkumný ústav pro biofaktory a veterinární léčiva,s. p.		BIOPHARM, Výzkum. ústav biofarmacie a veter. léčiv a. s.
		BIOFAKTORY, s. r. o.
Výzkumný ústav pro farmacii a biochemii, s. p.	Výzkumný ústav pro farmacii a biochemii, s. p.	Výzkumný ústav pro farmacii a biochemii, a. s.
Výzkumný ústav realizace inovací ve staveb. Praha, s. p.	Výzkumný ústav realizace inovací ve staveb. Praha, s. p.	Výzkumný ústav realizace inovací ve staveb. Praha, s. p.
Výzkumný ústav silnoproudé elektrotechniky, s. p.	Výzkumný ústav silnoproudé elektrotechniky, s. p.	PROLAB, s. r. o.,
		EPA, a. s.
		ZKUŠEBNICTVÍ, a. s.
		WH-KOTE, s. r. o.,
Výzkumný ústav skla a bižutérie, s. p.		ECOGLAS, s. r. o.
Výzkumný ústav stavební prefabrikace Praha, s. p.	Výzkumný ústav stavební prefabrikace Praha, s. p.	PROFILPROJEKT, a. s.
Výzkumný ústav stavebních a zemních strojů Brno, s. p.	Výzkumný ústav stavebních a zemních strojů Brno, s. p.	PAVELKA, spol. s r. o.
Výzkumný ústav stavebních hmot Brno, s. p.	Výzkumný ústav stavebních hmot Brno, s. p.	Výzkumný ústav stavebních hmot Brno, a. s.
		RIBM, s. r. o.
Výzkumný ústav stroj. spotřebního zboží Praha, s. p.		AMKO spol. s r. o.
Výzkumný ústav syntetických pryskyřic a laků, s. p.		SYNPO, a. s.
Výzkumný ústav textilního zušlechťování, s. p.		INOTEX, s. r. o.
Výzkumný ústav textilních strojů, s. p.		Výzkumný ústav textilních strojů, a. s.
Výzkumný ústav transportních zařízení, s. p.	Výzkumný ústav transportních zařízení, s. p. B179	TRAMAZ, a. s.
		SATEC, s. r. o.
Výzkumný ústav vlnařský, s. p.	Textilní zkušební ústav, s. p. B181	Ústav textilního inženýrství – VÚV, a. s.
Výzkumný ústav zdravotnické techniky Brno, s. p.		CHIRONAX, a. s.
		MEDIPO EM, s. r. o.

	Přechodová fáze	Organizace vzniklé po transformaci
Název	Název	Název
Výzkumný ústav zemědělských strojů Praha, s.p.		AGMECO, s.r.o.
Výzkumný, vývoj. a projekt. ústav cihlářské výroby, s.p.		CIVO, a.s.
ZKL VÚVL Brno, s.p.		ZKL VÚVL Brno, a.s.
		MESING-MAT, s.r.o.

3. Představitelé federálních a národních orgánů působících v letech 1989 až 1993

Předsedové vlád ČSFR

Jméno	Funkční období
Ladislav Adamec	12. 10. 1988 – 7. 12. 1989
Marián Čalfa	10. 12. 1989 – 27. 6. 1990
Marián Čalfa	27. 6. 1990 – 2. 7. 1992
Jan Stráský	2. 7. 1992 – 31. 12. 1992

Předsedové vlád ČR

Jméno	Funkční období
František Pitra	10. 12. 1988 – 6. 2. 1990
Petr Pithart	6. 2. 1990 – 2. 7. 1992
Václav Klaus	2. 7. 1992 – 4. 7. 1996

Předsedové SK VTRI

Jméno	Funkční období
Karel Juliš	19. 6. 1989 – 3. 12. 1990
František Reichel	10. 12. 1989 – 6. 4. 1990
Armin Delong	6. 4. 1990 – 27. 6. 1990 [a]

[a] SKVTRI byla k 27. 6. 1990 zrušena

Ministři školství ČR

Jméno	Funkční období
Jana Synková	12. 10. 1988 – 4. 12. 1989
Milan Adam	6. 12. 1989 – 27. 6. 1990
Petr Vopěnka	29. 6. 1990 – 2. 7. 1992
Petr Piťha	3. 7. 1992 – 27. 4. 1994

Prameny: Archiv vlády ČR, www.vlada.cz; archiv MŠMT, www.msmt.cz

Akademie věd

Jméno	Funkční období
Československá akademie věd	
Josef Říman	12. 12. 1985 – 2. 12. 1989
Otto Wichterle	28. 6. 1990 – 31. 12. 1992
Akademie věd České republiky	
Výbor pro řízení pracovišť AV ČR	31. 12. 1992 – 25. 2. 1993
Rudolf Zahradník	25. 2. 1993 – 27. 3. 2001

Pramen: Archiv AV ČR, www.cas.cz

4. Složení rad zabývajících se výzkumem a vývojem a předsednictev GA ČR a TA ČR[16]

Složení koordinační rady vlády ČSFR pro vědu a technologie

Ode dne 22. ledna 1992 (usnesením vlády ČSFR ze dne 22. ledna 1992 č. 46)
Jmenován: předseda rady mpř. vlády ČSFR doc. Ing. Antonín **Baudyš**

Ode dne 19. února 1992 (usnesením vlády ČSFR ze dne 19. února č. 116)
Jmenováni: doc. RNDr. Jaroslav **Figala**, DrSc., Ing. Vladislava **Hančil**, CSc., prof. Ing. Stanislav **Hanzl**, CSc., doc. PhDr. Ladislav **Hejdánek**, PhDr.h.c., doc. RNDr. Jiří **Hlaváček**, CSc., prof. MUDr. Pavel **Klener**, DrSC., RNDr. Jan **Koukal**, CSc., prof. RNDr. Jaroslav **Kurzweil**, DrSc., prof. JUDr. Karel **Malý**, DrSc., prof. Ing. Stanislav **Procházka**, DrSc., RNDr. Jaroslav **Spížek**, CSc., doc. PhDr. František **Šmahel**, DrSc., Ing. Karel **Šperlink**, CSc. doc. Ing. Rudolf **Zahradník**, DrSc. členy rady

Členové a předsedové Rady vlády ČR pro vědeckou činnost a vývoje technologií

Ode dne 16. září 1992 (usnesením vlády ze dne 16. 9. 1992 č. 554)
Jmenováni: prof. MUDr. Michal **Anděl**, CSc., RNDr. Jiří **Hlaváček**, CSc., Ing. Dr. Pavel **Chráska**, DrSc., RNDr. Jan **Koukal**, CSc., prof. Ing. Jan **Kupec**, CSc., Vlastimil **Hadraba**, Ing. Pavel **Hofírek**, CSc., Ing. Ladislav **Chrudina**, CSc. RNDr. Vladimír **Roskovec**, CSc., RNDr. Ing. Vladimír **Sattran**, CSc., DrSc. (hon.), doc. MUDr. Josef **Syka**, DrSc., Ing. Karel **Šperlink**, CSc., PhDr. Karel **Štindl**, prof. PhDr. Otto **Urban**, CSc., prof. Ing. Dr. Zdeněk **Vodrážka**, DrSc. a prof. MUDr. Pavel **Klener**, DrSc. (náhradník).

Ode dne 16. října 1992 (1. zasedání Rady)
Zvoleni: RNDr. Jan **Koukal**, CSc. výkonný předseda Rady, doc. MUDr. Josef **Syka**, DrSc. a Ing. Karel **Šperlink**, CSc. místopředsedy Rady

Ode dne 17. června 1993 (17. zasedání Rady)
Zvolen: Vlastimil **Hadraba** 1. místopředsedou Rady

Ode dne 25. srpna 1993 (usnesením vlády ze dne 25. 8. 1993 č. 466)
Odvolán: PhDr. Karel **Štindl**
Jmenován: RNDr. Igor **Němec**, ministr vlády a vedoucí Úřadu vlády ČR, členem a předsedou Rady

Ode dne 8. června 1994 (usnesením vlády č. 466)
Odvoláni: Ing. Ladislav **Chrudina**, CSc., RNDr. Jan **Koukal**, CSc., prof. Ing. Jan **Kupec**, CSc., RNDr. Ing. Vladimír **Sattran**, CSc., prof. PhDr. Otto **Urban**, CSc.,
Jmenováni: prof. MUDr. Pavel **Klener**, DrSc., doc. RNDr. Zdeněk **Kukal**, DrSc., podplukovník doc. Ing. Jiří **Moc**, CSc., prof. RNDr. Eduard **Schmidt**, CSc., prof. Ing. Rudolf **Zahradník**, DrSc.

16 Jména předsedů jsou vždy uvedena červeně

Členové a předsedové Rady vlády ČR pro výzkum a vývoj

Zákon č. 1/1995 Sb., kterým se mj. změnil název Rady, nabyl účinnosti 18. 1. 1995. Složení Rady se jím nezměnilo, předsedou Rady je od té doby podle zákona člen vlády.

Ode dne 22. února 1995 (usnesením vlády ze dne 22. 2. 1995 č. 111)
Odvolán: Ing. Pavel **Hofírek**, CSc.

Ode dne 22. března 1995 (usnesením vlády č. 466)
Jmenován: Ing. Petr **Kohout**

Ode dne 18. září 1996 (usnesením vlády ze dne 18. 9. 1996 č. 487)
Skončilo funkční období: RNDr. Vladimír **Roskovec**, CSc.
Jmenováni: prof. Ing. Emanuel **Ondráček**, CSc.
prof. MUDr. Michal **Anděl**, CSc., Vlastimil **Hadraba**, prof. RNDr. Jiří **Hlaváček**, CSc., Ing. Dr. Pavel **Chráska**, DrSc., prof. MUDr. Josef **Syka**, DrSc., Ing. Karel **Šperlink**, CSc., prof. Ing. Dr. Zdeněk **Vodrážka**, DrSc. (na 2. funkční období)

Ode dne 4. července 1996 (jmenováním vlády)
Odvolán: RNDr. Igor **Němec** z funkce člena a předsedy Rady (4. 7. 1996 demisí vlády)
Jmenován: Ing. Pavel **Bratinka**, ministr bez portfeje, členem a předsedou Rady

Ode dne 5. ledna 1998 (usnesením vlády ze dne 5. 1. 1998 č. 3)
Odvolán: Ing. Pavel **Bratinka** z funkce člena a předsedy Rady (2. 1. 1998 demisí vlády)
Jmenován: doc. PhDr. Jan **Sokol**, CSc., ministr školství, mládeže a tělovýchovy, členem a předsedou Rady

Ode dne 10. června 1998 (usnesením vlády ze dne 3. 6. 1998 č. 383)
Skončilo funkční období: prof. MUDr. Pavel **Klener**, DrSc., podplukovník doc. Ing. Jiří **Moc**, CSc., prof. RNDr. Eduard **Schmidt**, CSc., prof. Ing. Rudolf **Zahradník**, DrSc.
Odvoláni: prof. RNDr. Jiří **Hlaváček**, CSc., prof. Ing. Emanuel **Ondráček**, DrSc., prof. Ing. Dr. Zdeněk **Vodrážka**, DrSc.
Jmenováni: Ing. Miroslav **Janeček**, CSc., Ing. Karel **Jungwirth**, DrSc., plk. doc. Ing. Karel **Kotek**, CSc., prof. ThDr. Petr **Pokorný**, DrSc., prof. Ing. Jaroslav **Purmenský**, DrSc., prof. Ing. Zdeněk **Vostracký**, DrSc., prof. RNDr. Jiří **Zlatuška**, CSc. doc. RNDr. Zdeněk **Kukal**, DrSc. (na 2. funkční období)

Ode dne 13. srpna 1998 (usnesením vlády ze dne 12. 8. 1998 č. 526)
Odvolán: doc. PhDr. Jan **Sokol**, CSc. z funkce člena a předsedy Rady
Jmenován: Ing. Pavel **Mertlík**, CSc., místopředseda vlády pro hospodářskou politiku, členem a předsedou Rady

Ode dne 17. března 1999 (usnesením vlády ze dne 17. 3. 1999 č. 234)
Odvolán: Vlastimil **Hadraba** (tím skončila i jeho funkce 1. místopředsedy Rady)

Ode dne 22. března 1999
Skončilo funkční období: Ing. Petr **Kohout**

Ode dne 14. dubna 1999 (usnesením vlády ze dne 14. 4. 1999 č. 355)
Jmenováni: prof. PhDr. Martin **Potůček**, CSc. MSc., Ing. Josef **Bouška**, CSc.

Ode dne 3. května 1999 (119. zasedání Rady)
Zvolen: prof. PhDr. Martin **Potůček**, CSc. MSc. — 1. místopředsedou Rady

Ode dne 18. září 2000
Skončilo funkční období: prof. MUDr. Josef **Syka**, DrSc., Ing. Karel **Šperlink**, CSc.
(tím skončily i jejich funkce místopředsedů Rady)
prof. MUDr. Michal **Anděl**, CSc., Ing. Dr. Pavel **Chráska**, DrSc.

Ode dne 19. září 2000 (usnesením vlády ze dne 26. 7. 2000 č. 768)
Jmenováni: prof. JUDr. Jan **Dědič**, Ing. Milan **Holl**, CSc., Ing. Rostislav **Mach**, DrSc., MUDr. Vladimír **Viklický**, CSc.

Ode dne 26. září 2000 (137. zasedání Rady)
Zvoleni: Ing. Miroslav **Janeček**, CSc. a MUDr. Vladimír **Viklický**, CSc. místopředsedy Rady

Ode dne 3. května 2001 (usnesením vlády ze dne 2. 5. 2001 č. 423)
Odvolán: Ing. Pavel **Mertlík**, CSc. z funkce člena a předsedy Rady
Jmenován: JUDr. Pavel **Rychetský**, místopředseda vlády a předseda Legislativní rady vlády, členem a předsedou Rady

Ode dne 10. června 2002 (usnesením vlády ze dne 6. 5. 2002 č. 474)
Skončilo funkční období: Ing. Karel **Jungwirth**, DrSc., plk. doc. Ing. Karel **Kotek**, CSc., doc. RNDr. Zdeněk **Kukal**, DrSc., prof. ThDr. Petr **Pokorný**, DrSc.,
Jmenováni: prof. Ing. Petr **Zuna**, CSc., prof. MUDr. Cyril **Höschl**, DrSc., Ing. Vladimír **Nekvasil**, DrSc., plk. doc. Ing. Václav **Přenosil**, CSc.,
Ing. Miroslav **Janeček**, CSc., prof. Ing. Jaroslav **Purmenský**, DrSc., prof. Ing. Zdeněk **Vostracký**, DrSc., prof. RNDr. Jiří **Zlatuška**, CSc. (na 2. funkční období)

Členové a předsedové Rady pro výzkum a vývoj

Návazně na nabytí účinnosti zákona č. 130/2002 Sb. a schválení nového Statutu Rady byli nově jmenováni všichni členové Rady i její předseda.

Ode dne 8. srpna 2002 (usnesením vlády ze dne 7. srpna 2002 č. 768)
Odvolán: JUDr. Pavel **Rychetský** z funkce předsedy Rady
Jmenován: PhDr. Petr **Mareš**, místopředseda vlády pro výzkum a vývoj, lidská práva a lidské zdroje, předsedou Rady

Ode dne 8. srpna 2002 (usnesením vlády ze dne 7. 8. 2002 č. 769)
Jmenováni: Ing. Josef **Bouška**, CSc., prof. JUDr. Jan **Dědič**, Ing. Milan **Holl**, CSc., prof. MUDr. Cyril **Höschl**, DrSc., Ing. Miroslav **Janeček**, CSc., Ing. Rostislav **Mach**, DrSc., Ing. Vladimíra **Nekvasil**, DrSc., prof. PhDr. Martin **Potůček**, CSc., MSc., plk. doc. Ing. Václav **Přenosil**, CSc., prof. Ing. Jaroslav **Purmenský**, DrSc., MUDr. Vladimír **Viklický**, CSc., prof. Ing. Zdeněk **Vostracký**, DrSc., prof. RNDr. Jiří **Zlatuška**, CSc., prof. Ing. Petr **Zuna**, CSc.

Ode dne 20. září 2002 (166. zasedání Rady)
Zvoleni: prof. PhDr. Martin **Potůček**, CSc. MSc. — 1. místopředsedou Rady
Ing. Miroslav **Janeček**, CSc. a MUDr. Vladimír **Viklický**, CSc. místopředsedy Rady

Ode dne 17. srpna 2004 (usnesením vlády ze dne 17. 8. 2004 č. 772)
Odvolán: PhDr. Petr **Mareš** z funkce předsedy Rady (4. 8. 2004 demisí vlády)
Jmenován: Ing. Martin **Jahn**, místopředseda vlády pro ekonomiku, předsedou Rady

Ode dne 15. září 2004 (usnesením vlády ze dne 15. 9. 2004 č. 889)
Odvoláni: Ing. Milana **Holl**, CSc., prof. MUDr. Cyril **Höschl**, DrSc. FRCPsych., Ing. Rostislav **Mach**, DrSc., prof. PhDr. Martin **Potůček**, CSc. MSc., prof. Ing. Václav **Přenosil**, CSc., prof. Ing. Jaroslav **Purmenský**, DrSc., prof. Ing. Zdeněk **Vostracký**, DrSc., prof. RNDr. Jiří **Zlatuška**, CSc.
Jmenováni: JUDr. Petra **Buzková**, Ing. Jaroslav **Doležal**, CSc., doc. RNDr. František **Ježek**, CSc., Ing. Vratislav **Kulhánek**, Dr. h. c., prof. MUDr. Josef **Syka**, DrSc., doc. Ing. Karel **Šperlink**, CSc., Ing. Milan **Urban**, prof. Ing. Ivan **Wilhelm**, CSc.

Ode dne 8. října 2004 (195 zasedání Rady)
Zvoleni: JUDr. Petra **Buzková,** Ing. Milan **Urban,** MUDr. Vladimír **Viklický**, CSc. místopředsedy Rady

Ode dne 19. ledna 2006 (usnesením vlády ze dne 18. 1. 2006 č. 75)
Odvolán: Ing. Martin **Jahn** z funkce předsedy Rady
Jmenován: doc. Ing. Jiří **Havel**, CSc., místopředseda vlády pro ekonomiku, předsedou Rady

Ode dne 2. března 2006 (usnesením vlády ze dne 1. 3. 2006 č. 214)
Odvoláni: prof. JUDr. Jan **Dědič,** Ing. Vratislav **Kulhánek**, Dr. h. c.
Jmenováni: Ing. Martin **Jahn**, doc. JUDr. Hana Marková, CSc.

Ode dne 8. srpna 2006 (usnesením vlády ze dne 1. 3. 2006 č. 214)
Jmenováni: Ing. Josef **Bouška**, CSc., Ing. Miroslav **Janeček**, CSc., Ing. Vladimíra **Nekvasil**, DrSc., doc. MUDr. Vladimír **Viklický**, CSc., prof. Ing. Petr **Zuna**, CSc. (2. funkční období)

Ode dne 4. října 2006 (usnesením vlády ze dne 4. 10. 2006 č. 1145)
Odvolán: doc. Ing. Jiří **Havel**, CSc. z funkce předsedy Rady (demisí vlády 4. 9. 2006)
Jmenována: PhDr. Miroslava **Kopicová**, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, předsedkyní Rady

Ode dne 16. listopadu 2006 (usnesením vlády ze dne 15. listopadu 2006 č. 1321)
Odvolána: PhDr. Miroslava **Kopicová**, z funkce předsedkyně Rady
Odvoláni: doc. Ing. Josef **Bouška**, CSc., JUDr. Petra **Buzková**, doc. JUDr. Hana **Marková**, CSc., Ing. Milan **Urban**, prof. Ing. Ivan **Wilhelm**, CSc., prof. Ing. Petr **Zuna**, CSc. z funkce člena Rady
Jmenováni: Ing. Mirek **Topolánek**, předseda vlády, předsedou Rady
PhDr. Miroslava **Kopicová**, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, 1. místopředsedkyní Rady
Ing. Martin **Říman**, ministr průmyslu a obchodu, místopředsedou Rady
prof. Ing. Vladimír **Haasz**, CSc., prof. Ing. Petr **Sáha**, CSc., Ing. Pavel **Vlasák**, DrSc. členy Rady

Ode dne 20. prosince 2006 (usnesením vlády ze dne 20. 12. 2006 č. 1471)
Jmenován: prof. Ing. Jiří **Málek**, DrSc. členem Rady

Ode dne 19. března 2007 (usnesením vlády ze dne 19. března 2007 č. 274)
Jmenována: PhDr. Miroslava **Kopicová** členkou Rady (z důvodu změny statutu, kdy místopředsedy Rady už nejmenovala vláda, ale byli voleni tak, jako do 15. 11. 2006).

Ode dne 13. dubna 2007 (222. zasedání Rady)
Zvoleni: PhDr. Miroslava **Kopicová** I. místopředsedkyní Rady, prof. Ing. Vladimír **Haasz**, CSc. místopředsedou Rady (další místopředsedou zůstal doc. MUDr. Vladimír **Viklický**, CSc.)

Ode dne 3. května 2007 (usnesením vlády ze dne 2. května 2007 č. 488)
Odvolán: Ing. Martin **Říman**, ministr průmyslu a obchodu, z funkce člena Rady
Jmenován: prof. PhDr. Petr **Matějů**, Ph.D. členem Rady

Ode dne 4. října 2007 (usnesením vlády ze dne 3. října 2007 č. 1102)
Odvolán: prof. Ing. Petr **Sáha**, CSc. z funkce člena Rady
Jmenován: prof. Ing. Jan **Hron**, DrSc., dr.h.c. členem Rady

Členové a předsedové Rady pro výzkum, vývoj a inovace

Návazně na nabytí účinnosti zákona č. 110/2008 Sb., kterým se novelizoval zákon č. 130/2002 Sb., se změnil název Rady, ale její dosavadní členové pokračovali ve svých funkčních obdobích.

Ode dne 16. září 2008 (usnesením vlády ze dne 10. 9. 2008 č. 1172)
Skončilo funkční období: doc. RNDr. František **Ježek**, CSc., prof. MUDr. Josef **Syka**, DrSc., doc. Ing. Karel **Šperlink**, CSc.
Odvolán: doc. MUDr. Vladimír **Viklický**, CSc. z funkce člena Rady
Jmenováni: Ing. Jaroslav **Doležal**, CSc., prof. PhDr. Petr **Fiala**, Ph.D., Ing. Zbyněk **Frolík**, doc. Ing. Michal **Korecký**, Ph.D. členy Rady

Ode dne 10. října 2007 (236. zasedání Rady)
Zvolen: Ing. Jaroslav **Doležal**, CSc. místopředsedou Rady

Ode dne 4. května 2009 (usnesením vlády ze dne 4. 5. 2009 č. 573)
Jmenován: doc. MUDr. Bohuslav **Svoboda**, CSc. členem Rady
Ode dne 25. května 2009 (usnesením vlády ze dne 25. května 2009 č. 651)
Odvolán: Ing. Mirek **Topolánek** z funkce předsedy Rady (demisí vlády 8. 5. 2009)
Jmenován: Ing. Jan Fischer, CSc. předsedou Rady

Ode dne 10. května 2010 (usnesením vlády ze dne 10. 5. 2010 č. 360)
Odvoláni: PhDr. Miroslava **Kopicová**, Ing. Jaroslav **Doležal**, CSc., prof. Ing. Vladimír **Haasz**, CSc., prof. PhDr. Petr **Fiala**, Ph.D., Ing. Zbyněk **Frolík**, prof. Ing. Jan **Hron**, DrSc., dr.h.c., Ing. Martin **Jahn**, Ing. Miroslav **Janeček**, CSc., doc. Ing. Michal **Korecký**, Ph.D., prof. Ing. Jiří **Málek**, DrSc., prof. PhDr. Petr **Matějů**, Ph.D., Ing. Vladimír **Nekvasil**, DrSc., doc. MUDr. Bohuslav **Svoboda**, CSc., prof. Ing. Pavel **Vlasák**, DrSc.
Jmenováni: PhDr. Miroslava **Kopicová**, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy,
prof. PhDr. Petr **Fiala**, Ph.D., předseda České konference rektorů,
prof. Ing. Vladimír **Haasz**, CSc., předseda Rady vysokých škol,
prof. Ing. Jiří **Drahoš**, DrSc., dr.h.c., předseda Akademie věd České republiky,
Ing. Jaroslav **Míl**, MBA, prezident Svazu průmyslu a dopravy České republiky,
prof. RNDr. Václav **Hampl**, DrSc., prof. Ing. Stanislava **Hronová**, CSc.,
prof. RNDr. Tomáš **Opatrný**, Ph.D., prof. Ing. Rudolf **Haňka**, MA, Ph.D.,
Ing. Karel **Aim**, CSc., prof. RNDr. Pavel **Hobza**, DrSc., doc. RNDr. Karel **Oliva**, Ph.D., doc. Ing. Jiří **Cienciala**, CSc., Ing. Pavel **Kafka**, dr.h.c., Ing. Zbyněk **Frolík**, doc. Ing. Karel **Pospíšil** Ph.D. členy Rady

Ode dne 9. června 2010 (254. zasedání Rady)
Zvoleni: prof. Ing. Stanislava **Hronová**, CSc. I. místopředsedkyní Rady, PhDr. Miroslava **Kopicová** a prof. Ing. Vladimír **Haasz**, CSc. místopředsedy Rady

Ode dne 1. září 2010 (usnesením vlády ze dne 1. 9. 2010 č. 628)
Odvolán: Ing. Jan **Fischer**, CSc., z funkce předsedy Rady (demisí vlády 13. 7. 2010)
Jmenován: RNDr. Petr **Nečas**, předseda vlády, předsedou Rady

Ode dne 5. října 2011 (usnesením vlády ze dne 5. 10. 2011 č. 739)
Odvoláni: PhDr. Miroslava **Kopicová**, prof. PhDr. Petr **Fiala**, Ph.D., prof. Ing. Vladimír **Haasz**, CSc., prof. Ing. Jiří **Drahoš**, DrSc., dr.h.c., Ing. Jaroslav **Míl**, MBA, prof. RNDr. Václav **Hampl**, DrSc., prof. Ing. Stanislava **Hronová**, CSc., prof. RNDr. Tomáš **Opatrný**, Ph.D., prof. Ing. Rudolf **Haňka**, MA, Ph.D., Ing. Karel **Aim**, CSc., prof. RNDr. Pavel **Hobza**, DrSc., doc. RNDr. Karel **Oliva**, Ph.D., doc. Ing. Jiří **Cienciala**, CSc., Ing. Pavel **Kafka**, dr.h.c., Ing. Zbyněk **Frolík**, doc. Ing. Karel **Pospíšil**, Ph.D. z funkce člena Rady

Ode dne 1. prosince 2011 (usnesením vlády ze dne 30. 11. 2011 č. 891)
Jmenováni: Ing. Karel **Aim**, CSc., doc. Ing. Jiří **Cienciała**, CSc., Ing. Jaroslav **Doležal**, CSc., dr.h.c., prof. PhDr. Petr **Fiala**, Ph.D., LL.M., Ing. Zbyněk **Frolík**, prof. Ing. Rudolf **Haňka**, MA, Ph.D., FEng., RNDr. Zdeněk **Havlas**, DrSc., prof. MUDr. Cyril **Höschl**, DrSc., FRCPsych., prof. Ing. Stanislava **Hronová**, CSc., dr.h.c., prof. RNDr. Tomáš **Jungwirth**, Ph.D., PhDr. Miroslava **Kopicová**, prof. Ing. Jiří **Málek**, DrSc., prof. Ing. Vladimír **Mařík**, DrSc., doc. RNDr. Karel **Oliva**, Dr., plukovník prof. MUDr. Miroslav **Ryska**, CSc., prof. Ing. Ivo **Vondrák**, CSc. členy Rady

Ode dne 16. prosince 2011 (268. zasedání Rady)
Zvoleni: PhDr. Miroslava **Kopicová** I. místopředsedkyní Rady, Ing. Karel **Aim**, CSc. a prof. PhDr. Petr **Fiala**, Ph.D., LL.M. místopředsedy Rady

Ode dne 24. července 2013 (usnesením vlády ze dne 24. 7. 2013 č. 551)
Odvolán: RNDr. Petr **Nečas**, z funkce předsedy Rady (demisí vlády 10. 7. 2013)
Jmenován: Ing. Jiří **Rusnok**, předseda vlády, předsedou Rady

Ode dne 29. ledna 2014 (usnesením vlády ze dne 29. 1. 2014 č. 78)
Odvolán: Ing. Jiří **Rusnok**, z funkce předsedy Rady (demisí vlády 29. 1. 2014)
Jmenován: MVDr. Pavel **Bělobrádek**, Ph.D., MPA, místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace, předsedou Rady

Ode dne 2. července 2014 (usnesením vlády ze dne 2. 7. 2014 č. 523)
Odvoláni: Ing. Karel **Aim**, CSc., Ing. Jaroslav **Doležal**, CSc., dr.h.c., Ing. Zbyněk **Frolík**, prof. Ing. Rudolf **Haňka**, MA, Ph.D., FRSS, FEng., prof. MUDr. Cyril **Höschl**, DrSc., FRCPsch., PhDr. Miroslava **Kopicová**, doc. RNDr. Karel **Oliva**, Dr., plk. prof. MUDr. Miroslav **Ryska**, CSc. z funkce člena Rady

Ode dne 10. září 2014 (usnesením vlády ze dne 10. 9. 2014 č. 742)
Jmenováni: PhDr. Pavel **Baran**, CSc., prof. Ing. Petr **Dvořák**, CSc., doc. Ing. Karel **Havlíček**, Ph.D., MBA, doc. Ing. Štěpán **Jurajda**, Ph.D., doc. RNDr. Jan **Konvalinka**, CSc., doc. Ing. Jaroslav **Machan**, CSc., Mgr. Arnošt **Marks**, Ph.D., prof. MUDr. Eva **Syková**, DrSc, FCMA, prof. MUDr. Julius **Špičák**, CSc. členy Rady

Složení předsednictva Grantové agentury ČR

Ode dne 9. prosince 1992 (usnesením vlády ze dne 9. 12. 1992 č. 695)
Jmenováni: prof. Ing. Karel **Štulík**, DrSc. předsedou a členem předsednictva GA ČR
prof. MUDr. Ctirad **John**, DrSc., prof. Ing. Petr **Zuna**, CSc. a prof. PhDr. Josef **Válka**, CSc. členy předsednictva GA ČR

Ode dne 6. ledna 1993 (usnesením vlády ze dne 6. 1. 1993 č. 13)
Jmenován: prof. MVDr. Karel **Hruška**, CSc. členem předsednictva GA ČR

Ode dne 20. prosince 1995 (usnesením vlády ze dne 20. 12. 1995 č. 768
Odvolán: prof. PhDr. Josef **Válka**, CSc. z funkce člena předsednictva GA ČR

Ode dne 7. února 1996 (usnesením vlády ze dne 7. 2 1996 č. 116)
Jmenován: doc. PhDr. Zdeněk **Pinc**, CSc. členem předsednictva GA ČR

Ode dne 10. prosince 1996 (usnesením vlády ze dne 4. 12. 1996 č. 624)
Skončilo funkční období: prof. MUDr. Ctirad **John**, DrSc.,
Jmenováni: prof. Ing. Karel **Štulík**, DrSc. předsedou a členem předsednictva GA ČR (2. funkční období)
prof. Ing. Petr **Zuna**, CSc. členem předsednictva GA ČR (2. funkční období)
doc. RNDr. Blanka **Říhová**, DrSc. členem předsednictva GA ČR

Ode dne 7. ledna 1996 (usnesením vlády ze dne 4. 12. 1996 č. 624)
Jmenován: prof. MVDr. Karel **Hruška**, CSc. členem předsednictva GA ČR (2. funkční období)

Ode dne 31. března 1998 (usnesením vlády ze dne 30. 3. 1998 č. 222)
Odvolán: doc. PhDr. Zdeněk **Pinc**, CSc. z funkce člena předsednictva GA ČR
Jmenován: RNDr. Petr **Kolář**, CSc. členem předsednictva GA ČR

Ode dne 10. prosince 2000 (usnesením vlády ze dne 4. října 2000 č. 975)
Skončilo funkční období: prof. Ing. Karel **Štulík**, DrSc., prof. Ing. Petr **Zuna**, CSc.,
doc. RNDr. Blanka **Říhová**, DrSc.
Jmenováni: prof. MUDr. Josef **Syka**, DrSc. předsedou a členem předsednictva GA ČR,
doc. Ing. Dr. Pavel **Chráska**, DrSc. a prof. Ing. Jan **Uhlíř**, CSc. členy předsednictva GA ČR

Ode dne 7. ledna 2001 (usnesením vlády ze dne 4. 12. 2000 č. 1232)
Skončilo funkční období: prof. MVDr. Karel **Hruška**, CSc.
Jmenován: Ing. František **Vaníček**, CSc. členem předsednictva GA ČR

Ode dne 4. dubna 2002 (usnesením vlády ze dne 3. 4. 2002 č. 352)
Skončilo funkční období: RNDr. Petr **Kolář**, CSc.
Jmenován: prof. Jan **Sokol**, Ph.D., CSc. členem předsednictva GA ČR

Ode dne 10. prosince 2004 (usnesením vlády ze dne 1. 12. 2004 č. 1213)
Jmenováni: prof. MUDr. Josef **Syka**, DrSc. předsedou a členem předsednictva GA ČR (2. funkční období)
doc. Ing. Dr. Pavel **Chráska**, DrSc. a prof. Ing. Jan **Uhlíř**, CSc. členy předsednictva GA ČR (2. funkční období)

Ode dne 7. ledna 2005 (usnesením vlády ze dne 1. 12. 2004 č. 1213)
Jmenován: Ing. František **Vaníček**, CSc. členem předsednictva GA ČR (2. funkční období)

Ode dne 4. dubna 2006 (usnesením vlády ze dne 7. 12. 2005 č. 1579)
Jmenován: prof. Jan **Sokol**, Ph.D., CSc. členem předsednictva GA ČR (2. funkční období)

Ode dne 10. prosince 2008 (usnesením vlády ze dne 12. 11. 2008 č. 1403)
Skončilo funkční období: prof. MUDr. Josef **Syka**, DrSc., doc. Ing. Dr. Pavel **Chráska**, DrSc., prof. Ing. Jan **Uhlíř**, CSc.
Jmenováni: prof. PhDr. Petr **Matějů** Ph.D. předsedou a členem předsednictva GA ČR
prof. RNDr. Bohuslav **Gaš**, CSc., prof. RNDr. Ivan **Netuka**, DrSc.,
prof. MUDr. Cyril **Höschl**, DrSc. FRCPsych. členy předsednictva GA ČR

Ode dne 7. ledna 2008 (usnesením vlády ze dne 12. 11. 2008 č. 1403)
Jmenováni: prof. Ing. Otomar **Linhart**, DrSc. členem předsednictva GA ČR

Ode dne 10. prosince 2012 (usnesením vlády ze dne 19. 6. 2012 č. 447)
Jmenováni: prof. PhDr. Petr **Matějů** Ph.D. předsedou a členem předsednictva GA ČR (2. funkční období)
prof. RNDr. Bohuslav **Gaš**, CSc., prof. RNDr. Ivan **Netuka**, DrSc., prof. MUDr. Cyril **Höschl**, DrSc. FRCPsych. členy předsednictva GA ČR (2. funkční období)

Ode dne 7. ledna 2013 (usnesením vlády ze dne 19. 6. 2012 č. 447)
Jmenováni: prof. Ing. Otomar **Linhart**, DrSc. členem předsednictva GA ČR (2. funkční období)

Ode dne 1. října 2014 (usnesením vlády ze dne 27. 8. 2014 č. 686)
Odvolán: prof. PhDr. Petr **Matějů**, Ph.D. z funkce předsedy a člena předsednictva GA ČR (rezignace)

Složení předsednictva Technologické agentury ČR

Ode dne 12. října 2009 (usnesením vlády ze dne 5. 10. 2009 č. 1252)
Jmenováni: Ing. Karel **Klusáček**, CSc., MBA předsedou a členem předsednictva TA ČR
RNDr. Martin **Bunček**, Ph.D., Ing. Miroslav **Janeček**, CSc., doc. Dr. Ing. Vladimír **Kebo**, doc. Ing. Karel **Pospíšil**, Ph.D., MBA členy předsednictva TA ČR
Ode dne 31. prosince 2011 (usnesením vlády ze dne 21. 12. 2011 č. 965)
Odvoláni: Ing. Karel **Klusáček**, CSc., MBA z funkce předsedy a člena předsednictva TA ČR
Ing. Karel **Pospíšil**, Ph.D., MBA z funkce člena předsednictva TA ČR

Ode dne 22. března 2011 (usnesením vlády ze dne 21. 3. 2012 č. 197)
Jmenováni: Ing. Rut **Bízková** předsedkyní a členkou předsednictva TA ČR
Ing. Pavel **Komárek** CSc. členem předsednictva TA ČR

Ode dne 12. října 2013 (usnesením vlády ze dne 3. července 2013 č. 521)
Jmenováni: RNDr. Martin **Bunček**, Ph.D., Ing. Miroslav **Janeček**, CSc., doc. Dr. Ing. Vladimír **Kebo** členy předsednictva TA ČR (2. funkční období)

5. Souhrnné grafy výdajů na výzkum a vývoj ze státního rozpočtu v letech 1993 až 2014

Grafická příloha č. 34
Vývoj celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu v letech 1993–2014 (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
celkem výdaje na VaV	4 378	4 216	4 863	6 136	7 582	7 768	9 672	11 641	12 578	12 498

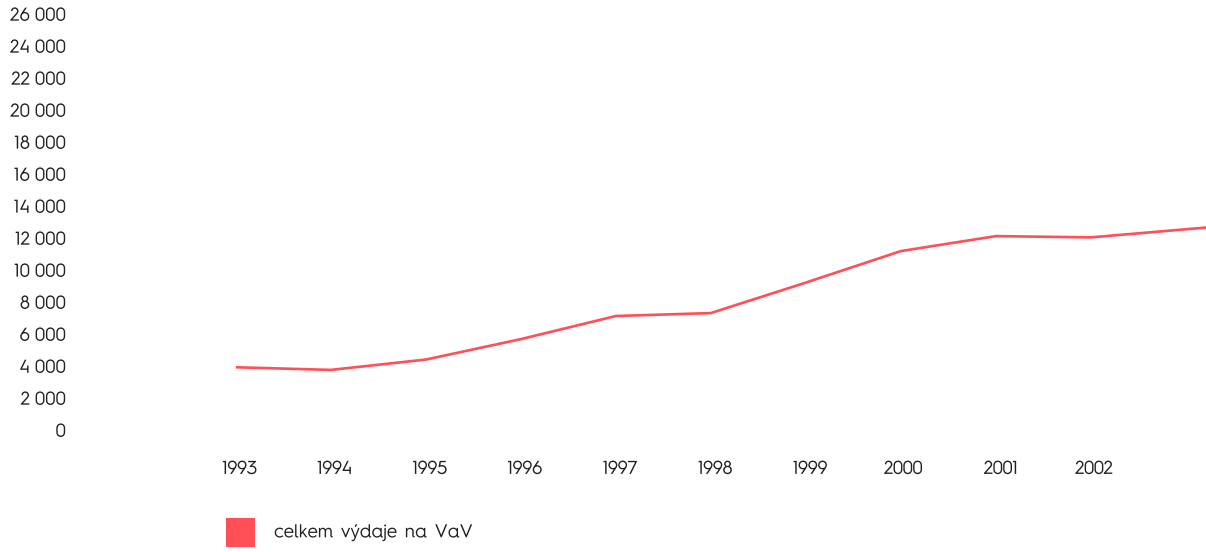

Do roku 1998 se celkové výdaje na VaV ze státního rozpočtu braly jako výdaje skutečně čerpané. Od tohoto roku se však změnila metodika a začaly být uváděny jako výdaje schválené. Pro rok 1998 jsou v této grafické příloze uváděna čísla 7 768 mil. Kč, což byly skutečné výdaje v daném roce. V grafických přílohách v kapitole, kde je popisováno dění v letech 1998 až 2006, je však uváděno číslo 8 732 mil. Kč. To byla totiž výše schválených celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu pro daný rok.

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
13 921	14 664	16 458	18 179	21 496	22 996	24 831	25 392	25 918	26 620	26 118	26 635

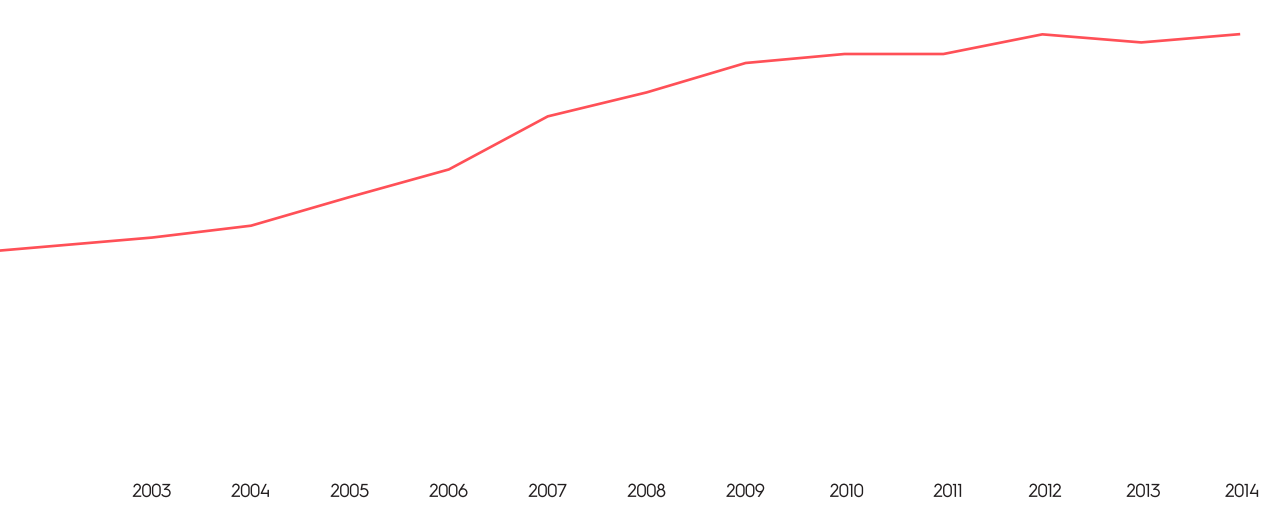

Grafická příloha č. 35
Porovnání účelové a institucionální podpory VaV ze státního rozpočtu v letech 1993–2014 (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
celkem účelová podpora	2 221	1 649	2 106	3 318	4 407	4 336	4 811	5 893	5 707	5 354
celkem institucionální podpora	2 157	2 567	2 757	2 818	3 175	3 431	4 861	5 749	6 871	7 144

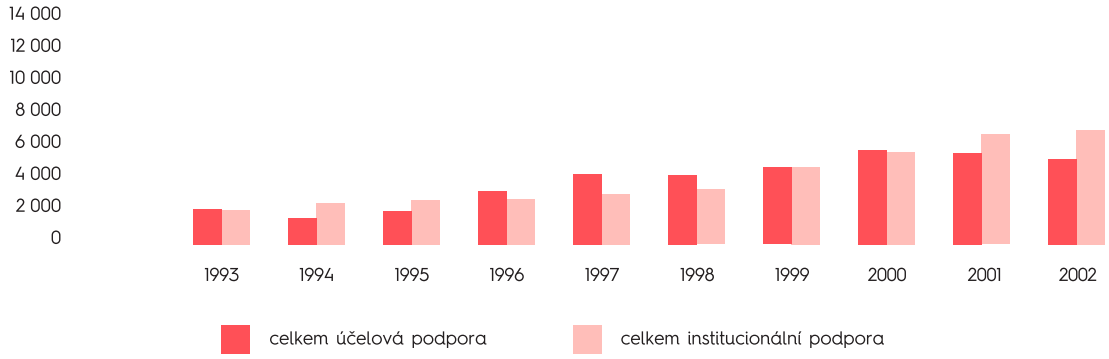

Grafická příloha č. 36
Porovnání účelové a institucionální podpory a celkových výdajů na VaV ze státního rozpočtu v letech 1993–2014 (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
celkem účelová podpora	2 221	1 649	2 106	3 318	4 407	4 336	4 811	5 893	5 707	5 354
celkem institucionální podpora	2 157	2 567	2 757	2 818	3 175	3 431	4 861	5 749	6 871	7 144
celkem výdaje na VaV	**4 378**	**4 216**	**4 863**	**6 136**	**7 582**	**7 768**	**9 672**	**11 641**	**12 578**	**12 498**

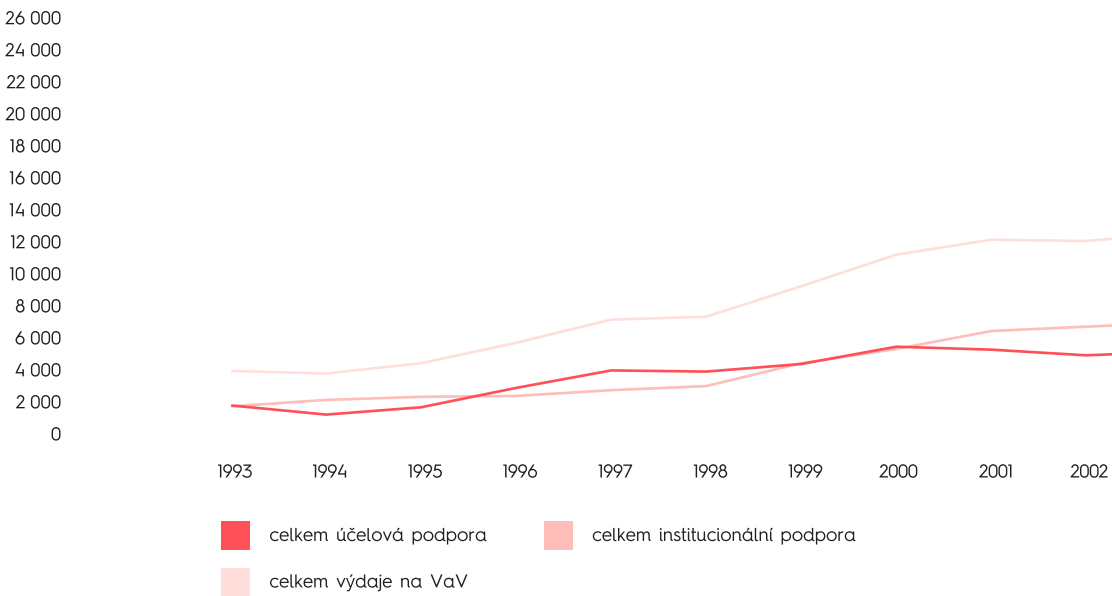

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
6 035	6 795	7 094	8 616	9 554	9 776	10 972	11 805	12 464	13 083	13 023	13 706
7 886	7 869	9 364	9 563	11 942	13 220	13 859	13 587	13 454	13 536	13 095	12 930

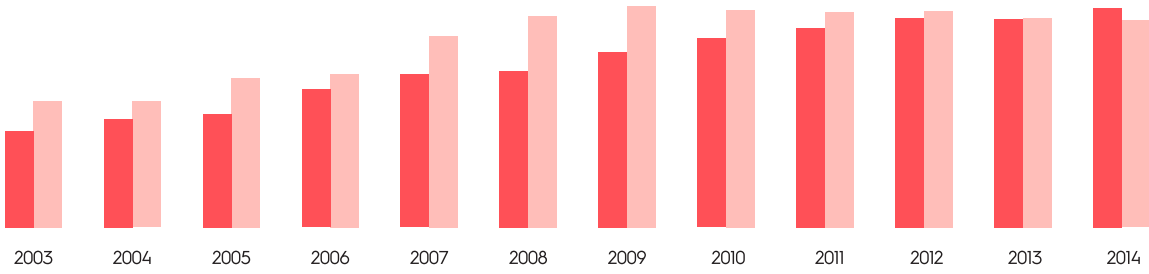

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
6 035	6 795	7 094	8 616	9 554	9 776	10 972	11 805	12 464	13 083	13 023	13 706
7 886	7 869	9 364	9 563	11 942	13 220	13 859	13 587	13 454	13 536	13 095	12 930
13 921	**14 664**	**16 458**	**18 179**	**21 496**	**22 996**	**24 831**	**25 392**	**25 918**	**26 620**	**26 118**	**26 635**

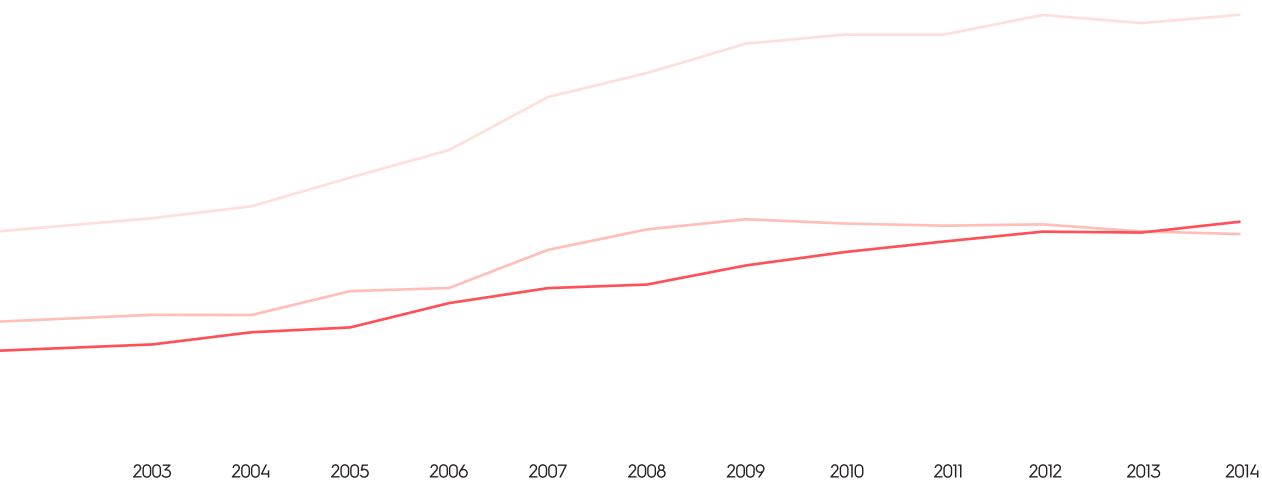

Grafická příloha č. 37
Výdaje na VaV ze státního rozpočtu v letech 1993–2014 rozdělené podle jednotlivých poskytovatelů (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
MŠMT	665	797	1 045	1 428	1411	1 804	2 806	3 937	4 734	4 730
AV ČR	1 230	1 465	1 488	1 713	1 967	2 114	2 410	2 779	3 048	3 141
GA ČR	212	466	626	769	808	867	965	1 013	1 073	1 074
TA ČR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MPO	117	79	99	615	884	964	1 198	1 420	1 200	1 100
MZ	635	457	520	618	614	639	619	678	713	713
MZe	499	403	473	410	446	441	442	482	475	515
MV	0	13	17	24	56	20	19	19	19	19
MK	1	21	14	52	85	96	94	108	116	95
MO	424	23	53	82	795	305	561	551	498	391
Úřad vlády	1	0	3	3	3	4	4	8	8	11
ostatní	594	491	525	422	513	514	552	646	695	708

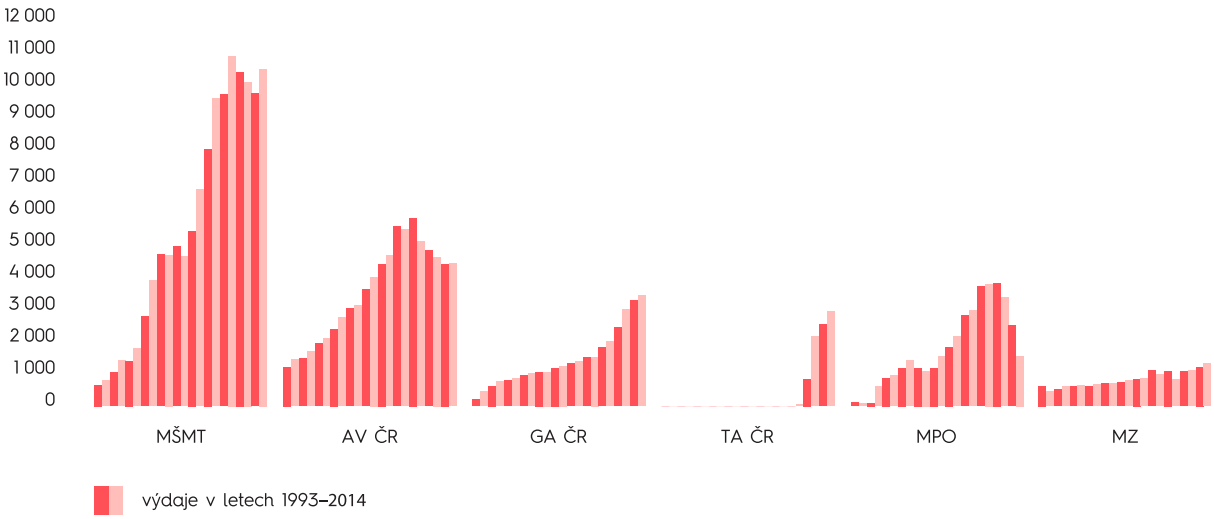

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
4 982	4 688	5 478	6 766	8 037	9 608	9 744	10 938	10 447	10 129	9 779	10 533
3 651	4 033	4 440	4 709	5 617	5 518	5 882	5 150	4 864	4 668	4 449	4 452
1 197	1 252	1 326	1 399	1 531	1 535	1 833	2 016	2 461	3 024	3 309	3 465
0	0	0	0	0	0	0	52	849	2 170	2 556	2 962
1 195	1 559	1 850	2 176	2 828	2 986	3 742	3 822	3 848	3 394	2 524	1 565
739	800	850	870	1 118	982	1 101	840	1 076	1 109	1 221	1 328
582	668	724	767	825	841	912	842	812	727	768	774
19	19	71	12	43	44	48	369	481	599	622	630
83	82	89	93	96	91	93	99	212	382	471	481
531	484	490	482	469	476	507	449	367	378	383	413
14	16	18	21	23	23	36	49	49	40	34	33
928	1 060	1 122	883	908	893	931	767	451	0	0	0

MZe MV MK MO úřad vlády ostatní

Grafická příloha č. 38
Účelová podpora VaV ze státního rozpočtu v letech 1993–2014 rozdělená podle jednotlivých poskytovatelů (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
GA ČR	201	450	610	750	789	850	945	993	1 052	1 051
MŠMT	111	63	162	639	654	978	703	1 167	1 325	1 322
TA ČR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MPO	93	79	99	615	884	964	1 198	1 420	1 200	1 100
MZ	434	224	333	349	378	388	549	500	459	459
MV	0	0	5	9	10	11	11	8	9	8
MK	1	2	1	32	71	81	77	90	85	51
MZe	191	217	221	267	288	265	262	302	231	249
MO	332	23	53	82	633	102	291	444	391	283
AV ČR	462	314	316	365	435	456	513	630	582	459
ostatní	396	277	307	209	264	240	262	340	372	372

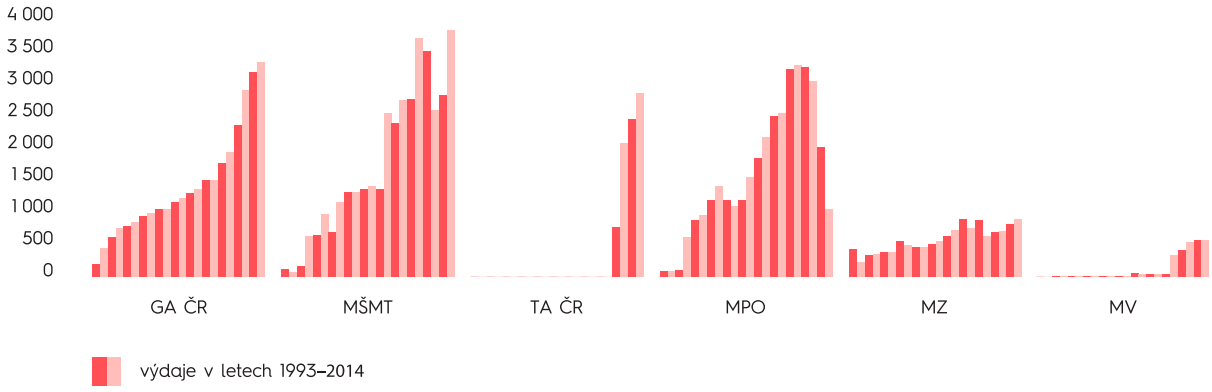

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1 172	1 223	1 299	1371	1 501	1 501	1 779	1 946	2 368	2 921	3 199	3 357
1 372	1 416	1 360	2 555	2 398	2 764	2 766	3 728	3 528	2 601	2 840	3 849
0	0	0	0	0	0	0	0	780	2 086	2 457	2 864
1 195	1 559	1 850	2 176	2 503	2 551	3 240	3 312	3 266	3 048	2 020	1 057
501	562	629	722	901	765	884	632	698	712	819	900
4	4	58	10	39	41	45	330	420	544	565	570
34	23	14	11	19	23	26	23	141	313	399	406
289	348	309	318	349	364	435	417	404	404	389	379
423	334	356	354	372	349	383	357	268	294	298	323
480	634	464	600	938	894	824	583	402	161	37	0
565	692	754	500	534	524	590	477	188	0	0	0

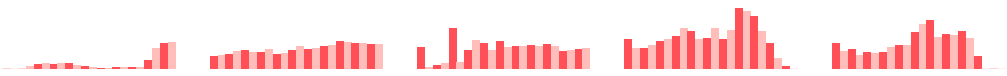

MK MZe MO AV ČR ostatní

Grafická příloha č. 39
Institucionální podpora VaV ze státního rozpočtu v letech 1993–2014 rozdělená podle jednotlivých poskytovatelů (mil. Kč)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
MŠMT	554	734	883	789	757	825	2 103	2 770	3 408	3 408
AV ČR	768	1 152	1 172	1 348	1 532	1 657	1 897	2 150	2 466	2 682
MPO	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MZ	201	232	188	269	235	250	71	179	253	253
MZe	308	186	252	143	158	176	180	180	244	266
GA ČR	11	16	16	19	18	18	21	20	21	23
TA ČR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MO	92	0	0	0	162	203	270	107	107	107
MK	0	19	13	20	14	14	17	18	31	45
MV	0	13	12	16	46	9	8	11	10	12
Úřad vlády	1	0	2	2	2	2	3	7	6	9
ostatní	198	214	221	213	251	276	291	308	324	339

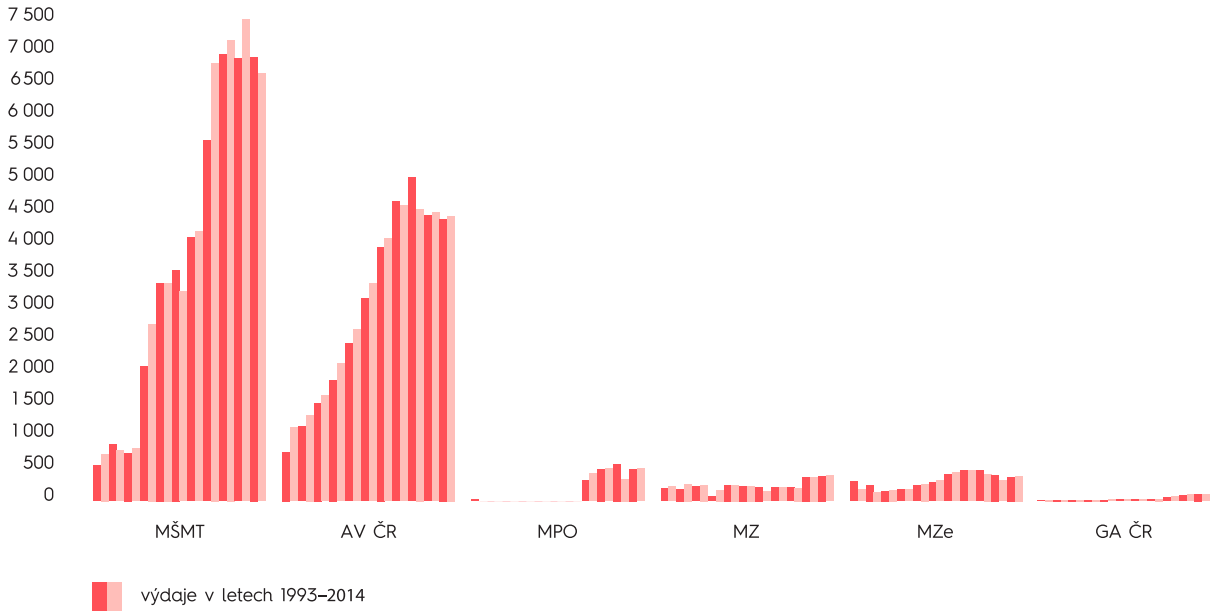

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
3 610	3 273	4 118	4 211	5 639	6 844	6 978	7 210	6 919	7 528	6 939	6 683
3 171	3 400	3 975	4 109	4 679	4 624	5 059	4 567	4 463	4 507	4 412	4 452
0	0	0	0	325	435	502	510	582	347	504	507
238	238	221	149	217	217	217	208	378	397	402	428
293	321	415	449	477	477	477	426	408	323	380	396
25	29	27	29	30	34	54	70	93	103	110	108
0	0	0	0	0	0	0	52	69	84	99	98
107	150	134	128	97	127	124	91	98	85	85	90
49	60	75	83	77	68	67	75	70	69	72	75
15	15	13	2	4	3	3	39	61	55	57	60
12	13	13	15	15	16	16	39	39	40	34	33
365	371	373	389	382	376	361	300	273	0	0	0

TA ČR MO MK MV úřad vlády ostatní

6. Programy výzkumu a vývoje zahajované v letech 1998 až 2005

Grafická příloha č. 40
Programy výzkumu a vývoje zahajované v letech 1998 až 2005
(programy a typy grantových projektu seřazeny podle doby zahájení a resortu poskytovatele)

kód	resort	název programu	doba řešení	
BI	BIS	Projekty pro státní správu	1998	2012
GP	GA ČR	Postdoktorandské granty	1998	-
CD	MI0	Tvorba systémových nástrojů státu pro odvětví telekomunikací a pošt k liberalizaci trhu a vstupu ČR do EU	1998	2000
DA	MK	Vědeckodokumentární zhodnocení vývoje českého hudebního, divadelního a výtvarného umění, české literární historie, teorie a kritiky – profilace autorů, osobností, institucí. Propagace národní kultury v zahraničí	1998	2005
MO	MO	Výzkumná podpora zvyšování obranných schopností České republiky při zapojení do struktur NATO.	1998	2003
FA	MPO	Zvýšení exportní výkonnosti českého průmyslu	1998	2002
FB	MPO	Rozvoj center špičkových průmyslových výrobků a technologií	1998	2003
LA	MSM	INGO	1998	2012
LB	MSM	Rozvoj informační infrastruktury výzkumu a vývoje	1998	2000
NA	MZ	Výzkum a vývoj v oblasti Kardiovaskulárních chorob	1998	2005
NB	MZ	Výzkum a vývoj v oblasti Výživy, metabolických a endokrinních chorob	1998	2005
NC	MZ	Výzkum a vývoj v oblasti Onkologie	1998	2005
ND	MZ	Výzkum a vývoj v oblasti Chirurgie	1998	2005
NE	MZ	Výzkum a vývoj v oblasti Pediatrie a genetiky	1998	2005
NF	MZ	Výzkum a vývoj v oblasti Neurologie a psychiatrie	1998	2005
NG	MZ	Biologické a psychologické aspekty rizik a onemocnění vyššího věku	1998	2005
NH	MZ	Výzkum a vývoj v oblasti Gynekologie a porodnictví	1998	2005
NI	MZ	Infekční choroby, mikrobiologie, epidemiologie a imunologie	1998	2005
NJ	MZ	Výzkum a vývoj v oblasti Zdraví a životních podmínek	1998	2005
NK	MZ	Výzkum a vývoj v ostatních lékařských oborech	1998	2005
NL	MZ	Výzkum a vývoj v oblasti Farmakologie a farmacie	1998	2005
NM	MZ	Implementace molekulárně-biologických metod v diagnostice a léčbě	1998	2005
NN	MZ	Zdravotnická technika a technologie	1998	2005
NO	MZ	Výzkum a vývoj v oblasti Zdravotních systémů a informatiky	1998	2005
SB	MŽP	Geosféra	1998	2005
SC	MŽP	Staré zátěže ŽP	1998	2005
SD	MŽP	Odpady	1998	2006
SG	MŽP	Ekonomika ŽP	1998	2002
SU	NBU	Projekty pro státní správu: Ochrana utajovaných skutečností	1998	2003
AA	ČBÚ	Zvýšení úrovně bezpečnosti práce v dolech a eliminace nebezpečí od unikajícího metanu z uzavřených důlních prostor	1999	2008
ZK	CUZ	Výzkumné zajištění zeměměřičství a katastru nemovitostí – projekty pro státní správu	1999	2004
GS	GA ČR	Podpora metodických center	1999	1999

kód	resort	název programu	doba řešení	
FC	MPO	Strategické průmyslové technologie	1999	2003
VV	MSM	Popularizace výzkumu a vývoje	1999	1999
US	MV	Ochrana utajovaných skutečností – resort MV	1999	1999
SF	MŽP	Atmosféra	1999	2005
ZO	MŽP	Obnovitelné zdroje a úspory energie	1999	2004
IB	AV ČR	Program podpory cíleného výzkumu a vývoje	2000	2005
DM	MK	Dlouhodobý výzkum a vědecké zhodnocení vývoje masmédií a audiovize v informační společnosti	2000	2002
HS	MPS	Výzkum pro státní správu v oblasti sociální politiky, zaměstnanosti a bezpečnosti práce	2000	2005
LI	MSM	Informační zdroje pro výzkum a vývoj	2000	2003
LN	MSM	Výzkumná centra	2000	2004
LP	MSM	Zpřístupňování výsledků výzkumu a vývoje	2000	2003
LS	MSM	Projekty pro státní správu	2000	2011
VA	MV	Projekty pro státní správu	2000	2005
QC	MZe	Program I	2000	2005
QD	MZe	Program II	2000	2005
QE	MZe	Program III	2000	2005
SJ	MŽP	Projekty pro státní správu	2000	2004
SZ	MŽP	Informace o ŽP	2000	2005
CE	MD	Optimalizace dopravní soustavy a její udržitelný rozvoj	2001	2006
XA	MDS	Veřejná soutěž na projekty výzkumu a vývoje programu pro dopravu zahajované v roce 2001	2001	2005
XB	MDS	Veřejná soutěž na projekty výzkumu a vývoje programu pro spoje zahajované v roce 2001	2001	2005
CF	MI0	Rozvoj telekomunikačních sítí a služeb v podmínkách liberalizovaného tržního prostředí	2001	2005
XA-2000-MMR	MMR	Program výzkumu MMR	2001	2004
OB	MO	Program obranného výzkumu pro podporu cílů výstavby sil NATO (2001–2007).	2001	2007
ON	MO	Národní program výzkumu v oblasti bezpečnosti a obrany (2001–2004)	2001	2005
OT	MO	Národní program vývoje obranných technologií. (2001–2004)	2001	2006
FD	MPO	Projektová konsorcia	2001	2006
FE	MPO	STAVBA	2001	2004
XA	MPO	PROGRES	2001	2005
XB	MPO	KONSORCIA	2001	2005
XC	MPO	OCEL	2001	2005
XA	MSM	Program podpory výzkumu a vývoje v oblasti vzdělávání, mládeže a sportu	2001	2005
XD	NBU	Vývoj metodiky hodnocení a certifikace kryptografických prostředků, určených k ochraně utajovaných informací	2001	2003
XE	NBU	Vývoj metodologie pro stanovení bezpečnosti a odolnosti algoritmů a kryptoschemat vůči různým druhům ohrožení	2001	2003
XF	NBU	Vývoj zobecněných postupů pro testování šifrovaných výstupů, generátorů náhodných čísel a dalších kryptografických segmentů	2001	2003
IC	AV ČR	Doplňkové publikační granty	2002	2007

kód	resort	název programu	doba řešení	
FF	MPO	PROGRES	2002	2006
ST	NBU	Projekty řeší problematiku výzkumu a vývoje v oblasti kryptografie a kryptoanalýzy s cílem zajištění kryptografických prostředků pro ochranu utajovaných skutečností.	2002	2012
KJ	AV ČR	Juniorské badatelské grantové projekty	2003	2012
GD	GA ČR	Doktorské granty	2003	9999
GE	GA ČR	Eurocores	2003	9999
HB	MPS	MODERNÍ SPOLEČNOST A JEJÍ PROMĚNY	2003	2003
LZ	MSM	Program podpory začínajících pracovníků výzkumu a vývoje (LZ)	2003	2008
QF	MZe	Program výzkumu MZe	2003	2007
XA-2002-M-Ze	MZe	Program výzkumu MZe 2003–2007	2003	2007
SK	MŽP	VaV pro potřeby státní správy v oblasti ŽP	2003	2007
SL	MŽP	Krajina a sídla budoucnosti (TP1/DP3)	2003	2007
SM	MŽP	Životní prostředí a ochrana přírodních zdrojů (TP1/DP4)	2003	2009
SN	MŽP	Racionální využití energie a obnovitelné energetické zdroje (TP4/DP3)	2003	2008
JA	SÚJB	Výzkum a vývoj pro potřeby dozorného orgánu v oblasti kontroly dodržování zákazu nakládání s chemickými a biologickými zbraněmi	2003	2007
1E	AV ČR	Informační společnost (Národní program výzkumu)	2004	2009
1F	MD	Bezpečná a ekonomická doprava (Národní program výzkumu)	2004	2009
YA	MI0	Výzkum a vývoj pro potřeby státní správy – MI	2004	2007
WA	MMR	Výzkum a vývoj pro potřeby státní správy – MMR	2004	2006
WB	MMR	Výzkum pro potřeby regionů	2004	2006
FI	MPO	IMPULS	2004	2010
FT	MPO	TANDEM	2004	2010
1H	MPO	POKROK (Národní program výzkumu a vývoje)	2004	2009
1J	MPS	Moderní společnost a její proměny (Národní program výzkumu a vývoje)	2004	2009
1K	MSM	Podpora začínajících pracovníků výzkumu (Národní program výzkumu)	2004	2009
1N	MSM	Informační infrastruktura výzkumu (Národní program výzkumu)	2004	2009
1P	MSM	Regionální a mezinárodní spolupráce ve výzkumu (Národní program výzkumu)	2004	2009
NR	MZ	Resortní program výzkumu a vývoje Ministerstva zdravotnictví	2004	2009
1A	MZ	Zdraví obyvatel (Národní program výzkumu)	2004	2009
1B	MZe	Kvalitní a bezpečná výživa (Národní program výzkumu)	2004	2009
1G	MZe	Využití přírodních zdrojů (Národní program výzkumu)	2004	2009
1R	MZe	Krajina a sídla budoucnosti – 4 (Národní program výzkumu)	2004	2009
1C	MŽP	Krajina a sídla budoucnosti (Národní program výzkumu)	2004	2009
1D	MŽP	Životní prostředí a ochrana přírodních zdrojů (Národní program výzkumu)	2004	2009
1I	MŽP	Racionální využití energie a obnovitelné přírodní zdroje (Národní program výzkumu)	2004	2009
RM	MZV	Moderní společnost – Vědecké projekty z oblasti mezinárodních vztahů	2004	2010
MI	URV	Informační systém výzkumu a vývoje	2004	2007
1Q	AV ČR	Podpora projektů cíleného výzkumu (Národní program výzkumu)	2005	2009
OP	MO	Profesionalizace Armády České republiky	2005	2008

kód	resort	název programu	doba řešení	
OR	MO	Reforma ozbrojených sil České republiky	2005	2008
HR	MPS	Výzkum pro státní správu v oblasti sociální politiky, sociálních věcí, zaměstnanosti a bezpečnosti práce	2005	2009
LC	MSM	Centra základního výzkumu	2005	2011
1M	MSM	Výzkumná centra (Národní program výzkumu)	2005	2011
QG	MZe	Výzkumný program Ministerstva zemědělství na léta 2005–2009	2005	2009

Zdroj: IS VaVaI / CEA

7. Výdaje ze státního rozpočtu na VaV na programy aplikovaného výzkumu a vývoje potenciálně spadající do TA ČR

Grafická příloha č. 41

Výdaje ze státního rozpočtu na VaV na programy aplikovaného výzkumu a vývoje potenciálně spadající do TA ČR (v tisících Kč)

Zdroje: Návrhy správců rozpočtových kapitol k 26. 2. 2008, údaje IS VaV-CEP, stav k 29.2.2008, Usnesení vlády k jednotlivým návrhům programů, Návrhy programů výzkumu a vývoje, které byly Radě již předloženy, ale nebyly ještě vládou schváleny.

Resort	Program VaV		Trvání programu		2008	
	Kód	Název	od	do	SR [2]	CEP [3]
AV ČR	1E	Informační společnost (Národní program výzkumu)	2004	2009	126 186	126 186
AV ČR	1Q	Podpora projektů cíleného výzkumu	2005	2009	65 832	65 602
AV ČR	KA	Nanotechnologie pro společnost	2006	2012	313 076	313 076
AV ČR	KT	Nanotechnologie pro společnost II	2010	2015	0	0
MD	1F	Bezpečná a ekonomická doprava (Národní program výzkumu a vývoje)	2004	2009	68 009	88 164
MD	CG	Výzkumný program MD na léta 2007–2011 „Podpora realizace udržitelného rozvoje dopravy"	2007	2011	58 647	54 144
MD	CH	Výzkumný program MD 2010–2015	2010	2015	0	0
MMR	WD	Výzkum pro řešení regionálních disparit	2007	2011	21 546	32 007
MMR	WF	Udržitelný rozvoj v regionech a kvalita života	2009	2013	0	0
MPO	1H	POKROK (Národní program výzkumu a vývoje)	2004	2009	79 235	79 235
MPO	2A	Trvalá prosperita – NPV II	2006	2011	535 328	446 311
MPO	FI	IMPULS	2004	2010	1 085 719	704 518
MPO	FR	TIP	2009	2017	0	0
MPO	FT	TANDEM	2004	2010	847 664	706 310
MŠMT	1M	Výzkumná centra (Národní program výzkumu a vývoje)	2004	2009	830 000	829 803
MŠMT	1P	Program regionální a mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji (Národní program výzkumu a vývoje)	2004	2008	80 405	81 045
MŠMT	2B	Zdravý a kvalitní život (TP2 – tematický program NPV II)	2006	2011	503 683	337 504
MŠMT	2C	Informační technologie pro znalostní společnost (TP3 – tematický program NPV II)	2006	2011	142 079	55 661
MŠMT	2D	Sociálně-ekonomický rozvoj české společnosti (TP4 – tematický program NPV II)	2006	2011	44 684	44 684
MŠMT	2E	Lidské zdroje (PP1 – průřezový program NPV II)	2006	2011	75 563	45 244
MŠMT	LC	Centra základního výzkumu	2005	2011	511 053	511 053
SÚJB	JC	Výzkum a vývoj pro potřeby SÚJB jako orgánu státního dozoru a státní správy v oblastech jaderné bezpečnosti, radiační ochrany a kontroly dodržování zákazu nakládání s chemickými a biologickými zbraněmi	2006	2014	26 540	26533
MŽP	SM	Životní prostředí a ochrana přírodních zdrojů (TP1/DP4)	2003	2008	4 596	5 274
MŽP	SN	Racionální využití energie a obnovitelné přírodní zdroje (TP4/DP3)	2003	2008	0	17 971
MŽP	SP	Resortní program výzkumu v působnosti MŽP	2007	2013	235 422	161 253
CELKEM					**5 628 727**	**4 731 578**

[1] PP – programy výzkumu a vývoje poskytovatelů, NPV – Národní programy výzkumu

[2] dle návrhů správců rozpočtových kapitol

[3] dle IS VaV-CEP – přecházející závazky (sledovány do r. 2011)

[4] dle příslušných usnesení vlády, kterými byly programy schváleny, nebo dle předložených (doposud vládou neschválených) návrhů programů

[5] o programech není doposud nic známo, nebyly zatím Radě předloženy ke stanovisku

2009		2010		2011		2012	2013	2014	2015
SR [2]	CEP [3]	SR [2]	CEP [3]	SR [2]	CEP [3]	vláda [4]	vláda [4]	vláda [4]	vláda [4]
37 174	37 174	0	0	0	0	0	0	0	0
47 838	47 838	0	0	0	0	0	0	0	0
315 493	314 787	246 000	245 274	186 303	185 602	250 000	0	0	0
0	0	0	0	n/a [5]	0	n/a [5]	n/a [5]	n/a [5]	n/a [5]
62 360	56 242	0	0	0	0	0	0	0	0
92 551	47 598	81 965	24 974	87 820	8 149	0	0	0	0
0	0	0	0	n/a [5]	0	n/a [5]	n/a [5]	n/a [5]	n/a [5]
43 336	29 210	46 559	26 559	42 575	22 575	0	0	0	0
23 000	0	26 000	0	29 000	0	29 000	32 000	0	0
30 386	30 386	0	0	0	0	0	0	0	0
507 061	357 061	406 808	256 808	200 000	136 086	0	0	0	0
895 716	395 716	278 164	78 164	0	0	0	0	0	0
1 179 169	0	2 488 601	0	3 456 400	0	1 700 000	1 750 000	1 800 000	1 450 000
614 416	414 417	225 886	125 889	0	0	0	0	0	0
830 000	829 993	1 000 000	0	1 000 000	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
516 000	342 724	472 113	308 156	442 000	135 950	0	0	0	0
160 000	52 351	150 000	37 612	145 000	15 767	0	0	0	0
36 342	36 342	36 887	36 887	30 000	17 033	0	0	0	0
100 658	0	92 000	0	85 000	0	0	0	0	0
520 783	505 783	331 238	315 465	37 286	35 510	0	0	0	0
26 540	12 979	26 540	9 300	45 740	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
269 166	154 294	297 752	153 595	243 915	113 915	320 000	280 000	0	0
6 281 449	**3 664 895**	**5 179 973**	**1 618 683**	**4 985 299**	**670 587**	**2 299 000**	**2 062 000**	**1 800 000**	**1 450 000**

8. Struktura a obsah Národní politiky výzkumu a vývoje ČR z roku 2000

I. PREAMBULE
I.1. Význam VaV pro společnost
I.2. Hlavní cíl politiky VaV
II. VÝCHODISKA – PROČ POTŘEBUJE ČR POLITIKU VaV
III. PRINCIPY A VIZE – JAKÁ JE POLITIKA VaV ČR
III.1. Otevřenost a pružnost; transparentnost při přípravě i realizaci
III.2. Provázanost s jinými oblastmi
III.3. Vzdělávání a VaV
III.4. Vnější otevřenost, příležitosti a rizika globalizace
III.5. Orientace na výsledky a jejich kvalitu
III.6. Rozvoj kapacit VaV
IV. CÍLE A PRIORITY – CESTA PRO STŘEDNĚ VELKOU EVROPSKOU ZEMI
IV.1. SYSTÉMOVÉ PRIORITY
IV.1.1. Základní výzkum
IV.1.2. Aplikovaný výzkum
IV.1.3. Vývoj a transfer
IV.1.4. Lidské zdroje
IV.1.5. Mezisektorová spolupráce
IV.1.6. Regionální aspekty
IV.1.7. Mezinárodní spolupráce
IV.2. VĚCNÉ, TEMATICKÉ PRIORITY
IV.2.1. Zaměření neorientovaného výzkumu
IV.2.2. Věcné, tematické priority v orientovaném výzkumu
V. STRATEGIE A NÁSTROJE
V.1. FINANCOVÁNÍ A PODPORA VaV – HLAVNÍ NÁSTROJ POLITIKY VaV
V.1.1. Státní a celková podpora VaV – spojené nádoby
V.1.2. Státní podpora VaV a její rozdělení
V.1.3. Účelová podpora VaV veřejnou soutěží
V.1.4. Programy VaV a národní programy VaV
V.1.5. Institucionální podpora výzkumných záměrů organizací VaV
V.1.6. Nepřímá podpora VaV – daňové, celní aj. úlevy pro VaV
V.1.7. Management VaV
V.2. PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ A ORGANIZAČNÍ STRUKTURA VaV, MORÁLKA A ETIKA
V.2.1. Dokončení transformace rozpočtových a příspěvkových organizací VaV
V.2.2. Kompetence a organizační uspořádání státní správy VaV
V.2.3. Orgány VaV v ČR
V.2.4. Morálka a etika
V.3. VEŘEJNOST, VaV V INFORMAČNÍ SPOLEČNOSTI
V.4. INFORMAČNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VaV – PODMÍNKA MODERNÍ VĚDY A VÝZKUMU

9. Struktura Národního programu výzkumu (2004–2009)

Grafická příloha č. 42
Názvy tematických a průřezových programů a jejich částí

Programy tematické (TP)		poskytovatel
1. Kvalita života	1. Zdraví obyvatel	MZD
	2. Kvalitní a bezpečná výživa	MZe
	3. Krajina a sídla budoucnosti*	MŽP
	4. Životní prostředí a ochrana přírodních zdrojů	MŽP
2. Informační společnost	1. Inteligentní systémy pro rozhodování, řízení a diagnostiku	AVČR
	2. Management informací a znalostí	AVČR
	3. Komunikační infrastriktura a technologie	AVČR
	4. Počítačové modelování a návrh systémů a procesů	AVČR
3. Konkurenceschopnost při udržitelném rozvoji	1. Výrobní procesy a systémy	MPO
	2. Bezpečná a ekonomická doprava	MD
	3. Stavby a konstrukce	MPO
	4. Nové materiály	MPO
	5. Nastupující technologie	MPO
	6. Využití přírodních zdrojů	MZe
4. Energie pro ekonomiku a společnost	1. Bezpečná a efektivní jaderná energetika	MPO
	2. Energetické a neenergetické využití uhlí a uhlíkatých surovin	MPO
	3. Racionální vužití energie a obnovitelné energetické zdroje	MŽP
5. Moderní společnost a její proměny	1. Výkonnově orientovaná, bezpečná, evropsky integrovaná společnost a její mezinárodní vazby	MPSV
	2. Sociální soudržnost, sociální diferenciace a národní identita	MPSV

* úkolem MZe bylo vypsat veřejnou soutěž pro zemědělskou tematickou oblast v této části programu

Programy průřezové (PP)		poskytovatel
1. Lidské zdroje pro výzkum	1. Podpora začínajících pracovníků výzkumu	MŠMT
	2. Lidské zdroje pro výzkum	MŠMT
2. Integrovaný výzkum	1. Výzkumná centra	MŠMT
	2. Informační infrastriktura výzkumu	MŠMT
	3. Podpora projektů cíleného výzkumu	AVČR
3. Regionální a mezinárodní spolupráce ve výzkumu	1. Regionální spolupráce	MŠMT
	2. Programu mezinárodní spolupráce	MŠMT

10. Seznam zkratek

AAV	Agentura pro aplikovaný výzkum
ANO	ANO 2011
AV ČR	Akademie věd České republiky
AVO	Asociace výzkumných organizací
CEP	Centrální evidence projektů výzkumu a vývoje
CEZ	Registr informací o výsledcích VaV
ČNR	Česká národní rada
ČR	Česká republika
ČK VTIR	Česká komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj
ČSAV	Československá Akademie věd
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
GA ČR	Grantová agentura České republiky
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
KSD	Křesťanskodemokratická strana
Lidem	LIDEM – liberální demokraté
MD	Ministerstvo dopravy
MDS	Ministerstvo dopravy a spojů
MH	Ministerstvo hospodářství
MHPR	Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj
MK	Ministerstvo kultury
MO	Ministerstvo obrany
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Ministerstvo spravedlnosti
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
ODA	Občanská demokratická aliance
ODS	Občanská demokratická strana
PEM	Porada ekonomických ministrů
Pravidla	Pravidla pro poskytování účelových finančních prostředků ze státního rozpočtu na podporu projektů výzkumu a vývoje
Rada	Rada vlády České republiky pro vědeckou činnost a vývoje technologií (1992 až 1994) Rada vlády České republiky pro výzkum a vývoj (1995 až 2002) Rada pro výzkum a vývoj (2002 až2009) Rada pro výzkum, vývoj a inovace (2009 až současnost)
Rada VŠ	Rada vysokých škol
RIV	Registr informací o výsledcích výzkumu a vývoje
SK VTRI	Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
SZ	Strana zelených
ŠK VTIR	Slovenská komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj
TA ČR	Technologická agentura České republiky

TOP-09	TOP-09 (název je odvozen od motta Tradice, Odpovědnost, Prosperita a číslo devět symbolizuje rok vzniku strany)
US-DEU	Unie svobody – Demokratická unie
ÚV ČR	Úřad vlády ČR
VV	Věci veřejné
Zásady	Zásady vlády pro oblast výzkumu a vývoje (z r. 1997)
Zásady vlády	Zásady vlády ČR pro oblast výzkumu a vývoje

Marek Blažka a kol.
1989 + 25 = Výzkum užitečný pro společnost
Nástin historie státní podpory výzkumu v ČR v letech 1989 až 2014

Grafická úprava a obálka: Martina Calajová
Sazba: Matouš Mihaliček
Redakce: Jan Stejskal
Statistické údaje: Český statistický úřad a Technologická agentura ČR

Vydala v říjnu 2014 Technologická agentura ČR nákladem vlastním
TA ČR, Evropská 1692/37, 160 00 Praha 6

Vytiskla tiskárna PBtisk, Dělostřelecká 344, 261 01 Příbram

Vydání první

ISBN 978-80-260-7068-9

Poznámky:

T A

Č R
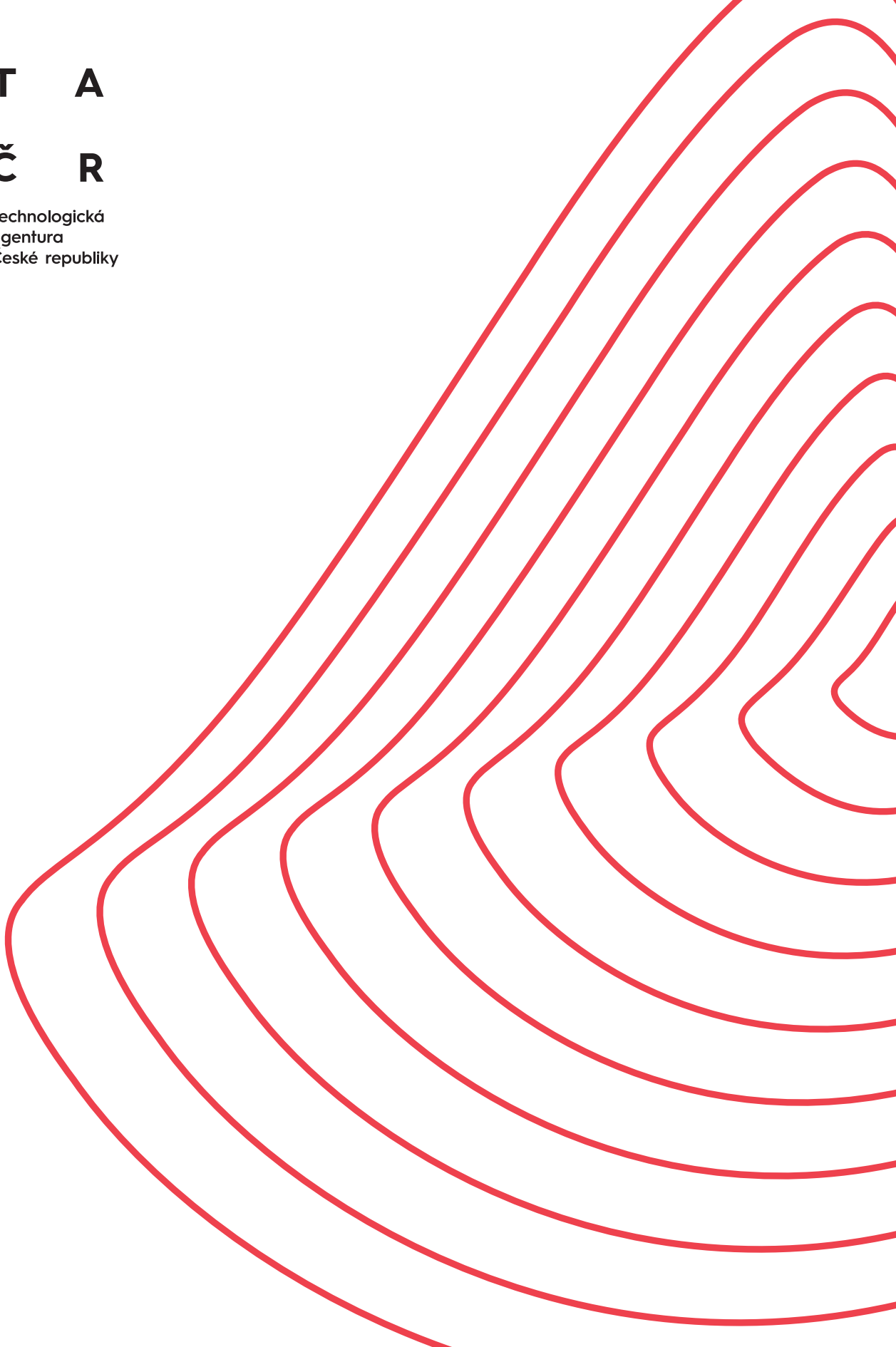
Technologická
agentura
České republiky